

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu 2014

Medling i brott- och tvistemål 2014

Mediation in criminal and civil cases 2014

Aune Flinck
+358 29 524 7208
aune.flinck@thl.fi

Salla Säkkinen
+358 29 524 7064
salla.sakkinen@thl.fi

Tuula Kuoppala
+358 29 524 7234
tuula.kuoppala@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 29 524 6000
www.thl.fi

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu 2014

18.6.2015

Rikos- ja riita-asioiden sovitteluun ohjattiin yhteensä 11 440 rikos- ja riita-asiaa, rikosasioita oli 10 997 ja riita-asioita 443. Sovitteluun ohjattujen rikos- ja riita-asioiden määrä väheni 1,3 prosenttia vuodesta 2013.

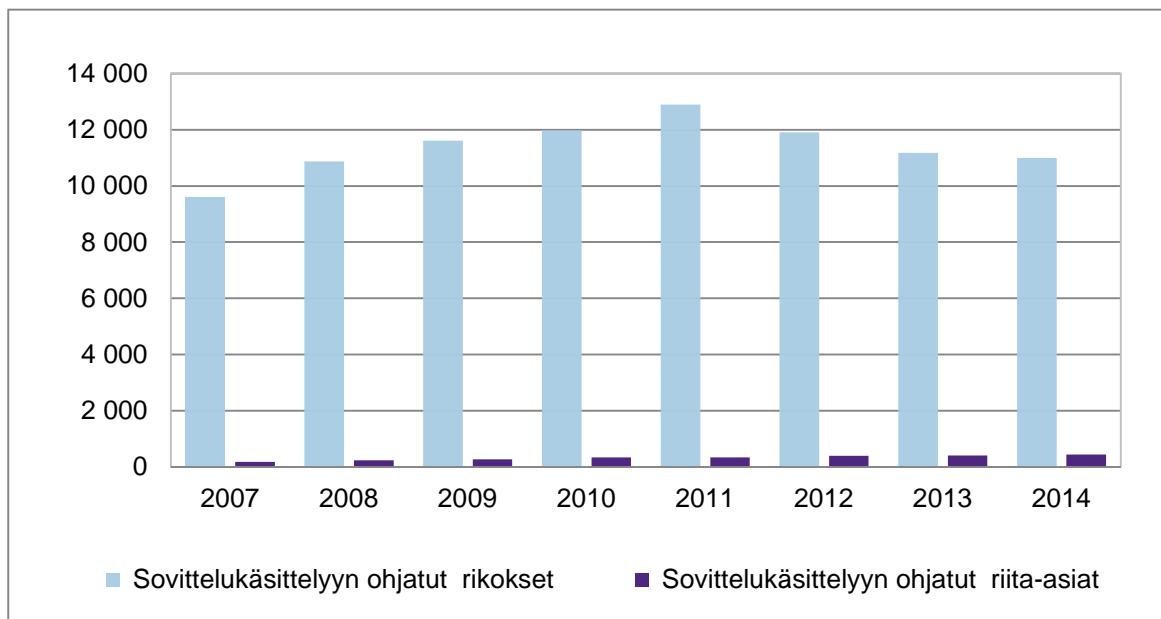
Kaikista sovitteluun ohjatuista rikos- ja riita-asioista noin puolet oli väkivaltarikoksia. Väkivaltarikosten osuus sovitteluun tulleista tapauksista väheni edellisestä vuodesta prosenttiyksikön verran. Myös vahingontekoja tuotiin sovitteluun prosenttiyksikön vähemmän kuin vuonna 2013, sen sijaan niin sanottujen muiden rikosten osuus kasvoi kaksi prosenttiyksikköä.

Sovitteluun ohjatuissa aloitteissa oli noin 1 900 lähisuhteessa tapahtunutta henkeen ja terveyteen kohdistunutta rikosta vuonna 2014. Sovitteluun ohjattujen lähisuhteessa tapahtuneiden rikosten osuus kaikista sovitteluun tuoduista rikos- ja riita-asioista oli 16 prosenttia.

Sovitteluprosessi käynnistyi 71 prosentissa sovitteluun ohjatuista rikosasioista. Sopimus syntyi 80 prosentissa käynnistyneistä sovitteluprosesseista.

Tekijöiksi epäillyistä 38 prosenttia oli alle 21-vuotiaita. Alle 21-vuotiaiden osuus sovittelualoitteista on vähentynyt 11 prosenttiyksikköä vuodesta 2007, jolloin prosenttiosuus oli 49. Alle 15-vuotiaiden osuus tekijöiksi epäillyistä oli 10 prosenttia.

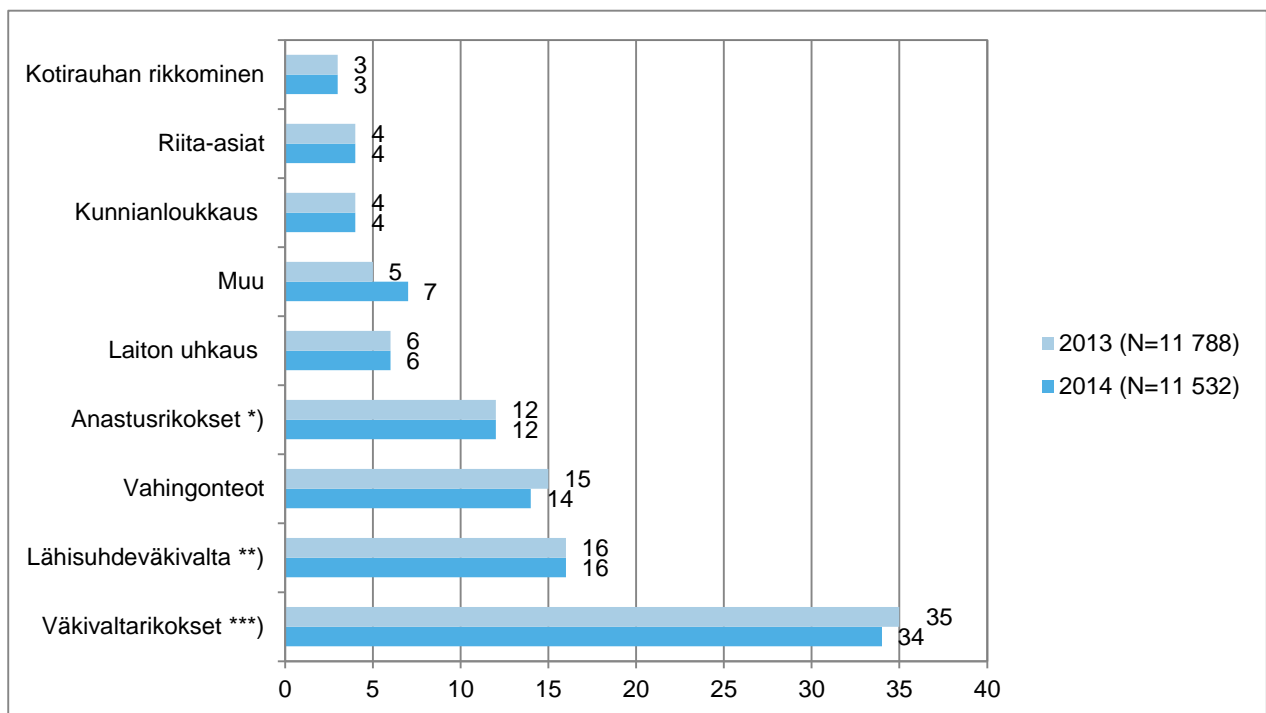
Kuvio 1. Sovitteluun ohjatut rikos- ja riita-asiat 2007–2014

Sovitteluun ohjatut rikos- ja riita-asiat

Sovitteluun ohjattujen sovittelualoitteiden sisältämien rikos- ja riita-asioiden määrä (11 440) väheni runsaan prosentin (1,3 %) verran vuonna 2014. Sovittelulain¹ voimaan tulon jälkeen olivat rikos- ja riita-asioiden määrät korkeimmillaan vuonna 2011, jolloin sovitteluun ohjattiin kaikkiaan 13 240 rikos- ja riita-asiaa. Vuodesta 2011 vuoteen 2014 on rikos- ja riita-asioiden määrä vähentynyt kaikkiaan 13,6 prosenttia, mikä on 1 800 rikos- tai riita-asiaa. Sovitteluun ohjattujen asioiden kasvu vuosina 2007–2011 kääntyi laskuun vuoden 2011 jälkeen, jolloin kasvua oli vielä 7,5 prosenttia. (Kuvio 1, taulukko 2 ja 5).

Kuvio 2. Sovittelualoitteista puretut rikosasiat pääluokittain sekä riita-asioiden osuus 2013 ja 2014, %

*) Anastusrikokset käsittävät varkausrikokset, petoksen, kavalluksen ja luvattoman käytön.

**) Tilastoon ilmoitettaviin lähisuhdeväkivaltarikoksiin sisältyvät vain henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, ei esimerkiksi lähisuh-teissa tapahtuneita kunnianloukkausrikoksia.

***) Väkivaltarikokset käsittävät lievät pahoinpitelyt, pahoinpitelyt, törkeät pahoinpitelyt ja ryöstöt. Lähisuhteessa tapahtuneet väkivaltari-kokset esitetään kuviossa erikseen.

Vuonna 2014 sovitteluun ohjattujen rikosten (10 997) lisäksi sovitteluun ohjattiin 443 riita-asiaa. Sovitteluun tuotujen riita-asioiden määrä ja osuus on kasvanut tasaisesti sovittelua koskevan lain voimaantulosta lähtien. (Kuvio 1, taulukko 2 ja 5).

Riita-asioiden osuus kaikista sovittelualoitteista oli noin 4 prosenttia vuonna 2014. Soviteltavia riita-asioita olivat tavallisimmin naapurien ja perikunnan väliset riidat, samoin kuin lemmikkieläimistä ja niiden käyttäytymisestä johtuneet riidat. Myös lasten ja nuorten välisiä riitoja sekä kiusaamistapa-uksia tuotiin sovitteluun. (Kuvio 2.)

Vuonna 2014 sovitteluun ohjatuista rikos- ja riita-asioista oli noin puolet (50 %) väkivaltarikoksia². Törkeiden pahoinpitelyjen³ osuus sovitteluun ohjatuista rikos- ja riita-asioista oli puoli prosenttia

¹ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

² Mukaan lukien sovitteluun ohjatut lähisuhdeväkivaltarikokset.

³ Mukaan lukien lähisuhteessa tapahtuneet, sovitteluun ohjatut törkeät pahoinpitelyt.

(0,5 %). Lähisuhteessa tapahtuneiden väkivaltarikosten⁴ osuus kaikista sovitteluun ohjatuista rikos- ja riita-asioista oli 16 prosenttia vuonna 2014 (kuvio 2).

Väkivaltarikosten jälkeen eniten sovitteluun ohjattiin vahingontekoja (14 %) ja anastusrikoksia (12 %). Muiden, tarkemmin erittelemättömien rikosasioiden osuus oli 7 prosenttia, sen osuus kasvoi edellisestä vuodesta kaksi prosenttiyksikköä (kuvio 2 ja taulukko 1). Muu rikos -luokkaan kirjataan ne rikosasiat, jotka eivät sisälly kyselylomakkeella⁵ esitettyihin rikosnimikkeisiin. Yleisimpiä rikoksia muu rikos -luokassa ovat eläimen vartioimatta jättäminen, vammantuottamus ja järjestystä ylläpitävän henkilön vastustaminen. Tarkemmin erittelemättömien rikosten joukossa mainittiin aikaisempia vuosia useammin viestintäsalaisuuden rikkominen ja tietomurto.

Muiden rikosten osuuden kasvua ainakin osittain selittää 1.1.2014 voimaan tullut rikoslain muutos⁶, jonka mukaan mm. viestintärauhan rikkominen, yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen ja vainoaminen ovat rikoslain alaisia rikoksia.

Taulukko 1. Sovittelualoitteista puretut rikokset pääluokittain ja riita-asioiden määrät 2006–2014

	*) 1.6.- 31.12.2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014, %- osuudet
Väkivalta	1 719	4 450	5 277	5 634	5 738	6 841	6 484	6 049	5 757	49,9
<i>josta</i> <i>lähisuhdeväkivallan</i> <i>osuus</i>	305	775	940	1 017	1 058	1 929	2 070	1 888	1 829	15,9
Laiton uhkaus	122	408	594	641	736	724	706	687	703	6,1
Anastusrikokset	527	1 478	1 507	1 655	1 670	1 614	1 484	1 464	1 410	12,2
Vahingonteko	723	1 983	2 086	2 060	2 078	1 819	1 664	1 730	1 641	14,2
Kotirauhan rikkominen	154	421	384	450	440	433	397	389	390	3,4
Kunnianloukkaus	184	353	368	429	483	474	412	449	410	3,6
Muu	282	736	789	882	947	831	586	607	778	6,7
Riita-asiat	38	186	244	276	342	345	398	413	443	3,8
Yhteensä	3 749	10 015	11 249	12 027	12 434	13 081	12 131	11 788	11 532	100

*) Valtakunnallinen tilastointi on aloitettu sovittelua koskevan lain voimaantulopäivästä 1.6.2006.

Vaikka sovitteluun ohjattujen rikos- ja riita-asioiden määrät vähenivät, niiden prosenttiosuuksissa oli havaittavissa vain yksittäisiä muutoksia vuoden 2013 vastaaviin lukuihin verrattaessa. Sovitteluun ohjattujen muiden rikosten osuus kasvoi, nousua oli kaksi prosenttiyksikköä. Vastaavasti sovitteluun tuotujen väkivaltarikosten osuus väheni 1,5 prosenttiyksikköä, jonka lisäksi vahingontekojen osuus väheni puoli prosenttiyksikköä. Lähisuhdeväkivaltarikosten määrä kasvoi lähes kaksinkertaiseksi vuonna 2011, jolloin rikoslain muutoksella lähisuhteessa tapahtuva väkivalta muuttui virallisen syytteen alaiseksi rikokseksi. (Kuvio 2, taulukko 1.)

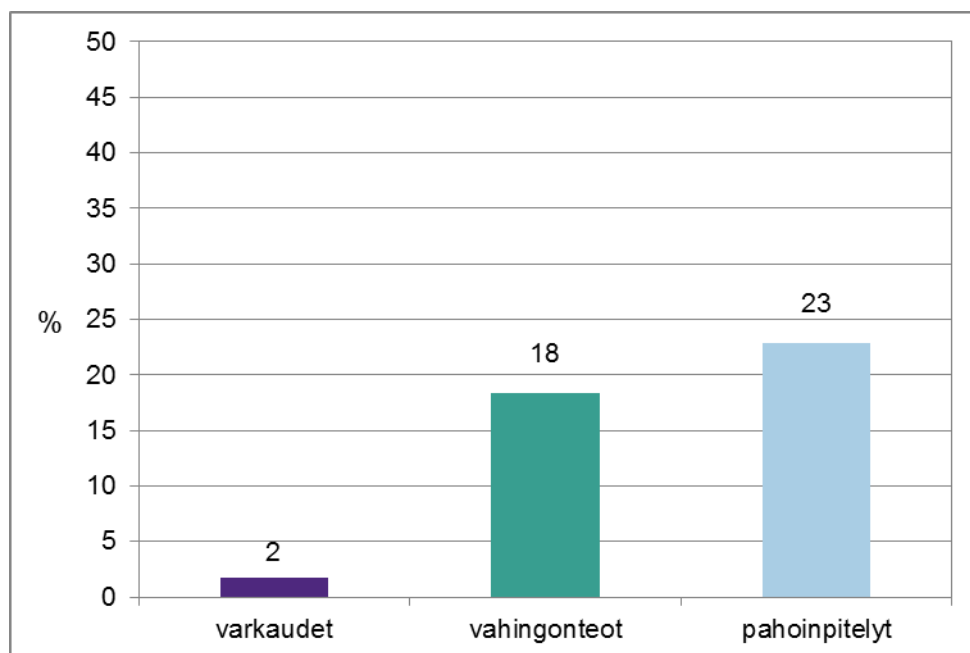
Sovitteluun ohjattujen väkivaltarikosten, mukaan lukien lähisuhdeväkivaltaan liittyvät rikokset, jälkeen on vahingontekot toiseksi suurin sovitteluun ohjattujen rikosten ryhmä. Sovitteluun ohjattujen vahingontekojen osuus poliisin selvittämistä vahingonteoista on noin 18 prosenttia. Poliisin selvittämistä pahoinpitelyrikoksista sovitteluun ohjattujen pahoinpitelyrikosten osuus (ml. lähisuhdeväkivalta) oli 23 prosenttia vuonna 2014. Sovitteluun ohjattujen varkauksien osuus puolestaan oli vain noin 2 prosenttia. (Kuvio 3.)

⁴ Tilastossa sovitteluun ohjatut, lähisuhteessa tapahtuneet rikokset ovat väkivaltarikoksia, kuten esimerkiksi pahoinpitelyjä.

⁵ Kyselylomake on tilastoraportin liitteenä.

⁶ Rikoslaki (879/2013), luvut 24 ja 25.

Kuvio 3. Tiettyjen, sovitteluun ohjattujen rikosten osuus poliisin selvittämistä rikoksista 2014, %

Lähde: Rikos- ja pakkokeinotilasto. SVT. Tilastokeskus

Sovitteluprosessin käynnistyminen

Sovitteluprosessi käynnistyi noin 71 prosentissa sovittelutoimistoihin ohjatuista rikosasioista. Edelliseen vuoteen 2013 verrattuna määrä väheni 2 prosenttiyksiköllä, jolloin käynnistyneiden sovitteluprosessien osuus oli 73 prosenttia. (Liitetaulukko 1.) Sovitteluprosessin käynnistymisestä päättää sovittelutoiminnan vastuhenkilö. Päätös perustuu sovittelutoimiston ammattihenkilöiden tekemään kokonaisarviointiin kyseisen rikos- tai riita-asian soveltuvuudesta ja osapuolten vapaaehtoisuudesta sovitteluun⁷.

Sovittelulain⁸ mukaan kunkin rikos- tai riita-asian edellytykset sovitteluun on sovittelutoimistossa arvioitava ja varmistettava ennen sovitteluprosessin käynnistämistä sekä tehtävä asiassa kirjallinen, valituskelpoinen päätös rikos- tai riita-asian soveltuvuudesta sovitteluun. Sovitteluprosessin käynnistymisen edellytyksenä on muun muassa, että sovittelun osapuolet ovat henkilökohtaisesti ja vapaaehtoisesti ilmaisseet suostuvansa sovitteluun ja pystyvät ymmärtämään sovittelun sekä siinä tehtävien ratkaisujen merkityksen. Tilanteissa, joissa sovittelun osapuolia ei tavoiteta, tai osapuoli peruuttaa halukkuutensa sovitteluun, ei sovitteluprosessia voida käynnistää. Osapuolet voivat myös peruuttaa suostumuksensa missä vaiheessa sovitteluprosessia tahansa. Tämä tarkoittaa sitä, että osapuolet voivat peruuttaa suostumuksensa myös ennen kuin sovittelutoimisto on tehnyt päätöstä sovitteluprosessin käynnistämisestä.

Alaikäisen henkilön osallistuminen sovitteluun edellyttää henkilökohtaisen, vapaaehtoisen suostumuksen lisäksi, että myös hänen huoltajansa tai muut lailliset edustajansa antavat suostumuksensa sovitteluun.

⁷ Katso liite: Rikos- ja riita-asioiden sovittelukäsittelyn prosessikaavio.

⁸ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

Sovitteluprosessin keskeytyminen

Keskeytyneiden rikosasiain sovitteluprosessien osuus oli 13 prosenttia, joka on samansuuruinen kuin edellisenä vuonna 2013. (Liitetaulukko 1.) Sovittelulain mukaan sovittelutoimiston on keskeytettävä sovitteluprosessi välittömästi, jos osapuoli peruuttaa suostumuksensa tai, jos on syytä epäillä, ettei suostumus ole vapaaehtoinen. Sovitteluprosessi on keskeytettävä myös, jos on perusteltua syytä epäillä, ettei sovittelun osapuoli kykene ymmärtämään sovittelun ja siinä tehtävien ratkaisujen merkitystä tai, jos sovitteluprosessin jatkaminen on selvästi vastoin alaikäisen osapuolen etua. Sovittelutoimisto voi keskeyttää sovitteluprosessin myös muusta syystä, jos sovittelulle ei ole edellytyksiä. Lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikoksissa on lisäksi erityisiä syitä, joiden vuoksi sovitteluprosessi tulee keskeyttää (ks. tarkemmin kappale Käsitteet ja määritelmät).

Taulukko 2. Sovittelualoiteista puretut rikos- ja riita-asiat sovittelijaa kohden 2007–2014

	Sovittelijoiden lukumäärä	Sovittelualoiteista puretut rikos- ja riita-asiat yhteensä	Sovittelualoiteista puretut rikos- ja riita-asiat suhteutettuna sovittelijoiden lukumäärään
2007	1 130	9 769	8,6
2008	1 232	11 120	9,0
2009	1 234	11 880	9,6
2010	1 211	12 313	10,2
2011	1 284	13 240	10,3
2012	1 279	12 306	9,6
2013	1 175	11 586	9,9
2014	1 207	11 440	9,5

Rikos- ja riita-asioiden lähettäminen sovitteluun

Valtaosan rikosasioista eli 82 prosenttia lähetti sovitteluun poliisi. Syyttäjiltä sovitteluun ohjautui rikosasioista 14,5 prosenttia. Syyttäjien tekemien sovittelualoitteiden osuus kasvoi noin kaksi prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Vain puoli prosenttia (61) aloitteista tuli sosiaaliviranomaisilta. Sosiaaliviranomaisten tekemät sovittelualoitteet vähenivät edelleen, vuonna 2014 sosiaaliviranomaisten tekemien aloitteiden osuus oli hieman yli prosentin. Riita-asioissa aloite tuli 62 prosentissa yksityishenkilöltä ja 38 prosentissa oikeushenkilöltä⁹. Yksityishenkilöiden tekemien aloitteiden osuus kasvoi neljä prosenttiyksikköä. (Liitetaulukko 1).

Lastensuojelulain 24 §:n mukaan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee tarvittaessa ohjata lapsi sovitteluun. Lastensuojelulain kokonaisuudistustyöryhmän muistion mukaan rikosasioiden sovittelu on erityisesti lastensuojelun kannalta merkittävä keino puuttua nuorten tekemiin rikoksiin, ehkäistä nuorten tekemiä uusintarikoksia ja ohjata lapsia ja nuoria vastuullisuuteen.

Sovittelulain¹⁰ 13 §:n mukaan rikoksesta epäillyn tai uhrin ollessa alaikäinen myös hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on oikeus tehdä aloite sovitteluun ryhtymisestä. Vanhemmat tekivät vain 6 sovittelualoitetta, niiden osuus kaikista aloitteista oli 0,1 prosenttia. (Liitetaulukko 1).

Vuoden 2014 aikana oli sovitteluun ohjatuista rikoksista 56 prosenttia virallisen syytteen alaisia, ja asianomistajarikoksien osuus oli 44 prosenttia. Riita-asioita tuotiin sovitteluun yhteensä 443, mikä on noin 4 prosenttia kaikista sovitteluun tulleista rikos- ja riita-asioista. (Liitetaulukko 1).

⁹ Tyypillisimpiä oikeushenkilöitä sovittelutapauksissa ovat taloyhtiöt, vakuutusyhtiö tai muu vastaava.

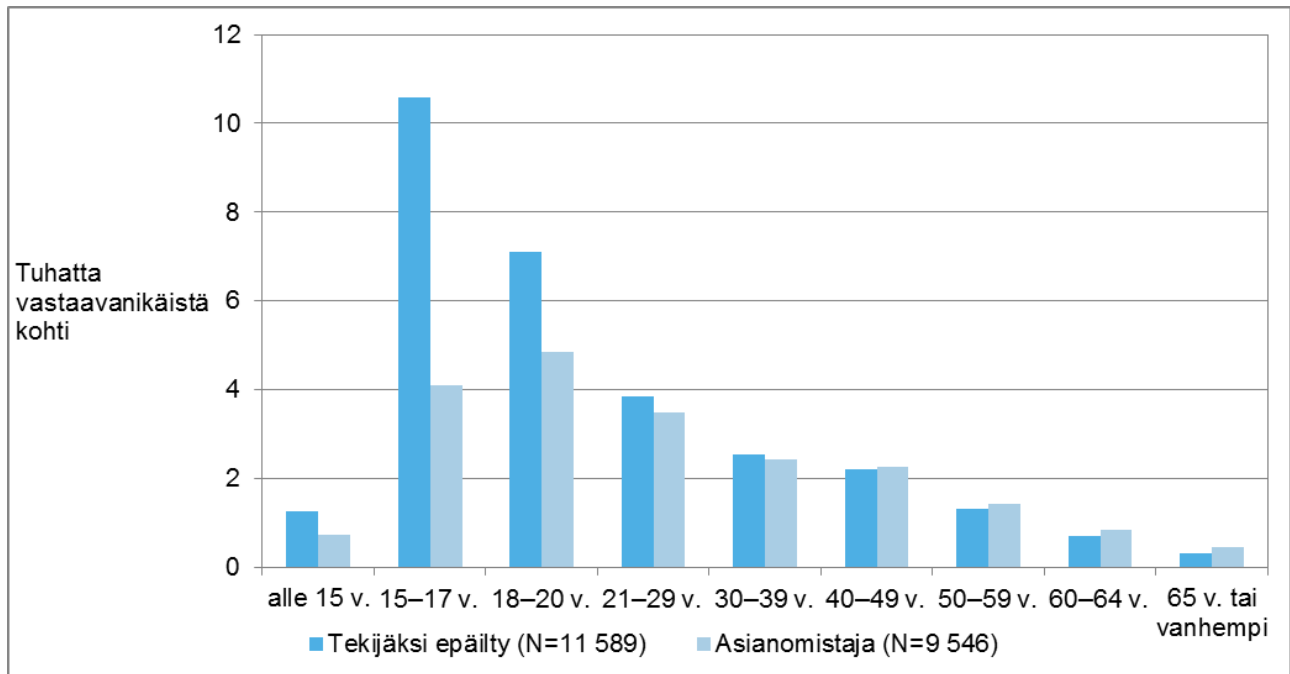
¹⁰ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

Sovittelukäsittelyyn ohjattiin vuoden 2014 aikana yhteensä 11 589 eri-ikäistä tekijäksi epäiltyä ja 9 546 asianomistajaa. Kokonaislukuihin sisältyvät myös tapaukset, joissa henkilö oli sekä tekijäksi epäilty että asianomistaja.¹¹ Kun sovittelun osapuolten lukumäärä suhteutetaan väestön tuhatta vastaavan ikäistä kohden, voidaan todeta, että sovittelulla on merkittävä osuus nuorten rikoksesta epäiltyjen tekijöiden kohdalla. (Kuvio 4 ja liitetaulukko 1).

Sukupuolen mukaan eriteltynä tekijäksi epäillyistä 8 799 (78 %) oli miehiä ja 2 469 (22 %) naisia. Sukupuolen mukaan asianomistajista 5 154 (57 %) oli miehiä ja 3 834 (43 %) naisia (kuvio 5 ja liitetaulukko 1).

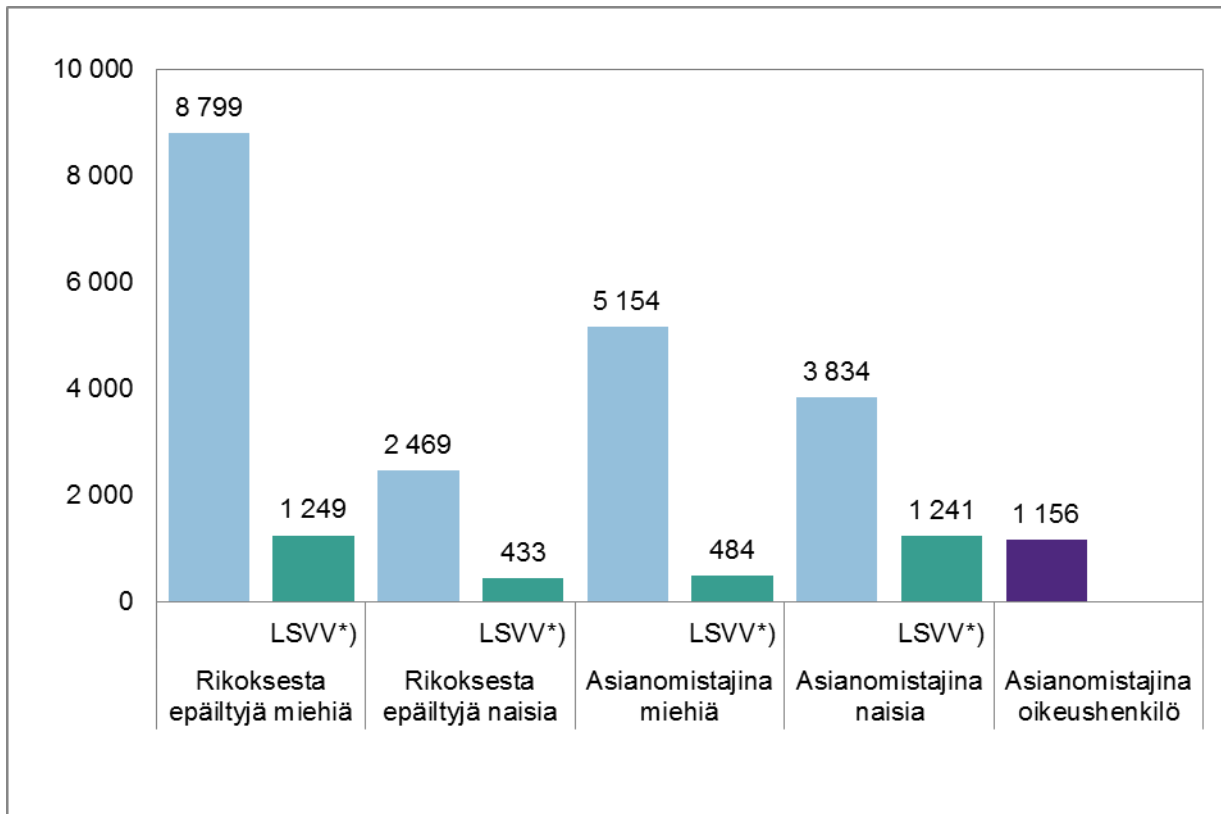
Sovitteluun ohjatuissa rikosasioissa asianomistajana oli 1 156 oikeushenkilöä. Suhteessa asianomistajien (miehet/naiset) lukumäärään, oikeushenkilöiden osuus oli 11 prosenttia kaikista asianomistajista vuonna 2014. (Liitetaulukko 1, kuvio 5.)

Kuvio 4. Sovitteluun ohjatut, rikosten ja riita-asioiden tekijöiksi epäillyt ja asianomistajat suhteutettuna väestön tuhatta vastaavanikäistä kohden 2014

¹¹ Lukumäärät sisältävät myös riita-asioiden sovittelun osapuolet.

Kuvio 5. Sovitteluun ohjatut, rikoksesta epäillyt ja asianomistajat sukupuolen mukaan, mukaan lukien oikeushenkilöt 2014

*) LSVV = joista lähisuhdeväkivaltarikoksen osuus

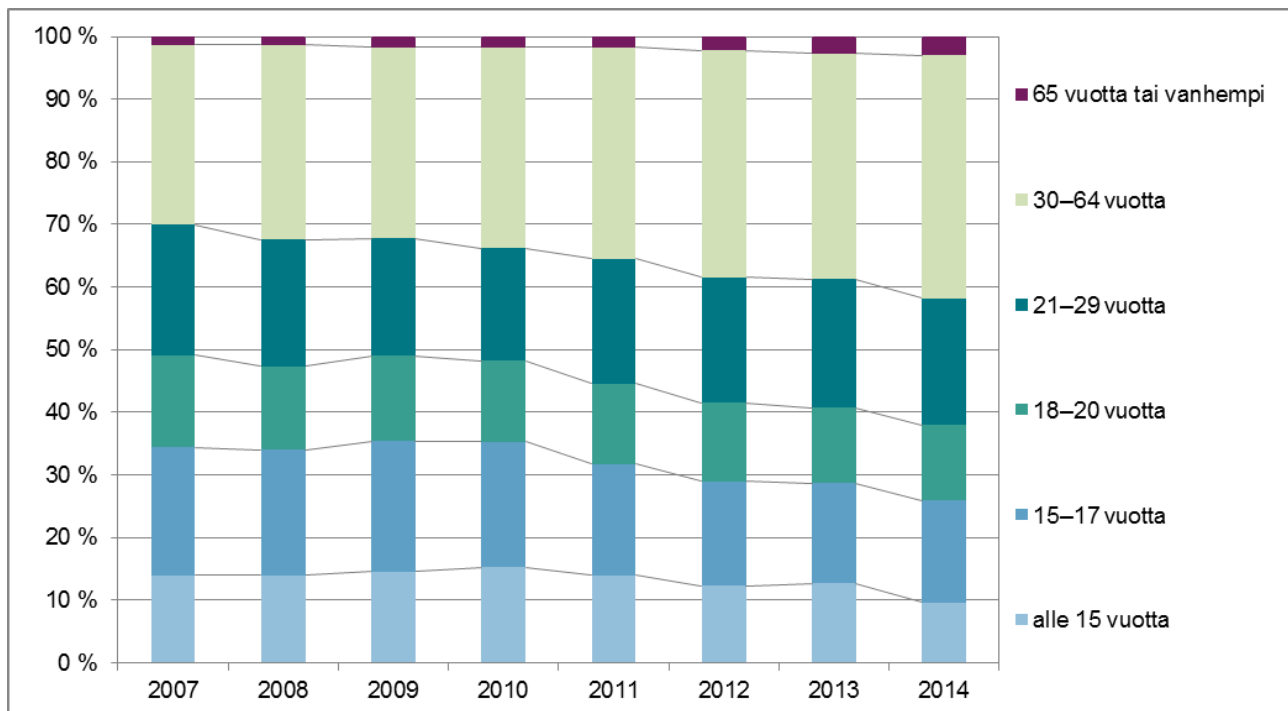

Eri ikäryhmät sovittelussa

Sovitteluun ohjattiin vuonna 2014 kaiken kaikkiaan 4 395 alle 21-vuotiasta rikoksesta epäiltyä. Nuorten, alle 21-vuotiaiden, osuus sovitteluun ohjatuista rikoksen tekijöiksi epäillyistä laski kolme prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta 2013. Kaiken kaikkiaan alle 21-vuotiaiden rikoksesta epäiltyjen osuuden lasku oli 11 prosenttiyksikköä vuodesta 2007 (49 %) vuoteen 2014 (38 %). (Kuvio 6.)

Sovitteluun ohjattiin 1 118 alle 15-vuotiasta tekijäksi epäiltyä vuonna 2014, mikä on noin 10 prosenttia kaikista sovitteluun ohjatuista tekijäksi epäillyistä henkilöistä. Vuonna 2014 oli 15–17-vuotiaiden osuus 16 prosenttia, ja 18–20-vuotiaiden osuus oli 12 prosenttia. (Kuvio 6).

Kuvio 6. Sovitteluun ohjatut, rikosten ja riita-asioiden tekijöiksi epäillyt ikäryhmittäin 2007–2014, %

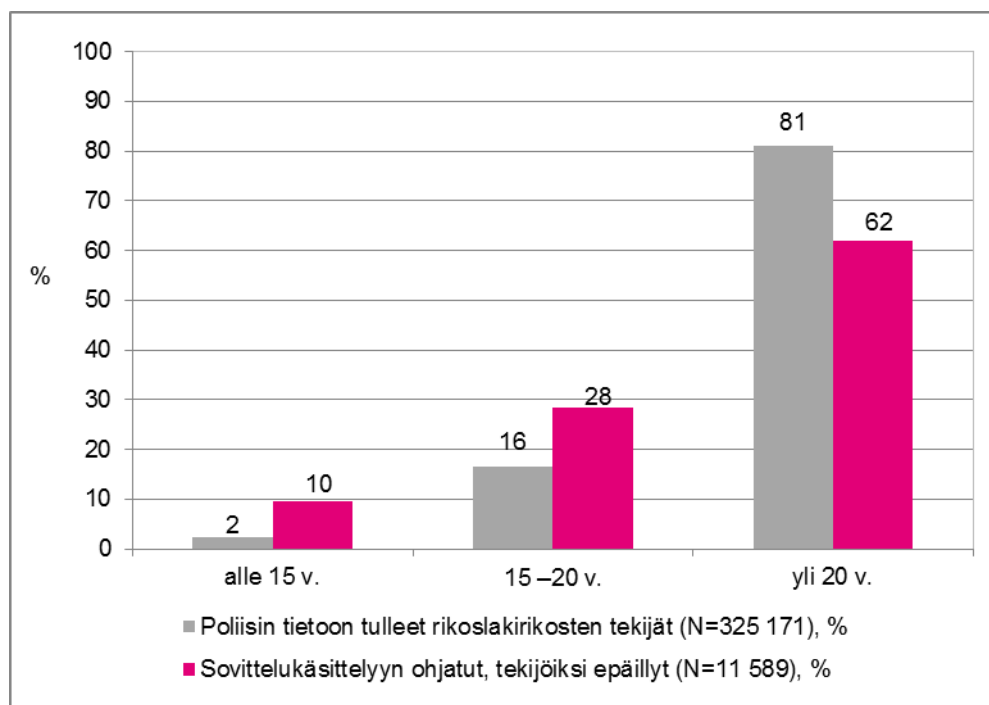

Alle 21-vuotiaiden tekijäksi epäiltyjen osuus sovittelussa korostuu, kun verrataan tätä ikäryhmää poliisin tietoon tulleisiin rikoksesta epäiltyihin saman ikäryhmän nuoriin. Vaikka alle 21-vuotiaiden osuus onkin vähentynyt sovitteluun ohjatuissa rikos- ja riita-asioissa, tavoittaa sovittelu silti edelleen suuren joukon nuoria rikoksesta epäiltyjä. (Kuvio 7.)

Alle 15-vuotiaita sovitteluun ohjattuja on viisinkertainen määrä poliisin valtakunnallisen rikostilaston kyseisen ikäryhmän lukuihin verrattuna. Myös 15–20-vuotiaita oli sovittelussa suhteellisesti enemmän (28 %) kuin tämän ikäryhmän edustajia oli poliisin tietoon tulleiden rikoslakirikosten¹² tekijöissä (16 %). (Kuvio 7.)

¹² Rikoslakirikoksella tarkoitetaan tekoa tai laiminlyöntiä, josta rikoslaissa säädetään rangaistus.

Kuvio 7. Poliisin tietoon tulleet rikoslakirikosten tekijät sekä sovittelukäsittelyyn ohjatut, tekijöiksi epäillyt ikäryhmittäin 2014, %

Lähde: Rikos- ja pakkokeinotilasto. SVT. Tilastokeskus.

Lasten ja nuorten sovitteluun ohjauksella edistetään sitä, että rikoksesta epäilty tai riidan osapuolena ollut lapsi tai nuori saa mahdollisuuden kohdata uhrin tai loukatun osapuolen, kuulla tapahtumasta aiheutuneista vahingoista ja ottaa vastuun teoistaan. Sovittelua pidetään erityisen suositeltavana silloin, kun epäiltyinä ovat nuoret rikoksenteijät, alle 15-vuotiaat lapset, ensikertalaiset tai kun kyseessä on asianomistajarikos. Arvion sovittelun edellytysten täyttymisestä tekee sovittelu-toimiston vastuuhenkilö. Pääsääntöisesti alaikäisen huoltajan tai edunvalvojan tulee olla mukana sovittelussa, ja alaikäisen sopimukseen tulee saada huoltajien tai edunvalvojan allekirjoitukset. Tyyppillisiä sovitteluun ohjautuvia lasten ja nuorten rikos- tai riita-asioita ovat vahingonteot, varkaudet ja kiusaaminen.

Lähisuhdeväkivalta sovittelussa

Sovittelualoitteisiin sisältyvien, lähisuhteessa tapahtuneiden väkivaltarikosten määrä (1 857) vähenyi 2,4 prosenttia vuodesta 2013, jolloin se oli 1 902 rikosasiaa. Lähisuhteeseen liittyvien rikosten osuus kaikista sovitteluun tulleista rikoksista ja riita-asioista pysyi kuitenkin edellisen vuoden tasolla ollen 16 prosenttia. Sovitteluun ohjatuista lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikosasioissa sovitteluprosessi käynnistyi 1 380 (74 %) esitetyn rikosasian osalta vuonna 2014. (Liitetaulukko 1.)

Käynnistyneistä lähisuhdeväkivaltaan liittyvistä rikosten sovitteluprosesseista (1 380) keskeytyi 12 prosenttia (169). Sovitteluprosessi voi keskeytyä, mikäli sovitteluneuvottelujen kuluessa tulee esille asioita, joiden perusteella todetaan, että sovittelun edellytykset eivät täyty tai osapuolet ilmaisevat haluttomuutensa jatkaa sovittelua. Tämä tarkoittaa, että sovittelutoimistojen ammattihenkilöstö arvioi 477 rikosasiassa, että sovittelun edellytykset eivät täytyneet.¹³ Vuonna 2014 lähisuhdeväkivallan sovitteluprosesseissa sopimus syntyi 83 prosentissa rikosasioista (1 144). (Liitetaulukko 1.)

¹³ Keskeyttämisen kriteereistä tarkemmin kappaleessa Käsitteet ja määritelmät: Lähisuhdeväkivaltarikos.

Sovitteluun ohjatuissa lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikosasioissa oli pahoinpitelyrikoksia (ml. yritykset) 70 prosenttia, lieviä pahoinpitelyjä oli 29 prosenttia vuonna 2014. Sovittelualoitteet sisälsivät 13 lähisuhteessa tapahtunutta törkeää pahoinpitelyä tai sen yritystä. Seksuaalirikosnimikkeitä sisältyi aloitteisiin viisi kappaletta. (Liitetaulukko 1.)

Sovitteluun ohjatuissa lähisuhdeväkivaltarikoksissa rikoksesta epäiltyjä miehiä oli 1 249 (74 %) ja naisia 433 (26 %). Lähisuhdeväkivaltarikosten tekijöiksi epäiltyjen osuus oli 15 prosenttia kaikista sovitteluun ohjatuista, rikoksissa ja riita-asioissa epäillyistä henkilöistä. (Liitetaulukko 1.)

Asianomistajan roolissa lähisuhdeväkivaltarikoksissa oli 484 (28 %) miestä ja 1 241 (72 %) naista. Lähisuhdeväkivaltarikosten asianomistajien osuus oli 19 prosenttia kaikista sovitteluun ohjatuista asianomistajista. (Kuvio 5 ja liitetaulukko 1.)

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden osuus sovitteluun ohjatuista rikoksista kasvoi vuonna 2014 Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella, muilla alueilla osuus laski. Ahvenanmaan valtion viraston alueella ei vuonna 2014 ohjattu yhtään lähisuhdeväkivaltarikosta sovitteluun, kun kahtena edellisenä vuonna sovitteluun ohjattuja lähisuhdeväkivaltarikoksia oli 5 kappaletta. Eri alueiden väliset erot voivat johtua alueellisista eroista poliisin tietoon tulleissa lähisuhdeväkivaltarikosten määrässä sekä poliisin ja syyttäjien aloitteentekokäytäntöjen välisistä eroista. (Kuvio 8.)

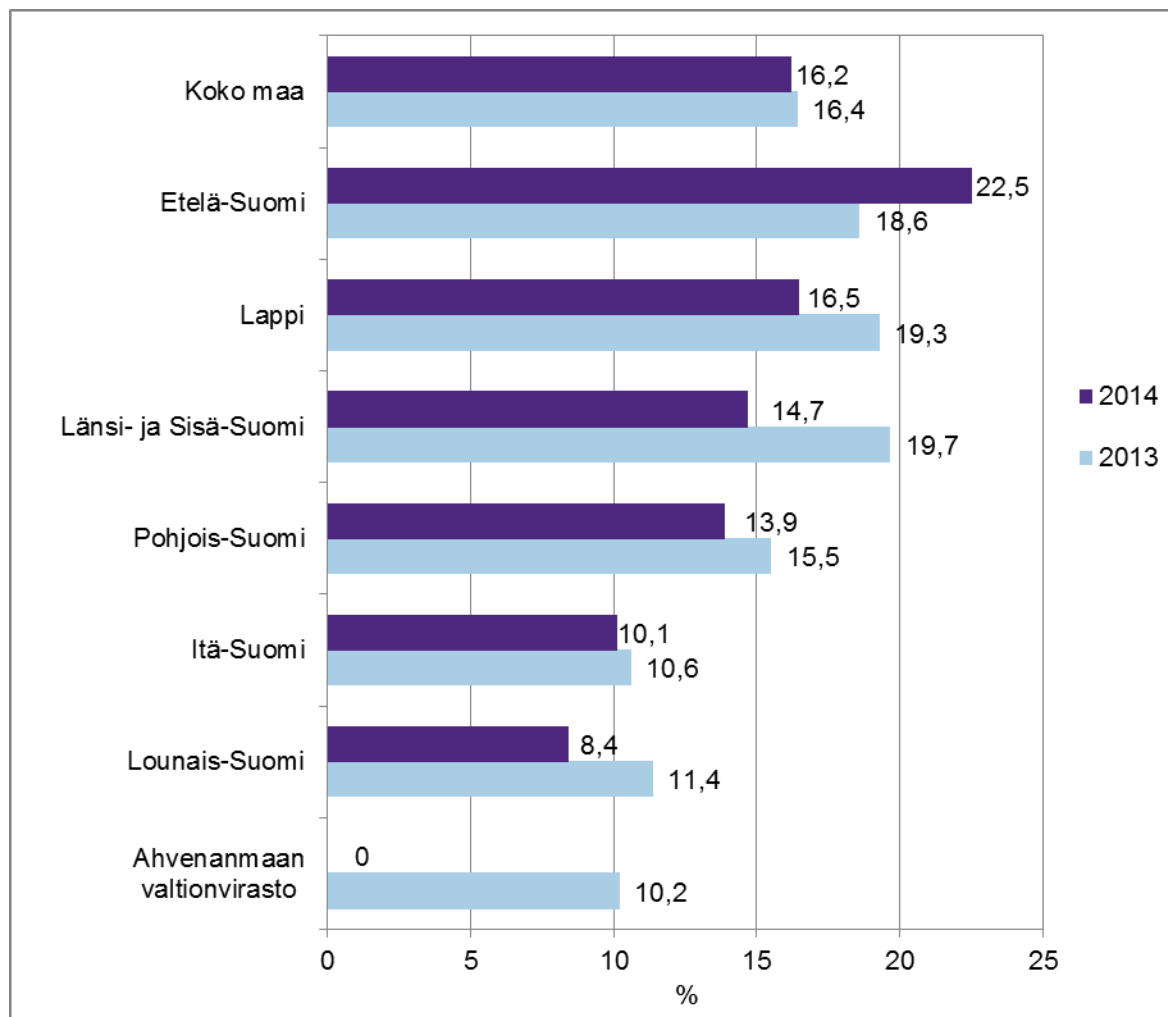
Ainoastaan poliisi tai syyttäjä voi ohjata lähisuhteessa tapahtuneita rikoksia sovitteluun. Valtaosan (81 %) lähisuhdeväkivaltarikoksista sovitteluun ohjasi poliisi. Syyttäjän kautta sovitteluun tuotiin noin viidennes (19 %) tapauksista. (Liitetaulukko 1.)

Sovitteluun ohjatuissa lähisuhdeväkivaltarikoksissa osapuolina voivat olla aviopuolisot, avopuolisot, kihlaparit, eronneet tai eroamassa olevat pariskunnat, nykyiset tai entiset seurustelukumppanit sekä muut perheenjäsenet, lähisukulaiset ja vastaavien läheisten ihmissuhteiden osapuolet.

Sovittelutilastoissa lähisuhdeväkivaltarikoksiksi tilastoidaan henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset. Tavallisimpia sovitteluun ohjattuja, lähisuhteissa tapahtuneita rikoksia ovat pahoinpitelyt ja lievät pahoinpitelyt.

Sovittelutoimistoon tulleet rikosasiat kirjataan sovittelun tietokantaan poliisin esitutkintamateriaaliin tai tutkintailmoitukseen nimeämien rikosnimikkeiden mukaan. Mikäli sovittelualoite sisältää pelkäämistään seksuaalirikoksen, tehdään sovittelutoimistossa kielteinen päätös sovitteluprosessin käynnistämistä. (Liitetaulukko 1.)

**Kuvio 8. Sovittelukäsittelyyn ohjattujen lähisuhdeväkivaltarikosten osuus kaikista sovittelu-
käsittelyyn ohjatuista rikoksista ja riita-asioista aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti,
2013 ja 2014, %**

Sopimukset

Käynnistyneissä sovitteluprosesseissa (7 832) sopimukseen päästiin 80 prosentissa (6 237) rikosasioista. Lähisuhdeväkivallan osalta käynnistyneissä rikosasioissa (1 380) sopimukseen päästiin 83 prosentissa (1 144) asioista vuoden 2014 aikana. On kuitenkin huomioitava, että kun edellisen vuoden tietojen koontia aletaan vuoden vaihteen jälkeen kerätä, on osa edellisen vuoden aikana käynnistyneistä sovitteluprosesseista vielä kesken. Sen vuoksi täsmällisiä prosenttiosuuksia ei saada. Sovitteluprosessin käynnistyminen ja päättyminen saattavat siis ajoittua eri kalenterivuosille, mutta eri vuosina tapahtuneet siirtymät tasoittuvat vuositilastoissa. (Liitetaulukko 1.)

Sovitteluissa tehtiin vuoden aikana erilaisia korvaussopimuksia yhteensä 9 469 kappaletta (Liitetaulukko 1). Näistä erilaisista korvausmuodoista rahallisia korvauksia oli 36 prosenttia ja työkorvauksia 4 prosenttia. Työkorvauksen sijaan vahinko korvattiin useimmin rahalla. Rahakorvausten ja työkorvausten yhteenlaskettu rahallinen arvo oli 1 806 580 €. Rahakorvausten arvo laski prosentin (20 478 €), mutta samaan aikaan työkorvausten rahallinen arvo nousi vajaan prosentin (832 €). (Taulukko 3.)

Kaikkiaan 61 prosenttia sopimuksista oli niin sanottuja aineettomia¹⁴ sopimuksia. Aineettomista sopimuksista 20 prosenttia oli pelkkiä anteeksipyyntöjä, 11 prosenttia vaatimuksista luopumisia, 9 prosenttia käyttäytymissopimuksia¹⁵, ja omaisuuden palautuksia puoli prosenttia (liitetaulukko 1). Laskennassa ovat mukana kaikki korvausmuodot niin, että esimerkiksi yksittäinen sopimus saattaa sisältää omaisuuden palauttamisen lisäksi myös anteeksipyyntöä ja vaatimuksista luopumisen. Sopimusmuodot noudattavat samanlaista jakaumaa kuin aiempina vuosina.

Sovitteluprosessien tuloksina syntyneisiin sopimukseen kirjattujen rahakorvausten arvo oli 1,7 miljoonaa euroa vuonna 2014 (taulukko 3). Työkorvausten rahallinen arvo oli puolestaan lähes 103 000 euroa. Sovittelussa osapuolet voivat sopia vahingonkorvausten suorittamisesta joko rahana tai työkorvauksena. Sovittelun osapuolet katsovat yleensä, että heidän itsensä tuottamat vahinkojen korvaamiseen, suhteiden korjaamiseen ja yhteisten normien noudattamiseen liittyvät ratkaisunsa ovat sitovia ja moraalisesti velvoittavia. Rikoksista aiheutuneiden aineellisten vahinkojen korvaamisella on uhrin tapauksesta toipumisen kannalta sekä taloudellista että psyykkistä merkitystä.¹⁶

Taulukko 3. Rikos- ja riita-asioiden sovittelussa sovittujen korvausten rahallinen arvo aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2007–2014, €

	Etä-Suomi	Lounais-Suomi	Itä-Suomi	Länsi- ja Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Lappi	Ahvenanmaa	Koko maa
Rahakorvausten yhteisarvo, €								
2007	631 355	134 662	293 986	269 299	122 962	116 112	4 723	1 573 099
2008	690 461	213 984	286 687	310 971	194 438	120 765	14 691	1 831 998
2009	660 845	240 829	273 277	271 097	174 327	128 949	12 143	1 761 467
2010	803 159	178 860	349 429	260 788	174 770	72 951	3 874	1 843 831
2011	638 408	191 995	326 143	357 772	203 855	73 626	16 938	1 808 736
2012	612 960	241 392	386 030	319 469	250 332	93 045	1 585	1 904 813
2013	671 172	289 919	247 662	268 372	165 883	75 074	6 071	1 724 154
2014	674 243	287 502	241 454	201 347	187 703	110 498	930	1 703 676
Työkorvausten rahallinen arvo, €								
2007	22 691	7 434	23 135	26 344	16 742	6 046	440	102 832
2008	31 647	8 603	7 748	27 782	10 559	8 855	3 000	98 194
2009	51 494	5 374	15 680	12 615	21 132	10 833	0	117 128
2010	27 548	6 499	20 512	25 594	6 441	10 035	0	96 628
2011	27 465	10 479	18 062	15 396	28 160	29 609	0	129 171
2012	19 735	3 170	16 624	20 919	15 938	2 675	0	79 061
2013	33 321	8 762	10 712	23 945	18 998	6 334	0	102 072
2014	27 207	11 735	7 611	13 761	25 480	17 110	0	102 904
Yhteensä, €								
2007	654 046	142 096	317 121	295 643	139 704	122 158	5 164	1 675 932
2008	722 108	222 587	294 435	338 754	204 997	129 619	17 691	1 930 192
2009	712 339	246 203	288 957	283 712	195 459	139 782	12 143	1 878 595
2010	830 707	185 359	369 941	286 382	181 211	82 986	3 874	1 940 459
2011	665 873	202 474	344 205	373 168	232 015	103 235	16 938	1 937 907
2012	632 695	244 562	402 653	340 388	266 270	95 720	1 585	1 983 874
2013	704 494	298 681	258 374	292 317	184 882	81 408	6 071	1 826 226
2014	701 449	299 237	249 065	215 108	213 183	127 608	930	1 806 580

¹⁴ Ns. aineettomien sopimusten lukumäärä oli yhteensä 5 317. Aineettomiin sopimukseen sisältyvät omaisuudet palauttamiset, käyttäytymissopimukset, anteeksipyyntö ja vaatimuksista luopuminen.

¹⁵ Käyttäytymissopimus voi olla esim. lupaus hoitoon hakeutumisesta, jolloin tekijäksi epäilty osallistuu väkivallan katkaisuojelmaan tai päihdehoitoon.

¹⁶ Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. Sosiaalityö.

Aluehallintovirastojen erot

Koko maassa sovitteluun ohjattiin 36 rikoksesta tai riita-asiasta epäiltyä henkilöä tuhatta poliisin tietoon tullutta rikoslakirikoksesta epäiltyä henkilöä kohti. Itä-Suomessa vastaava luku oli suurin eli 50, ja Etelä-Suomessa pienin eli 31. Sovitteluun ohjattiin 2,5 rikos- ja riita-asiata väestön tuhatta 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohden. Suurin vastaava luku oli Lapissa (3,5) ja pienin Länsi- ja Sisä-Suomessa 2,2. (Taulukko 4.)

Vuoden 2014 tulosten perusteella yhtä sovittelijaa kohden oli keskimäärin 9,5 sovitteluun ohjattua rikos- ja riita-asiata. Eniten tapauksia sovittelijaa kohden oli Länsi- ja Sisä-Suomen alueella eli 11. (Taulukko 4 ja kuvio 9.)

Kun verrataan alueiden välisiä suhdelukuja (taulukko 4.) eri aluehallintovirastojen alueilla, tulee huomioida, että sovitteluun ohjattujen rikos- ja riita-asioiden määriin vaikuttavat monet seikat. Alueelliset erot voivat johtua eri viranomaisten käytännöistä ja resursseista sovitteluun ohjaamisessa. Lisäksi sovittelualoitteiden määrään voi vaikuttaa rikollisuuden rakenteen alueelliset erot, sovitteluun soveltuvien rikosten määrä ja osapuolten halukkuus sovittaa rikoksia ja riitoja.

Taulukko 4. Aluehallintovirastojen välistä vertailua 2014

	Sovittelu-aloitteista puretut rikos- ja riita-asiat yhteensä	Sovittelijoiden lukumäärä	Sovittelualoitteista puretut rikos- ja riita-asiat suhteutettuna sovittelijoiden lukumäärään	Sovittelualoitteista puretut rikos- ja riita-asiat väestön tuhatta, 15-vuotta täyttäneeltä asukasta kohti *)	Sovitteluun ohjatut rikoksesta tai riita-asioista epäillyt henkilöt suhteutettuna tuhatta poliisin tietoon tullutta rikoslakirikoksen tekijäksi epäiltyä henkilöä kohti	Sovittelualoitteista puretut rikokset ja riita-asiat suhteutettuna poliisin tietoon tulleisiin rikoksiin**), %	Sovittelualoitteista puretut rikokset ja riita-asiat suhteutettuna selvitettyihin rikoksiin**), %
Etelä-Suomi	4 433	476	9,3	2,3	31	2,0	3,3
Lounais-Suomi	1 432	138	10,4	2,4	36	2,4	3,9
Itä-Suomi	1 593	183	8,7	3,3	50	3,8	5,5
Länsi- ja Sisä-Suomi	2 214	202	11,0	2,2	35	2,4	3,7
Pohjois-Suomi	1 185	124	9,6	3,0	40	2,9	4,6
Lappi	540	68	7,9	3,5	49	3,3	5,1
Ahvenanmaan valtionvirasto	43	16	2,7	1,8	28	2,0	3,2
Koko maa	11 440	1 207	9,5	2,5	36	2,4	3,8

*) Väestöön 31.12.2014 on poimittu alueittain kaikki 15 vuotta täyttäneet = rikosoikeudellinen vastuuikä.

**) Sisältää myös sovitteluun ohjatut riita-asiat.

Lähde: Rikos- ja pakkokeinotilasto. SVT. Tilastokeskus

Koko maassa poliisin selvittämiin rikoksiin suhteutettuna oli sovitteluun ohjattujen rikosten ja riita-asioiden osuus 3,8 prosenttia. Vuonna 2013 vastaava luku oli 3,7. Itä-Suomen alueella osuus oli suurin 5,5 prosenttia vuonna 2014, kun taas Ahvenanmaalla osuus oli pienin 3,2 prosenttia. (Taulukko 4.)

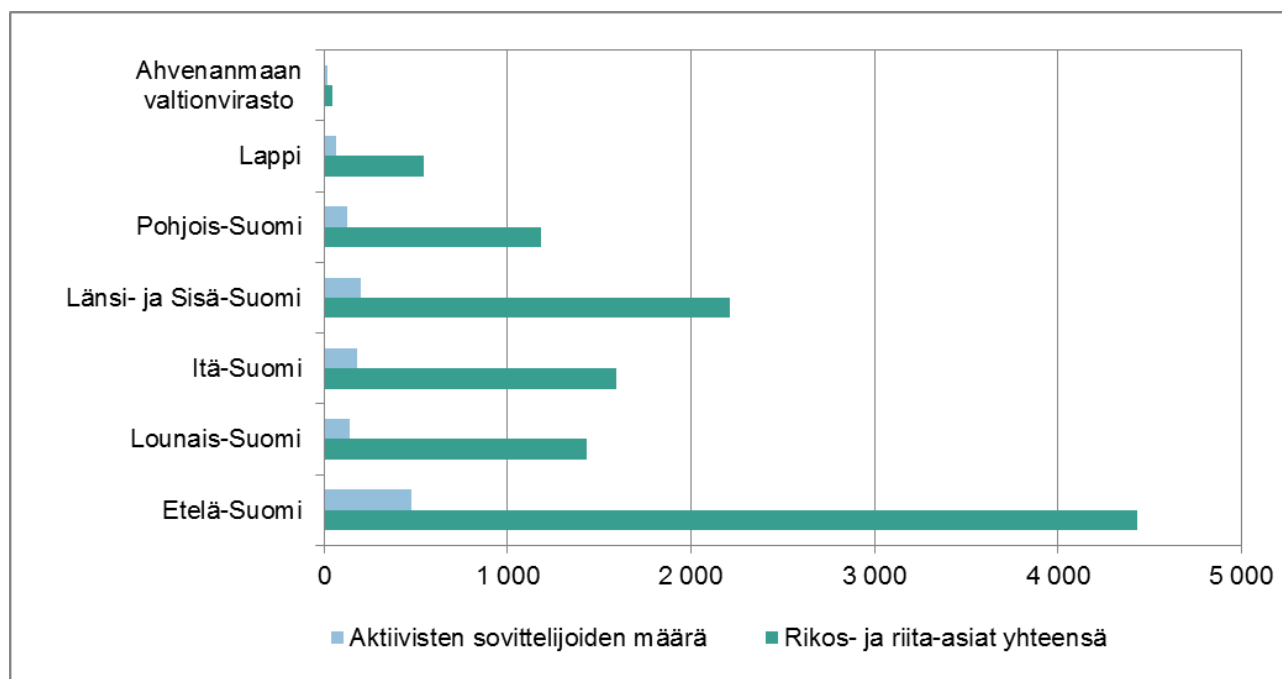
Poliisin tietoon tulleista kaikista rikoslakirikoksista ohjattiin sovitteluun 2,4 prosenttia vuonna 2014. Alueiden välillä on eroja, eniten sovitteluun ohjattiin rikoksia Itä-Suomen aluehallintoviraston alueella 3,8 prosenttia, kun taas Etelä-Suomessa ja Ahvenanmaalla sovitteluun ohjattiin vähiten eli 2 prosenttia. On kuitenkin huomattava, että poliisin tietoon tulleiden rikosten kokonaismäärässä on myös sellaisia rikoksia, joita ei sovittella.¹⁷ Pääsääntöisesti esimerkiksi liikennesrikoksia ei sovittella, mutta näissäkin tapauksissa voidaan sovittaa rikoksen yhteydessä toiselle osapuolelle aiheutunutta vahinkoa. Näin ollen sovitteluun ohjattujen rikosasioiden suhteuttaminen poliisin tietoon tulleisiin rikoksiin antaa vain viitteellisen kuvan eikä ole sellaisenaan riittävä ilmaisemaan sovittelun kriminaali-poliittista merkitystä.

¹⁷ Poliisiin tietoon tulleet rikoslakirikokset lukumääriin sisältyy myös sellaisia rikoksia joita ei sovittella, kuten esim. talous- ja elinkeino-toimintaan liittyviä rikoksia, huumausainerikoksia tai ammattimaisia rikoksia.

Sovittelualoitteet ja niistä puretut yksittäiset rikokset, lähisuhdeväkivaltarikokset ja riita-asiat esitetään aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti taulukossa 5.

Rikos- ja riita-asioita sovitteli vuoden 2014 aikana yhteensä 1 207 tehtävään vaadittavan koulutuksen saanutta sovittelijaa, määrä lisääntyi 32 sovittelijalla edellisestä vuodesta. Tämän lisäksi reservissä¹⁸ oli 72 sovittelijaa. Yhtä sovittelijaa kohden oli keskimäärin 9,5 rikos- ja riita-asiaa. (Liitetäulukko 1 ja taulukko 2).

Kuvio 9. Rikos- ja riita-asioiden sekä sovittelijoiden lukumäärät eri aluehallintovirastojen alueilla 2014

¹⁸ Reservissä olevilla tarkoitetaan joko äitiys- tai vanhempainlomalla, opintovapaalla, vuorotteluvapaalla tai pitemmällä sairauslomalla olevia sovittelijoita.

Taulukko 5. Sovittelualoitteet ja niistä puretut rikokset, lähisuhdeväkivaltarikokset ja riita-asiat aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2007–2014

		Etelä-Suomi	Lounais-Suomi	Itä-Suomi	Länsi- ja Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Lappi	Ahvenanmaa	Koko maa
Sovittelualoitteet	2007	2 886	621	1 081	1 306	533	360	38	6 825
	2008	3 402	848	1 248	1 734	732	362	59	8 385
	2009	3 504	860	1 311	1 571	749	407	56	8 458
	2010	3 831	898	1 257	1 684	863	365	27	8 925
	2011	3 750	941	1 325	1 770	1 046	429	29	9 290
	2012	3 248	911	1 204	1 716	969	395	29	8 472
	2013	2 969	1 042	1 205	1 518	1 013	452	44	8 243
	2014	3 085	1 044	1 324	1 448	843	427	43	8 214
	2014 (%)	37,6	12,7	16,1	17,6	10,3	5,2	0,5	100
Sovittelualoitteista oli									
yksittäisiä rikoksia ¹⁾	2007	3 326	985	1 380	1 827	667	583	40	8 808
	2008	4 021	1 035	1 492	1 978	902	451	47	9 926
	2009	4 182	1 131	1 545	2 268	913	464	68	10 571
	2010	4 498	1 103	1 481	2 290	1 075	436	25	10 908
	2011	4 240	1 071	1 546	2 387	1 197	476	28	10 945
	2012	3 641	1 078	1 358	2 268	1 081	389	21	9 836
	2013	3 309	1 187	1 335	1 756	1 161	481	42	9 271
	2014	3 291	1 252	1 311	1 823	992	438	33	9 140
	2014 (%)	36,0	13,7	14,3	19,9	10,9	4,8	0,4	100
lähisuhdeväkivaltaan liittyviä rikoksia ²⁾	2007	419	94	50	111	51	48	2	775
	2008	498	86	101	145	69	42	9	950
	2009	493	59	112	233	74	57	5	1 033
	2010	533	87	114	218	78	32	1	1 063
	2011	824	190	172	446	257	58	3	1 950
	2012	879	185	180	492	248	83	5	2 072
	2013	780	161	172	445	221	118	5	1 902
	2014	997	120	161	325	165	89	0	1 857
	2014 (%)	53,7	6,5	8,7	17,5	8,9	4,8	0,0	100
riita-asioita	2007	93	13	29	23	15	13	0	186
	2008	81	28	51	40	28	13	3	244
	2009	92	33	67	42	22	14	6	276
	2010	123	50	78	32	44	13	2	342
	2011	119	44	72	70	14	25	1	345
	2012	131	48	92	79	26	19	3	398
	2013	108	69	115	61	45	13	2	413
	2014	145	60	121	66	28	13	10	443
	2014 (%)	32,7	13,5	27,3	14,9	6,3	2,9	2,3	100
Rikokset ja riita-asiat yhteensä	2007	3 838	1 092	1 459	1 961	733	644	42	9 769
	2008	4 600	1 149	1 644	2 163	999	506	59	11 120
	2009	4 767	1 223	1 724	2 543	1 009	535	79	11 880
	2010	5 154	1 240	1 673	2 540	1 197	481	28	12 313
	2011	5 183	1 305	1 790	2 903	1 468	559	32	13 240
	2012	4 651	1 311	1 630	2 839	1 355	491	29	12 306
	2013	4 197	1 417	1 622	2 262	1 427	612	49	11 586
	2014	4 433	1 432	1 593	2 214	1 185	540	43	11 440
	2014 (%)	38,8	12,5	13,9	19,4	10,4	4,7	0,4	100

1) Vuoden 2007 tiedonkoonnin ohjeistuksessa soviteltavat rikokset pyydettiin ilmoittamaan rikosnimikkeittäin. Vuonna 2008 ohjeita tarkennettiin niin, että soviteltavat rikokset pyydettiin ilmoittamaan poliisin esitutkimateriaaliin kirjattujen rikosnimikkeiden asianumeroiden lukumäärien mukaisesti.

2) Vuoden 2008 tiedonkoonnin ohjeistuksessa tarkennettiin, että lähisuhdeväkivaltaan ei tule sisällyttää muita kuin henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia.

Taustaa

Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta astui voimaan 1.6.2006 (1015/2005). Lain mukaan sovittelutoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen välisen tulossopimuksen perusteella Terveiden ja hyvinvoinnin laitos vastaa rikos- ja riita-asioiden sovittelun seurannasta, tutkimuksesta ja kehittämistyön koordinaatiosta sekä tilastoviranomaisena rikos- ja riita-asioiden sovittelun tilastoinnista.

Aluehallintovirastot vastaavat sovittelupalveluiden järjestämisestä alueellaan siten, että palvelut ovat saatavilla asianmukaisesti toteutettuna. Aluehallintovirastot voivat tehdä sopimuksen palveluiden tuottamisesta joko kunnan tai julkisen tai yksityisen palveluntuottajan kanssa.

Aluehallintovirastot ohjaavat, neuvovat ja valvovat sovittelutoimistoja palveluiden tuottamisessa ja vastaavat myös sovittelutoimintaan osallistuville henkilöille tarkoitetun täydennyskoulutuksen järjestämisestä alueellisesti ja valtakunnallisesti. Lisäksi aluehallintovirastot jakavat sovittelutoimistoille valtion sovittelupalveluiden järjestämiseen myöntämän korvauksen ja valvovat määrärahan käyttöä. Määräraha on pysynyt vuodesta 2006 lähtien samana ja on ollut tähän saakka 6,3 miljoonaa euroa vuosittain. Valtion varoista maksettavasta korvauksesta on säädetty laissa. Määrärahan jakoperusteena ovat aluehallintoviraston alueen asukasluku, pinta-ala ja rikollisuustilanne varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopussa.¹⁹ Rikosasioiden sovittelupalveluiden järjestämisvastuu siirtyy Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle sovittelulakimuutoksen astuessa voimaan 1.1.2016.

Suomessa oli vuoden 2014 lopussa kaikkiaan 20 rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelun toimialuetta ja 19 palveluntuottajaa. Toimialueet ovat hyvin erilaisia maantieteelliseltä kooltaan, sekä väestö- ja rikoslakirikosmääriltään ja -lajeiltaan. Niillä alueilla, joilla asiakkaiden matkat sovittelutoimistoon ovat kohtuuttoman pitkiä, pyrkivät palvelujentuottajat viemään sovittelupalveluita lähelle asiakkaitaan.

Sovittelutoimistojen ammattihenkilöstö vastaa muun muassa sovittelualoitteiden vastaanottamisesta, sovittelun edellytysten arvioinnista, hallintopäätösten²⁰ tekemisestä, vapaaehtoissovittelijoiden koulutuksesta, valinnasta, ohjauksesta sekä yhteistyöstä oman toimialueensa viranomaisten ja muiden tahojen kanssa.

Sovittelussa voidaan käsitellä rikoksia, joiden arvioidaan soveltuvan sovittelaviksi, kun otetaan huomioon rikoksen laatu ja tekotapa, rikoksesta epäillyn ja uhrin keskinäinen suhde sekä muut rikokseen liittyvät seikat kokonaisuutena. Riita-asia voidaan ottaa sovittelavaksi, jos sen käsittelemistä sovittelussa voidaan pitää tarkoituksenmukaisena ja, jos ainakin yksi osapuoli on luonnollinen henkilö. Muu kuin rikokseen perustuvaa vahingonkorvausvaatimusta koskeva riita-asia voidaan kuitenkin ottaa sovittelavaksi vain, jos riita sen kohde ja asiassa esitetyt vaatimukset huomioon ottaen on vähäinen. Asian käsittely ja ratkaisu poliisi- tai syyttäjäviranomaisessa taikka tuomioistuimessa eivät estä sovittelua.²¹ Tuki- ja jatkopalveluiden käyttö ei myöskään ole esteenä sovittelulle.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman²² mukaisesti sovittelumenettelyn käyttöä nuorten rikoksen tekijöiden kohdalla lisätään. Myös muissa rikos- ja riita-asioissa sovittelun käyttöalaa voitaisiin nykyisestään laajentaa. Sovittelutoiminnan tavoitteena on eri puolilla maata asuvan väestön yhdenvertainen palveluiden saatavuus ja asiakaslähtöisten palveluiden toteutuminen. Sovittelupalveluiden järjestäjien ja sovittelutoimistojen laadukkaat palvelut ja valtakunnallisesti yhtenevät käytännöt niin sovitteluun ohjaamisessa kuin sovittelupalveluissa, tehokas viestintä ja hyvä yhteistyö sovittelualoitteita

¹⁹ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain muuttamisesta 966/2010 (2 luku, 12§)

²⁰ Hallintopäätös on viranomaisen hallintoasiassa tekemä kirjallinen ratkaisu. Sillä perustetaan, muutetaan tai poistetaan hallintokoneiston ulkopuolisen henkilön tai oikeushenkilön oikeuksia tai velvollisuuksia. Tehdessään hallintopäätöksen sovittelua koskevassa asiassa, sovittelun vastuuhenkilö käyttää julkista valtaansa ja soveltaa lainsäädäntöä yksittäiseen konkreettiseen tapaukseen.

²¹ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

²² Turvallisempi huominen. Sisäisen turvallisuuden ohjelma 2012–2015.

tekevien viranomaisten sekä kolmannen sektorin järjestötoimijoiden kanssa luovat edellytyksiä taroituksenmukaiselle palveluihin ohjaamiselle. Sovittelupalveluita koskeva asianmukainen tieto ja eri toimijoiden hyvä yhteistyö voivat auttaa myös sosiaali- ja kouluviranomaisia, vanhempia sekä huoltajia, kun he harkitsevat sovittelualoitteen tekemistä.

Valtakunnallinen tilastointi on aloitettu sovittelua koskevan lain voimaantulopäivästä (1.6.2006) alkaen. Sitä ennen toiminnan laajuudesta on tehty erillisselvityksiä.

Käsitteet ja määritelmät

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu on sovittelulla säädelty, maksuton palvelu, jossa rikoksesta epäilty (epäilty) ja rikoksen uhri/asianomistaja tai riita-asian osapuolet voivat kohdata toisensa luottamuksellisesti puolueettomien sovittelijoiden välityksellä. Sovittelu on aina osapuolille vapaaehtoista. Sovittelu voi olla joko rikosprosessille rinnakkainen tai sitä täydentävä menettely.

Sovittelu voidaan toteuttaa vain sellaisten osapuolten kesken, jotka ovat henkilökohtaisesti ja vapaaehtoisesti ilmaisseet suostuvansa sovitteluun ja jotka pystyvät ymmärtämään sovittelun sekä siinä tehtävien ratkaisujen merkityksen. Ennen kuin osapuolet antavat suostumuksensa sovitteluun, heille tulee selvittää heidän sovitteluun liittyvät oikeutensa ja asemansa sovittelussa. Kullakin osapuolella on oikeus peruuttaa suostumuksensa milloin tahansa sovittelun aikana.

Sovittelutoimiston ammattihenkilöstö ottaa vastaan sovittelualoitteen, hankkii osapuolten suostumuksella asiaan liittyvät asiakirjat ja arvioi kunkin rikos- tai riita-asian soveltuvuuden sovitteluun ja sovittelun edellytykset. Ammattihenkilöstö tekee valituskelpoisen, kirjallisen päätöksen sovitteluun ottamisesta ja lähettää sen tiedoksi sovittelun osapuolille sekä valitsee asiaan sovittelijat. Mikäli sovittelun edellytykset eivät täyty tai osapuolet tai toinen heistä itse peruu suostumuksensa sovitteluun, asia palautuu aloitteen tehneelle oikeusviranomaiselle tai muulle sovittelualoitteen tekijälle jatkotoimenpiteitä varten. Sovittelun eteneminen voidaan myös keskeyttää osapuolten itsensä aloitteesta tai sovittelutoimiston ammattihenkilöstön päätöksellä, jos sovittelun kuluessa ilmenee, että sovittelun edellytyksiä ei ole.

Sovittelijoina toimivat tehtävään koulutetut ja vaitiolovelvolliset vapaaehtoissovittelijat, jotka auttavat osapuolia neuvottelussa. Vapaaehtoiset sovittelijat toimivat puolueettomasti ja ammattihenkilöstön valvonnassa, ohjauksessa ja tuella. Sovittelijoiden tehtävä on huolehtia siitä, että sovittelun lopputulos syntyy osapuolten yhteisenä päätöksenä.

Sovittelussa osapuolet voivat käsitellä rikos- tai riita-asiansa, kokemuksiaan ja tunteitaan tapahtumiin liittyen. Sovittelussa osapuolet käsittelevät myös uhrille aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja ja voivat sopia niiden hyvittämisestä osapuolia itseään tyydyttävällä tavalla.

Sovittelun tarkoituksena on lieventää tai poistaa rikoksen tai riidan osapuolille aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja. Sovittelun päämääränä on vaikuttaa yhteisössä rikollisuutta hillitsevästi ja vähentävästi ja lisätä samalla yleistä sovinnollisuutta.

Sovittelualoite

Sovittelualoite tehdään lähimpään sovittelutoimistoon. Sovittelualoitteella tarkoitetaan sitä kokonaisuutta, joka muodostuu esimerkiksi niistä rikos- ja riita-asioista, jotka sisältyvät poliisin esitutkintapöytäkirjaan. Aloitteen voivat tehdä rikoksen tai riidan osapuolet, huoltaja, alaikäisen tai vajaavaltaiseksi julistettu täysi-ikäisen edunvalvoja, poliisi, syyttäjä tai muu viranomainen. Lähisuhdevaltarikoksissa aloitteen voi tehdä vain poliisi- tai syyttäjäviranomainen. Eniten sovittelualoitteita tulee sovittelutoimistoihin poliisilta.

Sovittelun tilastoissa sovittelualoitteet ja niistä puretut rikokset on tilastoitu erikseen. Tilastoinnin lähtökohta on sovittelualoite, joka voi sisältää useita eri asioita (esimerkiksi rikosasia, lähisuhdeväkivaltaan liittyvä rikosasia tai riita-asia). Sovittelualoitteessa kuvattu rikosasia voi sisältää yhden tai useita rikosnimikkeitä, esimerkiksi vahingonteon, varkauden ja pahoinpitelyn, joihin on syyllistynyt yksi tai useampi tekijä. Samassa asiassa rikoksen tekijäksi epäilty voi olla asianomistaja (uhri). Tästä syystä useita rikosnimikkeitä ja erilaisia epäillyn (epäiltyjen) ja asianomistajan välisiä suhteita sisältävä sovittelualoite täytyy itse sovitteluprosessin ja sopimustoiminnan takia purkaa yksittäisiksi rikosasioiksi. Vuodesta 2008 alkaen tiedon koonnin ohjeita tarkennettiin niin, että rikokset ilmoitetaan esitutkimusmateriaaliin kirjattujen rikosnimikkeiden asianumeroiden mukaisesti.

Sovitteluprosessi

Sovitteluprosessi käynnistyy sovittelutoimistoon tehdystä sovittelualoitteesta. Sovittelutoimiston ammattihenkilöstö selvittää tapauksen soveltuvuuden sovitteluun ja arvioi sovittelun edellytykset. Sovittelutoiminnan vastuuhenkilö tekee valituskelpoisen päätöksen tapauksen ottamisesta sovitteluun. Mikäli sovittelu käynnistyy, sovittelutoimiston ammattihenkilöstö valitsee tapaukseen soveltuvat sovittelijat, jotka huolehtivat sovittelutapaamisten järjestämisestä. Osapuolille voidaan järjestää sekä erillis- että yhteistapaamisia. Käynnistynyt sovitteluprosessi voi keskeytyä, päätyä sopimukseen tai sopimusta ei synny. Osapuolet päättävät itse mahdollisen sopimuksen sisällöstä ja allekirjoittavat sopimuksen. Sovittelijat varmentavat sopimuksen allekirjoituksillaan. Sopimukseen voidaan liittää sopimuksen seuranta. Sovittelutoimisto lähettää tiedon sovittelun kulusta ja lopputuloksesta aloitteen tehneelle poliisi- tai syyttäjäviranomaiselle. Katso tilastoraportin liite: Rikos- ja riita-asioiden sovittelukäsittelyn prosessikaavio.

Soviteltavat rikokset

Sovittelulain mukaan sovittelussa voidaan käsitellä rikoksia, joiden arvioidaan soveltuvan soviteltaviksi, kun otetaan huomioon rikoksen laatu ja tekotapa, rikoksesta epäillyn ja uhrin keskinäinen suhde sekä muut rikokseen liittyvät seikat kokonaisuutena. Arvioin soveltuvuudesta tekee sovittelutoimiston ammattihenkilöstö selvittämällä asiaa sekä saamiensa asiakirjojen perusteella että aloitteen tehneen viranomaisen ja asianosaisten kanssa keskustellen.

Soviteltavat riita-asiat

Sovittelulain (1015/2005) 1 §:n mukaan sovittelu voi kohdistua sellaisiin riita-asioihin, joissa ainakin yksi osapuoli on luonnollinen henkilö. Sovitteluun soveltuvat erilaiset ihmisten väliset riita-asiat, jos niiden sovittelua voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Tavallisimpia soviteltavia riita-asioita ovat esimerkiksi naapurien väliset ja lemmikkieläimistä ja niiden käyttäytymisestä aiheutuneet riidat sekä lasten ja nuorten väliset riidat ja kiusaaminen.

Toimialue

Aluehallintovirastot, joilla on omalla alueellaan sovittelunpalveluiden järjestämisvastuu, ovat järjestäneet alueidensa sovittelutoiminnan perustamalla kullekin sovittelun palveluntuottajalle toimialueet. Aluehallintovirastoja on kuusi ja lisäksi Ahvenanmaan valtionvirasto. Vuonna 2014 sovittelun toimialueita oli 20. Osalla palveluntuottajista on myös aluetoimistoja tai sivutoimipisteitä. Sovittelua koskevat tiedot kootaan toimialueittain ja raportoidaan aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti.

Lähisuhdeväkivaltarikos

Sovittelutilastoissa lähisuhdeväkivaltarikoksiksi tilastoidaan vain henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset. Tyypillisiä lähisuhteessa tapahtuvia väkivaltarikoksia ovat RL 21. luvun tarkoittamat pahoinpitelyrikokset. Rikoslain 21 luvun 5 §:ssä tarkoitettu perusmuotoinen pahoinpitely on virallisen syytteen alainen rikos. Lievän pahoinpitelyn osalta virallisen syytteen alaisia ovat muun muassa tekijään lähisuhteessa oleviin henkilöihin kohdistuvat teot. Tällaisia henkilöitä ovat tekijän aviopuoliso tai entinen aviopuoliso, sisarus tai sukulainen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa, henkilö, joka asuu tai on asunut tekijän kanssa yhteistaloudessa tai on tai on ollut muuten näihin rinnastettavan suhteen takia tekijälle läheinen.

Lähisuhdeväkivaltarikoksen osapuolina voivat olla aviopuolisot, avopuolisot, kihlaparit, eronneet tai eroamassa olevat pariskunnat, nykyiset tai entiset seurustelukumppanit sekä perheenjäsenet, lähisukulaiset ja vastaavien läheisten ihmissuhteiden osapuolet. Lähisuhdeväkivaltarikokset dokumentoidaan sovittelutoimistoissa poliisin kirjaamien rikosnimikkeiden mukaisesti.

Vain syyttäjällä tai poliisilla on sovittelulain²³ 13 §:n mukaan oikeus lähettää lähisuhdeväkivaltaan liittyvä rikosasia sovitteluun. Sovittelutoimistojen ammattihenkilöstön tulee arvioida lähisuhdeväkivaltarikosten soveltuvuus sovitteluun erityisen huolellisesti ja rajata ulkopuolelle ne aloitteet, joissa sovittelun edellytykset eivät täyty. Lähisuhdeväkivallan sovittelu toteutetaan tutkitun ja koetellun tiedon perusteella laaditun hyvän käytännön mukaisesti, valtakunnallisesti yhtenevällä tavalla²⁴. Lähisuhdeväkivaltaa sovittelevat vain tietyin valintakriteerein valitut, laajan erityiskoulutuksen käyneet sovittelijat, jotka toimivat sovittelun ammattihenkilöstön ohjauksessa, valvonnassa ja heidän tuellaan.

Lähisuhdeväkivallan sovittelun edellytyksiä arvioidessa otetaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston uhridirektiivin asettamat säädökset²⁵. Lähisuhdeväkivallan sovittelun edellytyksiä arvioidessa tarkastellaan muun muassa osapuolten vapaaehtoisuutta sekä sitä, tunnustaako epäilty tapahtumat oleellisilta osin. Lisäksi arvioidaan sitä, pitääkö epäilty väkivaltaa hyväksyttävänä konfliktien ratkaisupyrkimyksenä, onko uhrilla aikaisempia väkivaltakokemuksia ja onko väkivalta uusiutuvaa. Arvioinnissa otetaan huomioon myös uhrin voimavarat ja osapuolten mahdollisuus tasa-vertaiseen kohtaamiseen. Lisäksi arvioidaan osapuolten sovittelumotiiveja, osapuolten odotuksia suhteen jatkamisesta ja jatko- ja tukipalveluiden tarvetta.

Lähisuhdeväkivallan sovittelu keskeytetään, jos jompikumpi osapuoli peruuttaa suostumuksensa tai sovitteluprosessin aikana ilmenee, että osapuolten suostumus ei ole vapaaehtoinen, epäilty ei myönnä tapahtumia, jos ilmenee vallankäyttöä, painostusta tai uhkailua tai muista syistä sovittelun edellytykset eivät täyty. Sovittelu keskeytetään myös silloin, jos havaitaan, että sovittelun jatkaminen on selvästi vastoin alaikäisen etua.

Sopimukset

Sopimukset laaditaan kunkin epäillyn ja asianomistajan kanssa erikseen, jotta voidaan ottaa huomioon asianomistajien erilaiset intressit korvausratkaisuissa. Osapuolet päättävät itse sovinnon sisällöstä.

Tilastoinnissa sovittelusopimukset merkitään siten, että yksi rikos voi johtaa korkeintaan yhteen sopimukseen. Tilastoinnissa vaihtoehtoina ovat joko syntyneet sopimukset, syntyneet osasopimukset tai sopimusta ei syntynyt. Osasopimus tarkoittaa sitä, että rikoksista on päästy sovintoon osittain tai osa sovitteluun osallistuneista on päässyt sopimukseen.

²³ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

²⁴ Hyvä käytäntö: Lähisuhdeväkivallan sovittelussa käsitellään tapahtunutta rikosta sekä väkivallatonta tulevaisuutta.

²⁵ Euroopan neuvoston ja komission uhridirektiivi 24.10.2012.

Sovitteluprosessin lopputuloksen vaikutus rikosprosessissa

Sovittelun lopputulos saattaa vaikuttaa osapuolten oikeusasemaan rikosprosessin eri vaiheissa. Saavutettu sovinto tai sopimus asiassa voi olla perusteena esitutinnan rajoittamiselle, syyttämättä jättämiselle, rangaistukseen tuomitsematta jättämiselle tai rangaistuksen lieventämiselle sekä rangaistusasteikon lieventämiselle ja rangaistuslajin valinnalle. Poliisi- ja syyttäjäviranomaiset sekä tuomioistuimet harkitsevat kutakin asiakokonaisuutta tapauskohtaisesti ja päättävät itsenäisesti, minkä merkityksen sovittelulle ja sovinnolle antavat rikosprosessissa.

Sopimusten korvausmuodot

Yhdestä rikoksesta tehtyyn sopimukseen voi sisältyä erilaisia hyvitys- tai korvausmuotoja osapuolten tahdon ja tarpeiden mukaan. Tilastoinnissa mukaan otetaan kaikki sopimusmuodot. Esimerkiksi sopimuksessa tavaran palauttaminen ja käyttäytymissopimus saattavat edellyttää toisiaan. Kahdesta tekijästä toinen suorittaa rahakorvauksen, ja toinen hyvittää tekonsa tekemällä työtä.

Lähteet ja kirjallisuus

Euroopan neuvoston ja komission uhridirektiivi 24.10.2012. [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2012.315.01.0074.01.FIN]

Flinck, A. 2013. Rakennamme sovintoa. Opas rikosten ja riitojen sovitteluun. Opas 23. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki. [<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-623-6>]

Hyvä käytäntö: Lähisuhdeväkivallan sovittelussa käsitellään tapahtunutta rikosta sekä väkivallaton-ta tulevaisuutta. <https://www.innokyla.fi/web/malli215777>

Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005. [<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051015>]

Lastensuojelulaki 417/2007. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>.

Lähisuhdeväkivallan sovittelijoiden koulutusohjelma. [<https://www.innokyla.fi/web/verkosto571414/lahisuhdevakivallan-sovittelijoiden-koulutusohjelma-2015-2016>]

Poliisihallituksen ohje rikosten sovittelusta 2014–2018. [http://www.thl.fi/attachments/sovittelu/Poliisihallituksen_ohje_sovittelusta_uusi.pdf]

Poliisiin tietoon tulleet rikokset. Findikaattori. Valtioneuvoston kanslia ja Tilastokeskus. [<http://www.findikaattori.fi/fi/11>]

Rikos- ja pakkokeinotilasto. SVT. Tilastokeskus [<http://tilastokeskus.fi/til/rpk/index.html>]

Rikokset ja niiden selvittäminen 1980-2014, Tilastokeskuksen PX-Web-tietokannat. [http://pxweb2.stat.fi/database/statfin/oik/rpk/rpk_fi.asp]

Rikoslaki [<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001>]

Turvallisempi huominen. Sisäisen turvallisuuden ohjelma 2012–2015. Sisäasianministeri. 26/2012. [http://www.intermin.fi/download/35099_262012_STO_III_fi.pdf]

Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa. Pro gradu-tutkielma. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. Sosiaalityö.

Liitteet

Rikos- ja riita-asioiden sovittelukäsittelyn prosessikaavio

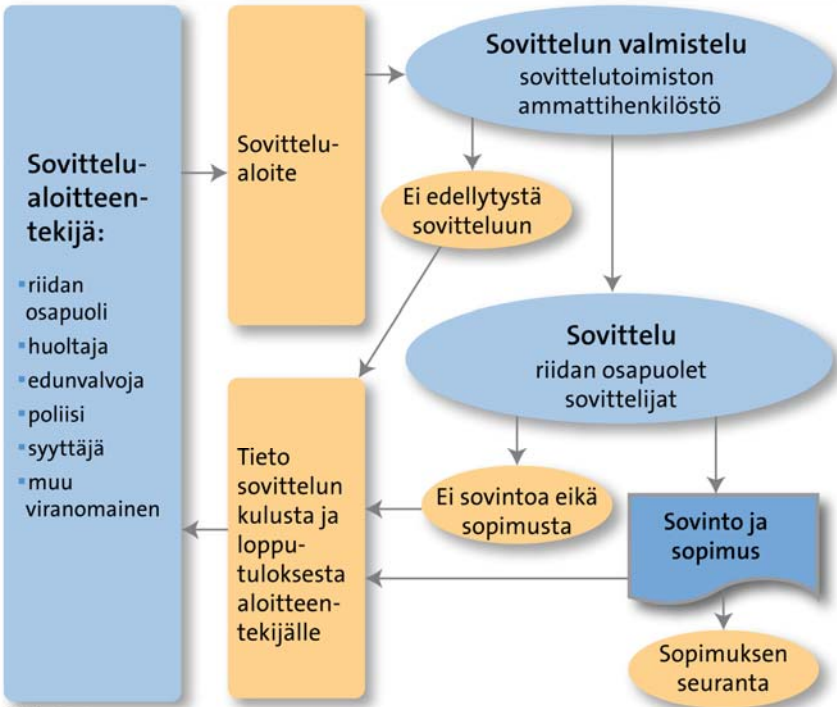
Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2013–2014

Kyselylomake

Laatuseloste

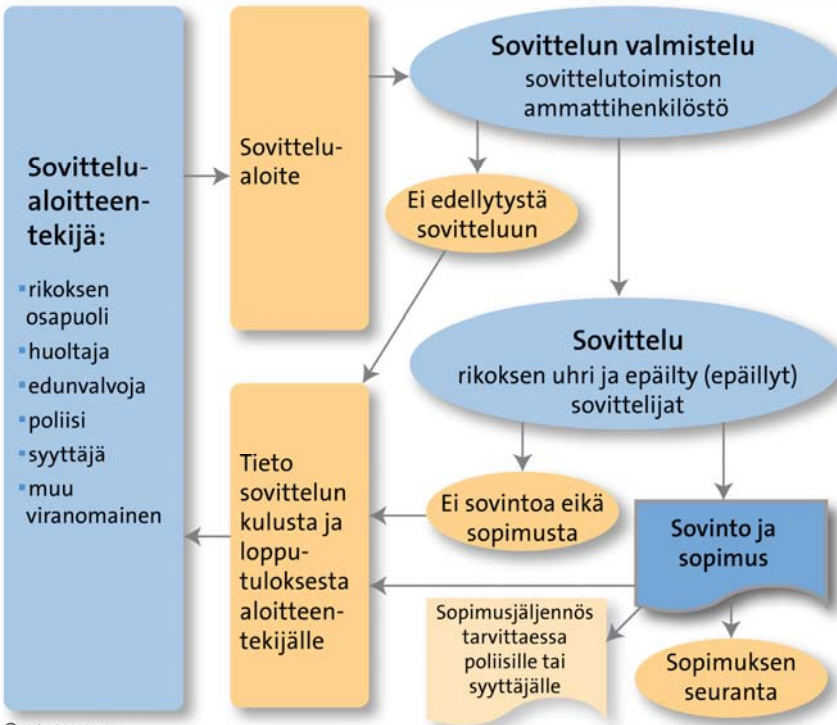
Liite: Rikos- ja riita-asioiden sovittelukäsittelyn prosessikaavio

Sovitteluprosessi riita-asiassa

© Kalevi Juntunen

Sovitteluprosessi rikosasiassa

© Kalevi Juntunen

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2013–2014

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014	
	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%
Vuoden aikana sovittelutoimistoon tulleet sovittelualoitteet	8 243	8 124		2 969	3 085		1 042	1 044		1 205	1 234		1 518	1 448		1 013	843		452	427		44	43	

Sovittelualoitteista puretut rikos- ja riita-asiat

Sovittelualoitteista puretut rikosasiat	9 271	9 140	80	3 309	3 291	74	1 187	1 252	87	1 335	1 311	82	1 756	1 823	82	1 161	992	84	481	438	81	42	33	77
Sovittelualoitteista puretut lähisuhdeväkivaltaan liittyvät rikosasiat	1 902	1 857	16	780	997	22	161	120	8	172	161	10	445	325	15	221	165	14	118	89	16	5	0	0
Sovitteluasiasta puretut riita-asiat	413	443	4	108	145	3	69	60	4	115	121	8	61	66	3	45	28	2	13	13	2	2	10	23
Sovittelualoitteista puretut rikos- ja riita-asiat yhteensä	11 586	11 440	100	4 197	4 433	100	1 417	1 432	100	1 622	1 593	100	2 262	2 214	100	1 427	1 185	100	612	540	100	49	43	100

Sovittelutoimistossa vuoden aikana käynnistyneet sovitteluprosessit⁽¹⁾

Käynnistyneet rikosasioiden sovitteluprosessit (lkm)	6 739	6 452	71	2 343	2 377	72	853	794	63	1 109	1 093	83	1 179	1 119	61	848	690	70	374	359	82	33	20	61
Käynnistyneet lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovitteluprosessit (lkm)	1 388	1 380	74	628	800	80	123	79	66	145	142	88	240	181	56	166	109	66	82	69	78	4	0	0
Käynnistyneet rikosasioiden ja lähisuhde- väkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovitteluprosessit yhteensä (lkm)	8 127	7 832	71	2 971	3 177	74	976	873	64	1 254	1 235	84	1 419	1 300	61	1 014	799	69	456	428	81	37	20	61

(1) Käynnistyneet rikosasiat on suhteutettu vuoden aikana sovittelutoimistoon tulleisiin rikosasioihin (esim. Koko maa N=9140 vuonna 2014)

Käynnistyneet lähisuhdeväkivaltarikokset on suhteutettu vuoden aikana sovittelutoimistoon tulleisiin lähisuhdeväkivaltarikoksiin (esim. Koko maa N=1857 vuonna 2014)

Sovittelutoimistossa vuoden aikana keskeytyneet sovitteluprosessit⁽²⁾

Keskeytyneet rikosasiain sovitteluprosessit (lkm)	849	835	13	257	300	13	73	76	10	139	138	13	226	208	19	87	69	10	62	42	12	5	2	10
Keskeytyneet lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovitteluprosessit (lkm)	179	169	12	63	86	11	6	6	8	19	14	10	62	38	21	17	13	12	11	12	17	1	0	0
Keskeytyneet rikosasioiden ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovitteluprosessit (lkm)	1 028	1 004	13	320	386	12	79	82	9	158	152	12	288	246	19	104	82	10	73	54	13	6	2	10

(2) Keskeytyneet rikosasioiden sovittelu on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin rikosasioiden sovitteluihin (esim. Koko maa N=6452 vuonna 2014).

Keskeytyneet lähisuhdeväkivaltarikosten sovittelu on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin lähisuhdeväkivaltarikosten sovitteluihin (esim. Koko maa N=1380 vuonna 2014).

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2013–2014

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014	
	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%

Sopimukset ⁽³⁾

Rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset (lkm)	5 514	5 025	78	1 966	1 682	71	757	755	95	797	792	72	988	920	82	708	555	80	273	312	87	25	9	45
Rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet osasopimukset (lkm)	71	68	1	36	29	1	10	11	1	5	7	0,6	5	14	1,3	8	5	1	7	2	1	0	0	0
Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset (lkm)	1 206	1 144	83	561	660	83	108	74	94	111	116	82	206	149	82	148	91	83	68	54	78	4	0	0
Rikosten sovittelussa vuoden aikana syntyneet kaikki sopimukset yhteensä (lkm)	6 791	6 237	80	2 563	2 371	75	875	840	96	913	915	74	1 199	1 083	83	864	651	81	348	368	86	29	9	45
Riita-asioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset (lkm)	159	144	33	38	38	26	19	19	32	53	54	45	25	21	32	17	8	29	7	3	23	0	1	10

(3) Rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin rikosasioiden sovitteluihin (esim. Koko maa N=6452 vuonna 2014).

Lähisuhdeväkivaltarikosten sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin lähisuhdeväkivaltarikosten sovitteluihin (esim. Koko maa N=1380 vuonna 2014).

Riitapausten sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset on suhteutettu vuoden aikana sovittelutoimistoon tulleisiin, jutuista purettujen riita-asioiden määrään (esim. Koko maa N=443 vuonna 2014).

Käynnistyneissä sovitteluissa ei päästy sopimukseen ⁽⁴⁾

Rikosasioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen (lkm)	482	517	8	195	209	9	80	64	8	103	88	8	39	91	8	36	50	7	25	9	3	4	6	30
Riita-asioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen (lkm)	39	38	9	10	16	11	15	6	10	7	4	3	3	5	8	2	3	11	2	1	8	0	3	30
Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen (lkm)	57	57	4	18	27	3	13	3	4	7	3	2	17	20	11	0	0	0	2	4	6	0	0	0

(4) Rikosasioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen tapaukset on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin rikosasioiden sovitteluprosesseihin (esim. Koko maa N=6452 vuonna 2014).

Riita-asioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen tapaukset on suhteutettu vuoden aikana toimistoihin tulleisiin riita-asioihin (esim. Koko maa N=443 vuonna 2014).

Lähisuhdeväkivallan sovittelussa ei päästy sopimukseen tapaukset on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosten sovitteluprosesseihin (esim. Koko maa N=1380 vuonna 2014).

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2013–2014

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%

Aloitteen tekijät rikosasioissa

poliisi	7 645	7 433	82	2 733	2 650	81	968	981	78	1 194	1 141	87	1 457	1 384	80	983	859	87	276	385	88	34	33	100
syöttäjä	1 153	1 307	14	463	557	17	198	241	19	104	133	10	208	241	14	139	96	10	33	39	9	8	0	0
asianosainen	96	102	1	43	26	1	12	16	1	12	14	1	17	34	2	9	4	0,4	2	8	2	1	0	0
asianosainen, uhri	40	48	1	23	17	1	2	13	1	4	7	1	8	8	0,5	2	1	0,1	0	2	0,5	1	0	0
asianosainen, tekijä	50	39	0,4	13	14	0,4	10	3	0,2	8	7	1	10	6	0,3	7	3	0,3	2	6	1	0	0	0
sosiaaliviranomainen	103	61	1	82	28	1	2	3	0,2	0	0	0	17	28	2	2	0	0	0	2	0	0	0	0
vanhempi/huoltaja	8	6	0,1	1	5	0,2	3	0	0	0	0	0	4	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
edunvalvoja	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
muu taho	81	124	1	11	21	1	4	11	1	22	23	2	16	32	2	28	33	3	0	4	1	0	0	0
Rikostapausten sovitteluun liittyvät aloitteet yhteensä	9 176	9 033	100	3 369	3 287	100	1 199	1 252	100	1 344	1 311	100	1 737	1 720	100	1 170	992	100	313	438	100	44	33	100

Aloitteen tekijät lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikosasioissa

poliisi	1 587	1 508	81	614	778	79	136	99	83	161	139	86	379	262	81	196	149	90	98	81	91	3	0	0
syöttäjä	315	343	19	166	213	21	25	21	18	11	22	14	66	63	19	25	16	10	20	8	9	2	0	0
Lähisuhdeväkivaltarikoksiin liittyvät aloitteet yhteensä	1 902	1 851	100	780	991	100	161	120	100	172	161	100	445	325	100	221	165	100	118	89	100	5	0	0

Aloitteen tekijät riita-asioissa

yksityinen henkilö	241	262	62	71	89	64	24	26	43	72	79	65	36	35	65	29	19	68	7	11	85	2	3	30
muu taho	172	163	38	37	50	36	45	34	57	43	42	35	25	19	35	16	9	32	6	2	15	0	7	70
Riita-asiassa aloitteen tekijät yhteensä	413	425	100	108	139	100	69	60	100	115	121	100	61	54	100	45	28	100	13	13	100	2	10	100

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2013–2014

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%
	lkm			lkm			lkm			lkm			lkm			lkm			lkm			lkm		

Sovitteluun ohjatut rikosasiat purettuna rikosnimikkeisiin

lievä pahoinpitely	760	803	9	280	265	8	94	95	8	119	168	13	144	166	9	82	70	7	39	38	9	2	1	3
pahoinpitely, sekä yritys ⁽⁵⁾	3 304	3 046	33	1 207	1 155	34	357	367	29	410	354	27	794	633	34	362	369	37	156	159	36	18	9	25
törkeä pahoinpitely, sekä yritys ⁽⁵⁾	59	45	0	22	15	0,4	2	2	0,2	12	8	1	14	11	1	5	5	1	4	4	1	0	0	0
ryöstö, kiristys sekä yritykset ⁽⁶⁾	38	34	0,4	14	11	0,3	3	3	0,2	2	5	0,4	18	8	0,4	0	6	1	1	1	0,2	0	0	0
varkaus sekä yritykset	843	833	9	247	257	8	95	141	11	115	132	10	192	194	10	140	73	7	53	33	8	1	3	8
petos/kavallus sekä yritykset ⁽⁵⁾	550	519	6	180	178	5	104	75	6	80	78	6	82	75	4	74	66	7	27	45	10	3	2	6
vahingonteko sekä yritykset ⁽⁵⁾	1 730	1 641	18	607	586	17	218	275	22	277	217	17	280	329	18	241	160	16	104	69	16	3	5	14
luvaton käyttö sekä yritykset ⁽⁵⁾	71	58	1	29	22	1	12	14	1	9	6	0,5	7	7	0,4	9	6	1	4	1	0,2	1	2	6
kotirauhan rikkominen, julkisrauhan rikkominen sekä yritykset ⁽⁷⁾	389	390	4	119	132	4	75	70	6	46	60	5	80	62	3	51	45	5	15	20	5	3	1	3
laiton uhkaus, pakottaminen ⁽⁸⁾	687	703	8	223	276	8	96	64	5	101	122	9	145	125	7	83	90	9	34	22	5	5	4	11
kunnianloukkaus	449	410	4	132	151	4	72	60	5	80	68	5	77	70	4	64	42	4	20	14	3	4	5	14
muu rikos	607	778	8	282	321	10	59	86	7	108	93	7	81	182	10	50	60	6	24	32	7	3	4	11
Sovitteluun ohjatut rikostapaukset purettuna rikosnimikkeittäin yhteensä	9 487	9 260	100	3 342	3 369	100	1 187	1 252	100	1 359	1 311	100	1 914	1 862	100	1 161	992	100	481	438	100	43	36	100

Sovitteluun ohjatut lähisuhdeväkivaltarikokset purettuna rikosnimikkeisiin

lähisuhteessa tapahtunut lievä pahoinpitely	542	522	29	221	280	29	48	41	34	47	49	29	114	84	26	64	39	24	48	29	33	0	0	0
lähisuhteessa tapahtunut pahoinpitely sekä yritys ⁽⁵⁾	1 329	1 289	70	543	673	70	113	78	65	120	117	70	326	237	73	157	125	76	66	59	66	4	0	0
lähisuhteessa tapahtunut törkeä pahoinpitely sekä yritys ⁽⁵⁾	16	13	1	3	6	1	0	1	1	4	1	1	5	3	1	0	1	1	4	1	1	0	0	0
lähisuhteessa tapahtunut seksuaalirikos sekä yritys ⁽⁹⁾	1	5	0,3	0	3	0,3	0	0	0	1	1	1	0	1	0,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sovitteluun ohjautuneet lähisuhdeväkivalta-tapaukset purettuna rikosnimikkeisiin yhteensä	1 888	1 829	100	767	962	100	161	120	100	172	168	100	445	325	100	221	165	100	118	89	100	4	0	0
Väkivaltarikokset yhteensä ja suhteutettuna kaikkiin rikosnimikkeisiin ⁽¹⁰⁾	6 049	5 757	50	2 290	2 408	56	617	587	43	715	703	48	1 415	1 143	52	670	615	53	318	291	55	24	10	28

(5) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty lisäys "sekä yritys"/"yritykset".

(6) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty lisäys "kiristys ja yritykset".

(7) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty lisäys "julkisrauhan rikkominen sekä yritykset".

(8) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty lisäys "pakottaminen sekä yritykset".

(9) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty muutos; kohtaan sisältyy myös seksuaalirikoksen yrittäminen, lisäksi määritelmä "väkivaltainen" on poistettu.

(10) Väkivaltarikoksiin sisältyy lievä pahoinpitely, pahoinpitely, törkeä pahoinpitely, seksuaalirikos ja ryöstö, kiristykset (ml. yritykset). Väkivaltarikokset on suhteutettu kaikkiin rikosnimikkeisiin ja riita-asioihin (esim. Koko maa N=9487+1888+413 vuonna 2013)

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2013–2014

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%

Rikosasian rikosasian jako syyteoikeusjärjestelmän mukaan (lkm) ⁽¹⁾

Rikosasia: asianomistajarikos (AOR)	4 212	4 163	44	1 411	1 467	40	599	624	50	693	704	54	772	782	42	468	372	38	249	193	44	20	21	64
Rikosasia: virallisen syyteen alainen rikos (VSR)	5 098	5 388	56	1 899	2 195	60	588	628	50	642	606	46	1 041	1 082	58	675	620	63	232	245	56	21	12	36
Yhteensä			100			100			100			100			100			100			100			100

Sovittelijoiden lukumäärä

Aktiivisten sovittelijoiden määrä	1 175	1 207	-	419	476	-	146	138	-	168	183	-	211	202	-	133	124	-	82	68	-	16	16	-
Reservissä olevien sovittelijoiden määrä	105	72	-	30	11	-	7	6	-	27	20	-	28	20	-	3	4	-	10	6	-	0	5	-

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2013–2014

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%

Asian osapuolet riita-, rikos- ja lähisuhdeväkivaltarikoksiin liittyvissä asioissa

Tekijäksi epäiltyjä miehiä	9 092	8 799	78	3 297	3 238	76	1 105	1 155	78	1 257	1 165	77	1 754	1 822	80	1 140	933	82	488	446	80	51	40	83
joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta epäiltyjä miehiä	1 293	1 249	11	511	620	15	107	95	6	137	114	8	313	238	10	151	113	10	71	69	12	3	0	0
Tekijäksi epäiltyjä naisia	2 538	2 469	22	1 010	1 019	24	350	318	22	273	343	23	475	467	20	298	199	18	122	115	20	10	8	17
joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta epäiltyjä naisia	461	433	4	193	216	5	39	26	2	33	43	3	108	91	4	53	40	4	33	17	3	2	0	0
Tekijäksi epäiltyjä yhteensä	11 630	11 268	100	4 307	4 257	100	1 455	1 473	100	1 530	1 508	100	2 229	2 289	100	1 438	1 132	100	610	561	100	61	48	100
Asianomistajina miehiä	5 432	5 154	57	1 956	1 944	54	723	638	60	731	699	59	1 040	963	59	626	576	62	314	296	61	42	38	66
joista lähisuhdeväkivaltarikoksissa asianomistajina miehiä	564	484	5	208	251	7	42	32	3	61	52	4	158	90	5	56	34	4	37	25	5	2	0	0
Asianomistajina naisia	3 771	3 834	43	1 457	1 676	46	452	422	40	449	493	41	765	680	41	422	353	38	208	190	39	18	20	34
joista lähisuhdeväkivaltarikoksissa asianomistajina naisia	1 174	1 241	14	480	623	17	78	93	9	112	115	10	290	235	14	141	112	12	70	63	13	3	0	0
Asianomistajia yhteensä	9 203	8 988	100	3 413	3 620	100	1 175	1 060	100	1 180	1 192	100	1 805	1 643	100	1 048	929	100	522	486	100	60	58	100
Asianomistajana oikeushenkilö ⁽¹²⁾	1 194	1 156	11	448	438	11	150	200	16	137	166	12	221	198	11	172	108	10	66	46	9	0	0	0
Riita-asian osapuolet ⁽¹³⁾	1 020	934		268	261		155	137		240	285		179	143		144	78		34	30		0	0	

(11) Laskennassa mukana ei ole lähisuhteeseen liittyviä rikoksia.

(12) Tyypillisimpiä oikeushenkilöitä sovittelutapauksissa ovat taloyhtiöt, vakuutusyhtiö tai muu vastaava. Asianomistajana oikeushenkilö lukumäärä on suhteutettu asianomistajat yhteensä lukumäärään (N=8988+1156 vuonna 2014).

(13) Riita-asian sovittelun osapuolet yhteensä.

Tekijäksi epäillyn ikä tekoitetkellä rikos-, lähisuhdeväkivaltarikos- ja riita-asioissa (lkm)

alle 15 vuotta	1 499	1 118	10	617	341	8	202	230	16	104	137	9	251	221	10	272	165	14	53	22	4	0	2	5
15–17 vuotta	1 878	1 892	16	742	611	14	233	271	19	222	221	14	350	516	23	255	170	15	75	97	17	1	6	14
18–20 vuotta	1 423	1 385	12	513	505	11	188	162	11	202	181	12	253	314	14	173	130	11	85	85	15	9	8	19
21–29 vuotta	2 417	2 355	20	801	975	22	295	250	17	352	331	21	513	415	18	302	258	22	133	118	21	21	8	19
30–39 vuotta	1 756	1 773	15	653	797	18	191	186	13	227	246	16	409	291	13	188	154	13	81	92	16	7	7	17
40–49 vuotta	1 350	1 480	13	530	627	14	160	193	13	179	204	13	260	257	11	138	131	11	77	64	11	6	4	10
50–59 vuotta	907	975	8	330	429	10	104	101	7	128	154	10	167	148	6	120	87	7	52	53	9	6	3	7
60–64 vuotta	243	264	2	72	99	2	42	30	2	44	48	3	42	38	2	32	35	3	11	13	2	0	1	2
65 vuotta tai vanhempi	316	347	3	120	122	3	45	41	3	58	50	3	41	85	4	34	31	3	18	15	3	0	3	7
Tekijäksi epäillyt tekoitetkellä iän mukaan, yhteensä	11 789	11 589	100	4 378	4 506	100	1 460	1 464	100	1 516	1 572	100	2 286	2 285	100	1 514	1 161	100	585	559	100	50	42	100

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2013–2014

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%	lkm		%

Asianomistajan ikä tapahtumahetkellä rikos-, lähisuhdeväkivaltarikos- ja riita-asioissa (lkm)

alle 15 vuotta	685	661	7	289	278	7	114	94	9	54	103	8	114	88	5	84	76	8	30	21	4	0	1	2
15–17 vuotta	696	731	8	266	364	9	101	81	8	90	74	6	120	118	7	89	56	6	29	33	7	1	5	10
18–20 vuotta	1 037	943	10	397	352	9	109	124	12	151	141	11	187	165	10	117	108	11	67	45	9	9	8	16
21–29 vuotta	2 056	2 134	22	726	876	22	251	242	23	260	296	22	434	377	22	265	212	22	105	118	24	15	13	25
30–39 vuotta	1 648	1 704	18	639	764	19	182	154	14	221	222	17	353	303	18	149	180	18	95	74	15	9	7	14
40–49 vuotta	1 572	1 522	16	618	630	16	172	153	14	199	203	15	281	282	17	191	156	16	104	89	18	7	9	18
50–59 vuotta	1 079	1 060	11	376	453	11	145	100	9	166	165	12	182	166	10	141	112	11	66	61	12	3	3	6
60–64 vuotta	308	315	3	90	95	2	38	37	3	63	51	4	60	72	4	40	30	3	15	28	6	2	2	4
65 vuotta tai vanhempi	433	476	5	133	144	4	63	78	7	81	70	5	81	108	6	46	53	5	28	20	4	1	3	6
Asianomistajat tekohetken iän mukaan, yhteensä	9 514	9 546	100	3 534	3 956	100	1 175	1 063	100	1 285	1 325	100	1 812	1 679	100	1 122	983	100	539	489	100	47	51	100

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2013–2014

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%
	lkm			lkm			lkm			lkm			lkm			lkm			lkm			lkm		

Rikos-, lähisuhdeväkivaltarikos- ja riita-asioissa syntyneiden sopimusten korvausmuodot

Rahakorvaukset (lkm)	3 623	3 380	36	1 348	1 162	33	515	541	39	539	568	40	582	533	34	428	359	37	202	214	36	9	3	27
Työkorvaukset (lkm)	418	337	4	130	100	3	67	100	7	65	38	3	40	37	2	83	26	3	33	36	6	0	0	0
Omaisuuuden palauttamiset (lkm)	69	36	0,4	26	13	0,4	8	2	0,1	7	3	0,2	21	6	0,4	2	1	0,1	4	10	2	1	1	9
Käyttäytymissopimukset (lkm)	924	851	9	339	384	11	98	61	4	120	191	13	99	80	5	181	94	10	83	41	7	4	0	0
Anteeksipyyntö (lkm)	3 350	3 821	40	873	1 539	44	611	528	38	356	413	29	688	651	42	636	440	45	165	243	41	21	7	64
<i>joista pelkkä anteeksipyyntö, ei muita korvauksia (lkm)</i>	2 048	1 862	20	838	909	26	242	216	16	153	140	10	480	339	22	212	149	15	112	105	18	11	4	36
Ei vaatimuksia / vaatimuksista luopumiset (lkm)	974	1 044	11	243	315	9	116	161	12	218	221	15	277	240	16	78	52	5	40	55	9	2	0	0
Rikos-, lähisuhdeväkivaltarikos- ja riita-asioiden sovittelusopimusten korvausmuodot yhteensä	9 358	9 469	100	2 959	3 513	100	1 415	1 393	100	1 305	1 434	100	1 707	1 547	100	1 408	972	100	527	599	100	37	11	100
Rahakorvausten arvo, €	1 724 154	1 703 676	94	671 172	674 243	96	289 919	287 502	96	247 662	241 454	97	268 372	201 347	94	165 883	187 703	88	75 074	110 498	87	6 071	930	100
Työkorvausten arvo, €	102 072	102 904	6	33 321	27 207	4	8 762	11 735	4	10 712	7 611	3	23 945	13 761	6	18 998	25 480	12	6 334	17 110	13	0	0	0
Korvausten arvo yhteensä, €	1 826 226	1 806 580	100	704 494	701 449	100	298 681	299 237	100	258 374	249 065	100	292 317	215 108	100	184 882	213 183	100	81 408	127 608	100	6 071	930	100

Taulukossa käytetyt symbolit

- Ei yhtään

.. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi

Tietojen antaminen vuoden 2014 rikos- ja riita-asioiden sovittelun tilastointia varten

Ohessa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosittaiseen sovittelutilastoon tarkoitettujen muuttujien tiedonkoontilomake. Vuotuiseen perustiedonkoontilomakkeeseen tuotetaan ns. summaarista tietoa.

Tilastotietojen keruu toteutetaan internetkyselynä. Sähköinen tilastolomake löytyy osoitteessa:
<http://www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelulomake>

Katso tarkemmin kysymykset ja ohjeet.

Tietojen toimittaminen 27.2.2015 mennessä

Lisätietoja:

Suunnittelija Tuula Kuoppala, puh. 029 524 7234

Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi

Lomake: Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilaston tiedonkeruu 2014

1. Aluehallintovirasto (AVI)

4. Sovittelutoimiston nimi ja sijaintikunta

6. Sovittelutoimiston henkilöstö

60. Vastuuhenkilö/johtaja (kaikkien ao. henkilöiden nimet)

61. Sovittelun ohjaajat (kokopäivätoimiset) - lkm

62. Sovittelun ohjaajat (osa-aikaiset) lkm

63. Muu henkilöstö (kanslia- vahtimestari jne., myös osa-aikaiset) lkm

64. Aktiivisten sovittelijoiden määrä

(Vuoden aikana sovitteluiden lukumäärä)

65. Reservissä olevien sovittelijoiden määrä

Reservissä olevilla tarkoitetaan joko äitiys- tai vanhempainlomalla, opintovapaalla, vuorotteluvapaalla tai pitemmällä sairauslomalla olevia sovittelijoita (lkm).

11. Vuoden aikana toimistoon tulleet sovittelualoitteet (lkm)

Sovittelualoitteella tarkoitetaan esim. esitutkintapöytäkirjasta ilmenevien soviteltavien rikosnimikkeiden muodostamaa kokonaisuutta. Sovittelualoite voi sisältää yhden tai useamman rikos- tai riita-asian. Riita-asia voi sisältää yhden tai useamman riitakysymyksen. Mikäli rikosasiat ovat eri tutkintailmoituksissa tai pöytäkirjoissa, niin kukin aloite merkitään omaksi aloitteekseen. Aloite voi olla myös suullinen.

Rikosasia soveltuu soviteltavaksi silloin, kun siinä on uhri (asianomistaja) ja vähintään yksi rikoksesta epäilty. Riita-asia soveltuu soviteltavaksi, jos siihen liittyy vähintään kaksi osapuolta (riidan osapuolet) ja joista vähintään toinen on luonnollinen henkilö, ja kyseessä on taloudellisessa merkityksessä vähäinen riita-asia.

Sovittelualoitteen voivat tehdä asianosaiset, poliisi- tai syyttäviviranomainen tai muu viranomainen. Jos rikoksesta epäilty tai rikoksen uhri on alaikäinen, myös hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on oikeus tehdä aloite sovitteluun ryhtymisestä. Vajaavaltaiseksi julistettua täysi-ikäistä henkilöä koskevassa asiassa aloitteen sovittelusta voi tehdä myös hänen edunvalvojansa.

Sovittelun yleiset edellytykset: Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1 luku, 1 § – 3 §.

111. Pura sovittelualoitteista rikosasioiden määrät (lkm)

Rikosasiat ilmoitetaan poliisin esitutkintamateriaaliin kirjattujen rikosnimikkeiden asianumeroiden lukumäärän mukaisesti. Sovittelulain mukaan sovittella voidaan rikosasiaa, johon liittyy rikoksen uhri ja rikoksesta epäilty.

Riita-asiat ilmoitetaan kohdassa 112 (ei kohdassa 111).

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvät rikosasiat ilmoitetaan kohdassa 113 (ei kohdassa 111).

112. Pura sovittelualoitteista riita-asioiden määrät (lkm)

Riita-asia voi sisältää yhden tai useamman riitakysymyksen. Sovittelulain mukaan sovittella voidaan riita-asiaa, jossa on vähintään kaksi osapuolta ja joista ainakin yksi osapuoli on luonnollinen henkilö.

113. Pura sovittelualoitteista lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden määrät (lkm)

Lähisuhdeväkivalta (fyysinen väkivalta, kuten lievä pahoinpitely, pahoinpitely, törkeä pahoinpitely tai seksuaalirikos) on tapahtunut perheenjäsenten tai laajemmin lähisuhteessa eläneiden kesken, jolloin osapuolina ovat aviopuolisot, avopuolisot, perheenjäsenet, kihlaparit, eronneet ja eroamassa olevat pariskunnat ja nykyiset tai entiset seurusteluparit (RL 21 luku 16 §).

Tilastoon ilmoitettaviin lähisuhdeväkivaltarikoksiin ei voi sisältyä muita kuin henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia. Tyypillisimmillään niitä ovat lievät pahoinpitelyt, pahoinpitelyt ja törkeät pahoinpitelyt (RL 21 luku). Jos kysymykseen tulee seksuaalirikos, jossa on käytetty väkivaltaa, tulee nämä sisällyttää lähisuhdeväkivaltarikoksiin (RL 20 luku). Lähisuhdeväkivaltarikokseksi ei merkitä edellä mainittujen henkilöiden välillä tapahtunutta kunnianloukkausta, kotirauhan rikkomista tai esimerkiksi laitonta uhkaamista, vaan ne merkitään kohtaan 17. Huomioi edellä oleva lähisuhdeväkivallan määritelmä myös muissa, lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä kysymyskohdissa. (Kts. rikosasioiden erittely lähisuhdeväkivallan osalta kohta 18.)

13. Sovittelualoitteen tekijä rikosasioissa, riita-asioissa ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikosasioissa (lkm)

Sovittelualoitteen voivat tehdä asian osapuolet, poliisi- tai syyttäjäviranomainen tai muu viranomainen. Jos rikoksesta epäilty tai rikoksen uhri on alaikäinen, myös hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on oikeus tehdä aloite sovitteluun ryhtymisestä. Vajaavaltaiseksi julistettua täysi-ikäistä henkilöä koskevassa asiassa voi aloitteen sovittelusta tehdä myös hänen edunvalvojansa.

Tässä tarkoitetaan niitä rikos- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyviä yksittäisiä rikoksia, jotka edellä on purettu sovittelualoitteista. Tarkista, että lukumäärät ovat samat kuin kysymyskohdissa 111., 112. ja 113.

Rikosasiassa aloite tuli (lkm)

131. poliisilta

132. syyttäjältä

133. asianosaisilta

joista 1331. asianomistajalta

1332. rikoksesta epäillyltä

134. sosiaaliviranomaisilta

135. vanhemmalta/huoltajalta

136. edunvalvojalta

137. muualta

Riita-asiassa aloite tuli (lkm)

138. yksityiseltä henkilöltä

139. muualta

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvässä rikosasiassa aloite tuli (lkm)

140. poliisilta

141. syyttäjältä

14. Sovittelutoimistossa ...

14.1. vuoden aikana käynnistyneet rikosasioiden sovitteluprosessit yhteensä (lkm)

Sovitteluprosessi on käynnistynyt, kun osapuolet ovat suostuneet sovitteluun, päätös sovittelun aloittamisesta on tehty, ja asia on lähetetty sovittelijoille. Epäselvissä tilanteissa toimiston vastuuhenkilö ratkaisee, onko sovitteluprosessi käynnistynyt. Pelkkä sovittelualoitteen toimistoon tuleminen ei riitä merkitsemään sovitteluprosessin käynnistymistä. Huom! Toimistoon tulleen rikosasian sovitteluprosessi ei välttämättä käynnisty saman vuoden aikana (vrt. kysymys 111.)

14.2. vuoden aikana käynnistyneet lähisuhdeväkivaltarikoksiin liittyvät sovitteluprosessit yhteensä (lkm)

Sovitteluprosessi on käynnistynyt, kun osapuolet ovat suostuneet sovitteluun, päätös sovittelun aloittamisesta on tehty, ja asia on lähetetty sovittelijoille. Epäselvissä tilanteissa toimiston vastuuhenkilö ratkaisee, onko sovitteluprosessi käynnistynyt. Pelkkä sovittelualoitteen toimistoon tuleminen ei riitä merkitsemään sovitteluprosessin käynnistymistä. Huom! Toimistoon tulleen lähisuhdeväkivaltaan liittyvän rikosasian sovitteluprosessi ei välttämättä käynnisty saman vuoden aikana (vrt. kysymys 113.)

14.3 vuoden aikana keskeytyneet rikosasioiden sovitteluprosessit yhteensä (lkm)

Rikosasioiden sovitteluprosessin aloittamisesta on tehty myönteinen päätös ja sovittelumenettely (prosessi) on käynnistetty, mutta se keskeytyy sovittelulain 19 § mukaan.

19§ Sovittelun keskeyttäminen:

Sovittelutoimiston on keskeytettävä sovittelu välittömästi, jos osapuoli peruuttaa suostumuksensa tai jos on syytä epäillä, ettei suostumus ole vapaaehtoinen. Sovittelu on keskeytettävä myös, jos on perusteltua syytä epäillä, ettei sovittelun osapuoli kykene ymmärtämään sovittelun ja siinä tehtävien ratkaisujen merkitystä, tai jos sovittelun jatkaminen on selvästi vastoin alaikäisen osapuolen etua.

Sovittelutoimisto voi keskeyttää sovittelun, jos osoittautuu, että muusta kuin 1 momentissa tarkoitetusta syystä sovittelun onnistumiselle ei ole edellytyksiä.

Lukumäärään ei lasketa mukaan niitä sovitteluja, joissa ei päästä sovittelun osapuolia tyydyttävään sovintoon. Ne tulevat huomioiduksi kohdassa 264. ei sopimusta, vaikka eivät olekaan suoraan verrannollisia.

14.4 vuoden aikana lähisuhdeväkivaltarikoksiin liittyvät keskeytyneet sovitteluprosessit yhteensä (lkm)

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvän rikosasian sovittelukäsittelystä on tehty myönteinen päätös ja sovitteluprosessi on käynnistynyt, mutta se keskeytyy sovittelulain 19 § mukaisesti:

Sovittelutoimiston on keskeytettävä sovittelu välittömästi, jos sovittelun osapuoli peruuttaa suostumuksensa tai, jos on syytä epäillä, ettei suostumus ole vapaaehtoinen. Sovittelutoimisto voi myös keskeyttää sovittelun, jos osoittautuu, että muusta kuin 1 momentissa tarkoitetusta syystä sovittelun onnistumiselle ei ole edellytyksiä.

Lukumäärään ei lasketa mukaan niitä sovitteluprosesseja, joissa ei päästä sovittelun osapuolia tyydyttävään sovintoon, vaan ne tulevat huomioiduksi kohdassa 266. ei sopimusta, vaikka eivät olekaan suoraan verrannollisia.

15. Rikosasian jako syyteoikeusjärjestelmän mukaan (lkm)

Merkitään edellä mainittujen rikosasioiden lukumäärät yhteensä. Huomio ja vertaa lukumäärää kysymyskohdassa 111.

151. Rikosasia: asianomistajarikos (AOR)

152. Rikosasia: virallisen syytteen alainen rikos (VSR)

16. Asian osapuolet riita-, rikos- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä asioissa

Mukaan luetaan tekijöiksi epäiltyjen henkilöiden ja asianomistajien - miesten ja naisten - lukumäärät yhteensä. Esimerkki: Kaksi henkilöä tappelee keskenään, molemmat ovat sekä tekijän että uhrin roolissa. Tilastoidaan kaksi asianomistajaa ja kaksi rikoksesta epäiltyä. Tässä annetut lukumäärät eivät välttämättä täsmää kysymyskohtien 20 ja 21 kanssa, jos tarkan iän saaminen ei ole ollut mahdollista.

161. Rikoksesta epäiltyjä

Miehiä___ -> joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta epäiltyjä miehiä___

Naisia___ -> joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta epäiltyjä naisia___

162. Asianomistajia

Miehiä___ -> joista lähisuhdeväkivaltarikoksen asianomistajina miehiä___

Naisia___ -> joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta asianomistajina naisia___

163. Asianomistajana oikeushenkilö (lkm)

Oikeushenkilöä edustaneen sukupuolta ei kirjata.

Jos toinen osapuoli on esimerkiksi kaupunki, jonka sisällä on monta yksikköä, voidaan kaikki eri yksiköt laskea omiksi oikeushenkilöikseen (Espoon kaupunki/Päiväkehrän koulu tai Espoon kaupunki/Matinkylän koulu). Tai, jos esimerkiksi rakennusvirasto on ollut vuoden aikana viidessä tapauksessa asianomistajana, niin se myös ilmoitetaan oikeushenkilönä viisi kertaa tilastossa.

164. Riita-asian osapuoli

Merkitään riita-asian osapuolet yhteensä.

164.1 Anna esimerkkejä sovittelukäsittelyyn tuoduista riita-asioista.

Tietoa pyydetään ainoastaan tilastontekijöille ilmiötä kuvaavana lisätietona. Tietoa ei julkaista tilastoraportissa, mutta joitakin esimerkkejä saatetaan esittää tilastoraportissa.

17. Sovitteluun ohjatut rikosasiat purettuna rikosnimikkeisiin (lkm)

Merkitse ao. kohtiin rikosnimikkeiden lukumäärät. Huomioi rikosasian määritelmä kysymyskohdassa 11.

Vertaa kokonaislukumäärää kysymyskohdassa 111. annettuihin lukumääriin.

Huomaa, että RL 24 luvun kotirauhan rikkominen etc. ja kunnianloukkaus etc. on eroteltu myös edellä omiksi nimikkeikseen:

171. lievä pahoinpitely

- 21 luku pykälä: 7 § Lievä pahoinpitely

172. pahoinpitely, sekä yritys,

- 21 luku pykälä: 5 § Pahoinpitely

173. törkeä pahoinpitely, sekä yritys

- 21 luku pykälä: 6 § Törkeä pahoinpitely

174. ryöstö, kiristys sekä yritykset

- 31 LUKU pykälät: 1 § Ryöstö, 2 § Törkeä ryöstö, 3 § Kiristys, 4 § Törkeä kiristys

175. varkaus sekä yritykset

- 28 LUKU pykälät: 1 § Varkaus, 2 § Törkeä varkaus, 3 § Näpistys, 9 a § Moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, 9 b § Törkeä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, 9 c § Lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, 10 § Luvaton pyynti, 11 § Hallinnan loukkaus, 12 § Vakuusoikeuden loukkaus

- 32 LUKU pykälät: 1 § Kätkemisrikos, 2 § Törkeä kätkemisrikos, 3 § Ammattimainen kätkemisrikos, 4 § Tuottamuksellinen kätkemisrikos, 5 § Kätkemisrikkomus

176. Petos/kavallus sekä yritykset

- 28 LUKU pykälät: 4 § Kavallus, 5 § Törkeä kavallus, 6 § Lievä kavallus

- 36 LUKU pykälät: 1 § Petos, 2 § Törkeä petos, 3 § Lievä petos, 4 § Vakuutuspetos, 5 § Luottamusaseman väärinkäyttö, 6 § Kiskonta, 7 § Törkeä kiskonta

- 37 LUKU pykälät: 8 § Maksuvälinepetos, 9 § Törkeä maksuvälinepetos, 10 § Lievä maksuvälinepetos, 11 § Maksuvälinepetoksen valmistelu

177. vahingonteko, sekä yritykset

- 35 LUKU Vahingonteosta: 1 § Vahingonteko, 2 § Törkeä vahingonteko, 3 § Lievä vahingonteko

178. luvaton käyttö, sekä yritykset

- 28 LUKU pykälät: 7 § Luvaton käyttö, 8 § Törkeä luvaton käyttö, 9 § Lievä luvaton käyttö

179. kotirauhan rikkominen, julkisrauhan rikkominen, sekä yritykset

- 24 LUKU pykälät: 1 § Kotirauhan rikkominen, 2 § Törkeä kotirauhan rikkominen, 3 § Julkisrauhan rikkominen, 4 § Törkeä julkisrauhan rikkominen, 5 § Salakuuntelu, 6 § Salakatselu, 7 § Salakuuntelun ja salakatselun valmistelu, 8 § Yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen

1710. laiton uhkaus, pakottaminen

- 25 LUKU pykälät: 1 § Vapaudenriisto, 2 § Törkeä vapaudenriisto, 6 § Tuottamuksellinen vapaudenriisto, 7 § Laiton uhkaus, 8 § Pakottaminen

1711. kunnianloukkaus

- 24 LUKU pykälät: 9 § Kunnianloukkaus, 10 § Törkeä kunnianloukkaus

1712. muu rikos

Tämä on niin sanottu kaatoluokka, johon kirjataan edellisiin kategorisoimattomat nimikkeet.

Esimerkkitapauksia muu asia luokassa:

Kerro esimerkkejä muu asia –luokkaan kuuluvista sovitelluista rikosasioista (luettelo).

18. Sovitteluun ohjatut lähisuhdeväkivaltaan liittyvät asiat purettuna rikosnimikkeisiin (lkm)

Merkitse ao. kohtiin asioiden lukumäärät. Vertaa kokonaislukumäärää kysymyskohdassa 113. annettuihin lukumääriin. Katso tilastoinnissa käytetty lähisuhdeväkivallan määritelmä kohdassa 113.

181. Lähisuhteessa tapahtunut lievä pahoinpitely

- 21 luku pykälä: 7 § Lievä pahoinpitely

182. Lähisuhteessa tapahtunut pahoinpitely, sekä yritys

- 21 luku pykälä: 5 § Pahoinpitely

183. Lähisuhteessa tapahtunut törkeä pahoinpitely, sekä yritys

- 21 luku pykälä: 6 § Törkeä pahoinpitely

184. Lähisuhteessa tapahtunut seksuaalirikos, sekä yritys

Rikoslain 20 luvussa mainitut teot ovat vakavuudeltaan hyvinkin rankkoja, mutta sovitteluun saatetaan kuitenkin ohjata vain lieviä tekoja. Esimerkkinä sovitteluun tulleesta teosta on lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö tilanteessa, jossa rikoksesta epäilty (17 v) ja asianomistaja (15 v) ovat olleet teon hetkellä seurustelusuhteessa.

20. Tekijäksi epäillyn ikä tekohetkellä rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riita-asioissa (lkm)

Merkitään asiakohtaan lukumäärät yhteensä. Esimerkki: Kaksi henkilöä tappelee keskenään, molemmat ovat sekä rikoksesta epäillyn että asianomistajan roolissa. Esimerkkitilanteessa tilastoidaan kaksi asianomistajaa ja kaksi rikoksesta epäiltyä. Lukumäärä ei välttämättä täsmää kysymyksen 16 kohdalla, tarkan iän saaminen ei ole aina mahdollista.

201. alle 15 vuotta

202. 15–17 vuotta

203. 18–20 vuotta

204. 21–29 vuotta

205. 30–39 vuotta

206. 40–49 vuotta

207. 50–59 vuotta

208. 60–64 vuotta

209. 65 vuotta tai vanhempi

21. Asianomistajan ikä tapahtumahetkellä rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riita-asioissa (lkm)

Asianomistaja on luonnollinen tai juridinen henkilö, jonka oikeutta tai etua rikos on loukannut tai, johon rikos on kohdistunut. Merkitään asiakohtaan lukumäärät yhteensä. Esimerkki: Kaksi henkilöä tappelee keskenään, molemmat ovat sekä rikoksesta epäillyn että asianomistajan roolissa. Tilastoidaan kaksi asianomistajaa ja kaksi rikoksesta epäiltyä. Lukumäärä ei välttämättä täsmää kysymyksen 16 kohdalla, tarkan iän saaminen ei ole aina mahdollista. Juridisen henkilön ikää ei voi kirjata.

211. alle 15 vuotta

212. 15–17 vuotta

213. 18–20 vuotta

214. 21–29 vuotta

215. 30–39 vuotta

216. 40–49 vuotta

217. 50–59 vuotta

218. 60–64 vuotta

219. 65 vuotta tai vanhempi

26. Sovittelun tulokset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Yksi rikosasia voi johtaa korkeintaan yhteen sopimuslajiin. Sopimuslajin vaihtoehtoina ovat joko syntyneet sopimukset (261.), syntyneet osasopimukset (262.) tai sopimusta ei syntynyt (264.)

261. Rikosasioissa vuoden aikana syntyneet sopimukset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Rikosasiain sovittelussa on päästy sovintoon. Merkitään sovitelluissa rikosasioissa syntyneiden sopimusten lukumäärä.

262. Rikosasioissa vuoden aikana syntyneet osasopimukset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Rikosasiain sovittelussa on päästy sovintoon osittain tai osa sovitteluun osallistuneista on päässyt sopimukseen. Merkitään sovitelluissa rikosasioissa syntyneiden, 262 kohdan määritelmän mukaisten sopimusten lukumäärä.

263. Riita-asioissa vuoden aikana syntyneet sopimukset ja osasopimukset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Merkitään sovitelluissa riita-asioissa syntyneiden sopimusten sekä osasopimusten (ts. sovittelussa on päästy osittain sopimukseen) lukumäärä.

264. Rikos- ja riita-asioissa ei sopimusta, vuositilastomerkintöjen mukaan

Merkitään lukumäärä niiltä osin, kun sopimusta ei ole syntynyt. Esimerkiksi sovitteluneuvottelu on käynnistynyt, mutta sopimusta ei syntynyt.

Tässä ei ilmoiteta niitä asioista, joiden sovittelu on vielä kesken.

Tässä ei ilmoiteta niitä asioita, joiden sovittelu on keskeytynyt. Keskeytyneet rikosasiain sovittelut ilmoitetaan kohdassa 14.3.

264.1. Rikosasiassa ei sopimusta (lkm)

264.2. Riita-asiasissa ei sopimusta (lkm)

265. Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Merkitään sovitelluissa lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikosasioissa syntyneiden sopimusten lukumäärä.

266. Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovittelussa ei syntynyt sopimusta, vuositilastomerkintöjen mukaan

Merkitään lukumäärä niiltä osin, kun sopimusta ei ole syntynyt. Esimerkiksi sovitteluneuvottelu on käynnistynyt, mutta sovittelussa ei päästy osapuolten väliseen sopimukseen (sopimusta ei syntynyt).

Tässä ei ilmoiteta niitä asioista, joiden sovittelu on vielä kesken.

Tässä ei ilmoiteta niitä asioita, joiden sovittelu on keskeytynyt. Keskeytyneet lähisuhdeväkivaltaan liittyvät sovittelut ilmoitetaan kohdassa 14.4.

27. Sovittelujen tuloksissa sopimukseen kirjatut korvaus- ja hyvitysmuodot riita- rikos- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä asioissa

Yksi sopimus voi pitää sisällään monia erilaisia hyvityksen muotoja. Esimerkiksi henkilö palauttaa osan varastamistaan tavaroista ja suorittaa loput kateisiin jääneet tavarat rahakorvauksena.

Tämän lisäksi sovinto saattaa sisältää myös anteeksipyyntöä. Merkitään tällöin kutakin hyvitysmuotoa 1 kpl. Tai sopimuksessa tavaran palauttaminen ja käyttäytymissopimus saattavat edellyttää toisiaan (tulee kaksi merkintää). Kahdesta tekijästä toinen suorittaa rahakorvauksen, ja toinen korvaa tekemällä työtä (tulee kaksi merkintää).

Sopimuksen muoto merkitään aina sen mukaisesti, mitä asianomistaja ja kyseinen epäilty ovat sopineet. Vaikka sopimus sisältäisi jonkun toisen epäillyn kohdalla vaikkapa työtä, ei sitä merkitä sen epäillyn kohdalle, joka ei työnä ole asiaa sopinut hyvittävänsä.

271. Rahakorvaukset lukumäärä (lkm)

272. Rahakorvausten yhteisarvo (€)

Rahakorvausten yhteisarvoon ei sisällytetä työkorvauksen rahallista arvoa.

273. Työkorvaukset, lukumäärä (lkm)

274. Työkorvausten rahallinen arvo yhteensä (€)

Työkorvauksen rahallinen arvo voi olla esim. tehtäväksi sovittujen työtuntien rahallinen arvo.

275. Omaisuuksien palauttamiset, lukumäärä (lkm)

276. Käyttäytymissopimukset, lukumäärä (lkm)

Esimerkiksi osapuoli sitoutuu käynteihin jatkopalveluissa (A-klinikka, perheterapia, Lyömätön linja/Jussityö yms.) tai, tekijäksi epäilty lupaa, ettei enää soita asianomistajalle päihtyneenä.

277. Anteeksipyyntöt, lukumäärä (lkm)

Anteeksipyyntöt kirjataan niissäkin tapauksissa, joissa sopimukseen liittyy muitakin korvausmuotoja, esim. raha- tai työkorvaus.

277.1 Anteeksipyyntö, lukumäärä (lkm)

Puhdas anteeksipyyntö, johon ei sisälly muita korvausmuotoja.

278. Ei vaatimuksia / vaatimuksista luopumiset, lukumäärä (lkm)

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu

Laatuseloste (SVT)

Tilastotietojen relevanssi

Rikosasioiden sovittelu on vapaaehtoinen, puolueeton ja maksuton yhteiskunnallinen palvelu, jossa rikoksen uhri ja epäilty (epäillyt) saavat mahdollisuuden käsitellä tapahtunutta rikos- tai riita-asiaa puolueettomien sovittelijoiden läsnä ollessa. Sovittelu voi olla rikosprosessille rinnakkainen tai sitä täydentävä menettely. Sovittelu perustuu lakiin rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta¹.

Sovittelun lähtökohtana ovat tapahtunut rikos tai riita sekä asianosaisten tarpeet ja toiveet asiassa. Sovittelualoitteen voivat tehdä asianomistaja, epäilty, huoltaja, edunvalvoja tai muu laillinen edustaja, poliisi, syyttäjä tai muu viranomainen. Aloite tehdään sovittelutoimistoon, jossa ammattihenkilöstö arvioi asian soveltuvuuden sovitteluun ja valitsee tehtävään koulutetut vapaaehtoiset sovittelijat, jotka järjestävät neuvottelut osapuolten välillä. Sovittelu on vapaaehtoista ja luottamuksellista. Sovittelussa osapuolet voivat käsitellä asianomistajalle/uhriin aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja ja sopia niiden hyvittämisestä. Rikosasioiden lisäksi sovittelussa voidaan käsitellä myös pienehköjä riita-asioita.

Lain mukaan sovittelutoiminnan yleinen johto, ohjaus, ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle (STM). Valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama rikosasioiden sovittelun neuvottelukunta ohjaa, seuraa, linjaa ja edistää valtakunnallista ja kansainvälistä toimintaa ja kehittämistä².

Aluehallintovirastot (AVI) vastaavat kukin omalla toimialueellaan palvelujen järjestämisestä koko maahan sekä ohjaavat, neuvovat ja valvovat sovittelun palveluntuottajia. Aluehallintovirastot vastaavat myös sovittelutoimintaan osallistuville tarkoitetun täydennyskoulutuksen järjestämisestä, jakavat valtion sovittelupalveluiden järjestämiseen myöntämän korvauksen ja valvovat sen käyttöä. Sovittelupalvelut tuotetaan toimeksiantosopimusten perusteella. Aluehallintovirastojen tehtävät siirtyvät Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle 1.1.2016 alkaen.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kokoaa rikos- ja riita-asioiden sovittelua koskevaa tilastotietoa, seuraa ja tutkii sovittelutoimintaa sekä koordinoi sen kehittämistä. Vuotuisen tilastotiedon koonti on viime kädessä osa sovittelulain seurantajärjestelmää, jonka tarpeellisuutta Eduskunnan lakivaliokunta painotti lausuessaan mietinnössään (LaVM 13/2005) seuraavasti: ”nyt säädettävän lain soveltamista seurataan tarkoin ja tämän seurannan perusteella tehdään mahdolliset tarvittavat muutosehdotukset”.

Tilastotiedonkeruusta on erikseen sovittu rikosasioiden sovittelun neuvottelukunnassa. Tiedonkeruutehtävä liittyy sovitteluasetuksessa (Valtioneuvoston asetus 267/2006) 1 §:ssä säädettyyn rikosasiain sovittelun neuvottelukunnan tehtäviin, kohta 1) seurata ja arvioida kehitystä ja tutkimusta sekä tehdä kehittämissuhteita ja kohta 3) seurata ja edistää lain yhdenmukaisten soveltamiskäytäntöjen toteutumista.

---

¹ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta [<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051015>]

² Neuvottelukunnan tehtävistä säädetään asetuksella (267/2006, 1805/2009, 1252/2010).

Tilaston tiedot kerätään vuosittain sähköisellä kyselylomakkeella kaikilta palveluntuottajilta toimialueittain³. Toimialueita oli 20 vuonna 2014. Palveluntuottajia vuonna 2014 oli 19, palvelua tuottivat kunnat, järjestöt ja yhdistykset.

Tilastolomake löytyy osoitteesta tilaston tiedonkeruu sivulta osoitteesta www.thl.fi/tilastot/rikossovittelu.

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilasto sisältää tietoja sovittelutoimistoihin tuotujen sovittelualoitteiden ja niistä purettujen rikoslakirikosten, lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosten sekä riita-asioiden lukumäärästä. Rikoslakirikokset, samoin kuin lähisuhdeväkivaltaan liittyvät rikokset saadaan eriteltyinä rikosnimikkeittäin sekä sen mukaan, mikä taho on tehnyt rikoksesta aloitteen sovittelutoimistoon. Sovitteluun tuodut riita-asiat tilastoidaan ainoastaan yhtenä summatietona.

Rikosten ja riita-asioiden osapuolista kerätään tiedot lukumäärinä, ikäryhmittäin ja asianosaisten sukupuolen mukaan. Tiedot saadaan myös tilastovuoden aikana käynnistyneistä sekä keskeytyneistä rikossovitteluprosesseista. Samoin saadaan lukumäärätieto niistä sovitteluista, joissa asianosaiset pääsevät sopimukseen vahinkojen korvausmuodoista ja korvauksiin käytettävistä rahamääristä (euroina) ja työkorvausten rahallisesta arvosta kokonaisuutena.

Tilastoraportissa rikos- ja riita-asioiden sovittelu -tilaston tuloksia verrataan ja suhteutetaan Tilastokeskuksen poliisin tietoon tulleisiin, poliisin selvittämiin ja rikoslakirikoksista epäiltyihin henkilöihin⁴.

THL kerää tilastotiedot rikos- ja riita-asioiden sovittelutilastoa varten ja toimittaa ja julkaisee tilastoraportin kerran vuodessa. Tilastoraportissa käytetyt käsitteet ja määritelmät on kuvattu sen tekstiosassa sekä kyselylomakkeella.

Raportti on tarkoitettu hallintoviranomaisille, sovittelun palveluntuottajille, kansalaisjärjestöille ja muille yhteistyötahoille, tutkijoille, opiskelijoille ja heille, joilla on tarve saada tilastotietoja rikos- ja riita-asioiden sovittelusta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään vuosittain kaikilta 20:ltä rikos- ja riita-asioiden sovittelun toimialueelta koko maata kattavasti. Sovittelutoimistoille lähetetään vuosittain joulukuussa tietopyyntö, ja tiedot pyydetään palauttamaan määräaikaan, helmikuun loppuun mennessä.

Sovittelutoimistot toimittavat tiedot sähköisellä vastauslomakkeella THL:n pyytämän tietuekuvauksen mukaisesti. Niille, jotka eivät vastaa määräaikaan mennessä, lähetetään huomautus. Tilasto laaditaan vasta, kun tarvittavat tiedot on saatu kaikilta sovittelutoimistoilta. Tilaston kattavuus on 100 prosenttia.

---

³ Toimialue: Aluehallintovirastot ovat organisoineet alueidensa sovittelutoiminnan perustamalla sovittelun toimialueet. Koko maassa toimialueita on kaikkiaan 20 (31.12.2014), joista osa on perustanut myös alue- tai sivutoimipisteitä. Tiedot sovittelun tilastoa varten pyydetään toimialuekohtaisesti ja raportoidaan aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti.

⁴ Kuvio7. Poliisin tietoon tulleet rikoslakirikosten tekijät sekä sovittelukäsittelyyn ohjatut, tekijöiksi epäillyt ikäryhmittäin 2014, %
Taulukko 4. Aluehallintovirastojen välistä vertailua 2014

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilasto sisältää summatietoa, joten sen eri osioiden ristiintaulukoiminen ei ole mahdollista. Yksittäisen rikoksen sovitteluprosessia ja sen kestoa ei voida tilastoida. Tilastoihin liittyy epävarmuustekijöitä, jotka johtuvat käytössä olevan asiakastietojärjestelmän rajoituksista. Käytössä oleva asiakastietojärjestelmä on aikanaan rakennettu ensisijaisesti käytännön asiakastyön dokumentoimiseksi vaiheessa, jossa tilastotietoja ei vielä koottu. Esimerkiksi sovitteluun ohjatusta aloitteesta purettujen rikosten ja niistä luokiteltujen rikosnimikkeiden yhteenlasketut summat eivät ole tilastossa yhtenevät. Lisäksi sovitteluun ohjattujen tapausten lähettäjätahon osapuolten sukupuolen ja iän tilastointiin liittyy epätarkkuutta. Tilaston oikeellisuus riippuu sovittelutoimistojen antamien tietojen oikeellisuudesta. THL:ssä ei tehdä varsinaisia aineistotarkistuksia, mutta mikäli aineistossa havaitaan selviä epäloogisuuksia tai muita virheitä, niiden taustat tarkistetaan tiedonantajalta ja korjataan tarvittaessa. Näin ollen myös vuosittaiset aikasarjatiedot muuttuvat ja päivittyvät korjausten myötä.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilasto on THL:n kerran vuodessa tuottama tilasto. Vuosittaiset tilastotiedot julkaistaan noin puolen vuoden kuluttua tiedonkeruusta, kesäkuussa.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastoraportit julkaistaan THL:n verkkosivuilla osoitteessa www.thl.fi/tilastot/rikossovittelu ja sovittelun verkkosivuilla osoitteissa www.thl.fi/sovittelu, www.thl.fi/medling ja www.thl.fi/mediation

Tilastoraportissa on kuvattu keskeiset tulokset ja selitetty käytetyt käsitteet ja määritelmät.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (Stakes 31.12.2008 asti) on kerännyt tietoa ja toimittanut rikos- ja riita-asioiden sovittelun tilastoraporttia sovittelulain (1015/2005) voimaan astumisesta 1.6.2006, alkaen. Tästä ajankohdasta lähtien on saatu vertailukelpoista tietoa sovittelutoimistoon tuotujen aloitteiden ja niistä purettujen rikosten ja riita-asioiden lukumääristä, rikosnimikkeistä, sovittelun piirissä olleiden henkilöiden lukumääristä, ikä- ja sukupuolijakaumista sekä rikosten ja riitojen sovitteluun liittyvistä hyvitysmuodoista ja korvausten rahallisista arvoista.

Tilastolomakkeen sisältö uudistui osittain vuodesta 2012 alkaen, mutta aikasarjatieto pystyttiin kuitenkin säilyttämään.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoraportti sisältää koko maan kattavat tiedot rikos- ja riita-asioiden sovitteluun tuoduista rikos- ja riita-asioista.

Vuoden 2014 tilastointiin liittyvät erityiskysymykset

Vuoden 2014 alussa rikoslakia (RL 879/2013, luvut 24 ja 25) muutettiin niin, että muun muassa viestintäsalaisuuden rikkominen, yksityiselämää loukkaavan tiedon välittäminen ja vainoaminen lisättiin rikoslakiin. Tämä vaikutti muu rikos –luokan osuuden kasvuun tilastossa.

Medling i brott- och tvistemål 2014

18.6.2015

Sammanlagt hänvisades 11 440 brott- och tvistemål till medling. Antalet brottmål var 10 997 och antalet tvistemål 443. Antalet brott- och tvistemål som hänvisades till medling minskade med 1,3 procent jämfört med 2013.

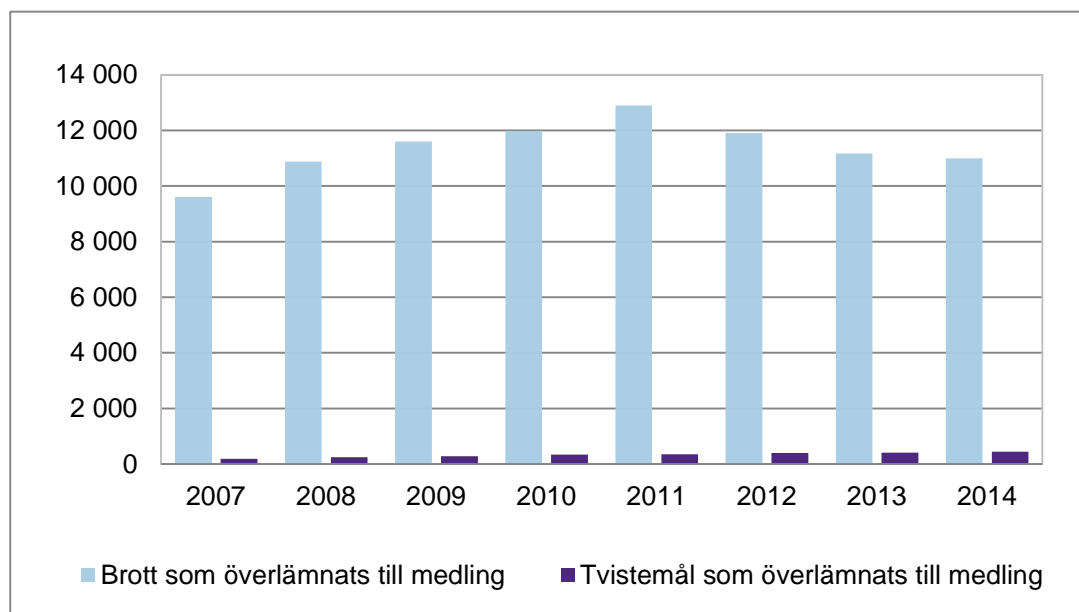
Av alla brott- och tvistemål som hänvisades till medling var cirka hälften våldsbrott. Andelen våldsbrott av de fall som hänvisades till medling minskade med cirka en procentenhet jämfört med året innan. Också en procentenhet färre skadegörelser än 2013 fördes till medling, men däremot ökade andelen så kallade andra brott med två procentenheter.

Initiativen som hade hänvisats till medling inkluderade 1 900 brott mot liv och hälsa i nära relationer 2014. Andelen brott i nära relationer som hänvisats till medling av alla brott- och tvistemål som förts till medling var 16 procent.

En medlingsprocess inleddes i 71 procent av de brottmål som hänvisades till medling. Ett avtal ingicks i 80 procent av de inledda medlingsprocesserna.

Av de brottsmisstänkta var 38 procent yngre än 21 år. Andelen initiativ till medling som gäller personer under 21 år har minskat med 11 procentenheter från år 2007, då procentenheten var 49. Andelen brottsmisstänkta som var yngre än 15 år var 10 procent.

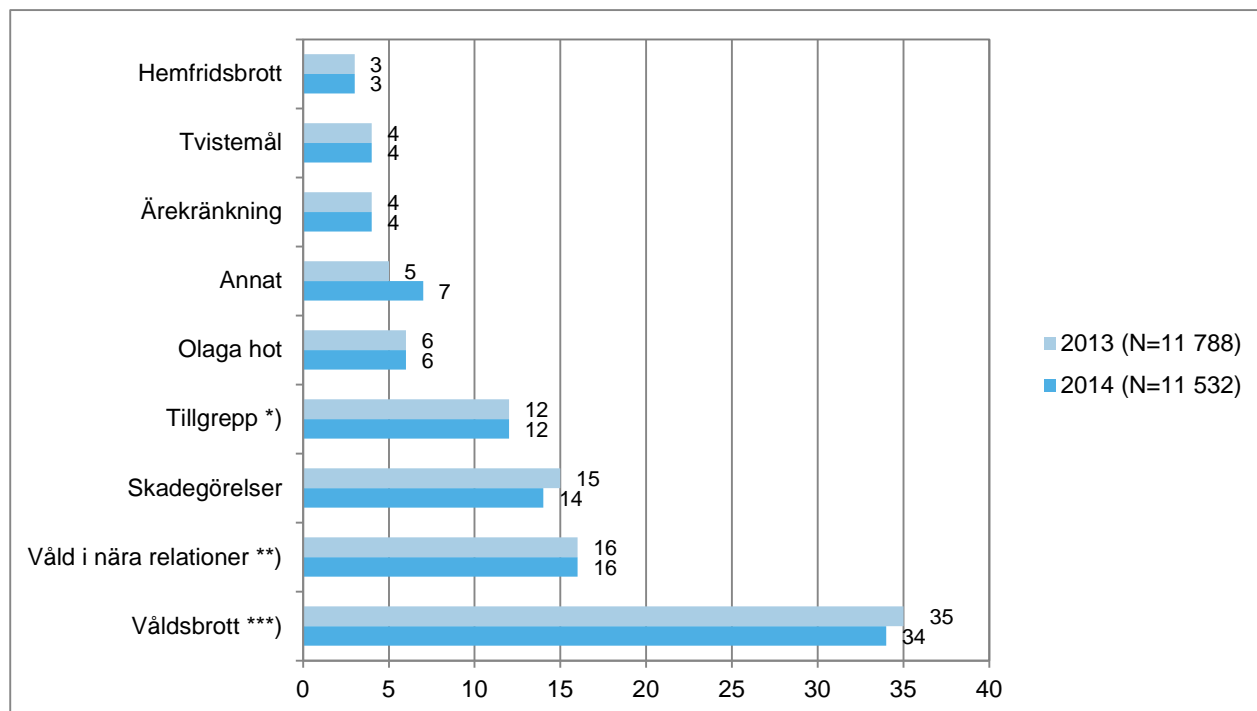
Diagram 1. Brott- och tvistemål som hänvisades till medling 2007–2014

Brott- och tvistemål som överlämnats till medling

Antalet brott- och tvistemål i initiativ till medling som hänvisades till medling (11 440) minskade med en dryg procent (1,3 procent) 2014. Sedan medlingslagen¹ trätt i kraft nåddes det högsta antalet brott- och tvistemål 2011, då sammanlagt 13 240 brott- och tvistemål hänvisades till medling. Mellan 2011 och 2014 har antalet brott- och tvistemål minskat med totalt 13,6 procent, dvs. med 1 800 brott- eller tvistemål. Antalet fall som hänvisades till medling ökade 2007–2011, men visade en nedgång efter 2011, då uppgången fortfarande låg på 7,5 procent. (Diagram 1, tabell 2 och 5).

Diagram 2. Initiativ till medling indelade i brottmål enligt huvudklasser samt andelen tvistemål 2013 och 2014, %

*) Tillgrepp omfattar stöldbrott, bedrägeri, förskingring och olovligt brukande.

**) De våldsbrott i nära relationer som meddelas för statistiken omfattar endast brott mot liv och hälsa, inte till exempel ärekränkningar i nära relationer.

***) Våldsbrotten omfattar lindrig misshandel, misshandel, grov misshandel och rån. Våldsbrotten i nära relationer presenteras särskilt i diagrammet.

Utöver brott (10 997) hänvisades dessutom 443 tvistemål till medling 2014. Antalet och andelen tvistemål som överlämnats till medling har ökat i jämn takt sedan medlingslagen trädde i kraft. (Diagram 1, tabell 2 och 5).

Andelen tvistemål av alla medlingsärenden låg på cirka 4 procent 2014. De vanligaste tvistemålen som kan vara föremål för medling är bråk mellan grannar och arvingar, liksom bråk som gäller husdjur och deras beteende. Också bråk mellan barn och ungdomar samt mobbningsfall överfördes till medling. (Diagram 2.)

Av de brott- och tvistemål som hänvisades till medling år 2014 var cirka hälften (50 procent) våldsbrott². Andelen fall av grov misshandel³ av samtliga brott- och tvistemål som hänvisades till med-

¹ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

² Inklusive våldsbrott i nära relationer som hänvisats till medling.

³ Inklusive fall av grov misshandel i nära relationer som hänvisats till medling.

ling låg på en halv procent (0,5 procent). Våldsbrott i nära relationer⁴ utgjorde 16 procent av alla brott och tvistemål som hänvisades till medling 2014 (diagram 2).

Näst efter våldsbrott hänsköts mest skadegörelser (14 procent) och tillgrepp (12 procent) till medling. Andelen andra brottmål som inte har specificerats närmare var 7 procent, vilket innebär en ökning med två procentenheter (diagram 2 och tabell 1) jämfört med året innan. I kategorin Annat brott registreras brottmål som inte omfattas av de andra brottsbeteckningarna som anges på frågeformuläret⁵. De vanligaste exemplen på kategorin Andra brott är underlåtelse att vakta djur, våldande av personskada och motstånd mot person som upprätthåller ordningen. Bland brott som inte har specificerats närmare nämndes oftare än under tidigare år kränkningar av kommunikationshemligheten och dataintrång.

Ökningen i andelen Andra brott kan åtminstone delvis förklaras av ändringen i strafflagen som trädde i kraft 1.1.2014⁶. Enligt denna är bland annat kränkning av kommunikationshemligheten, spridning av information som kränker privatlivet och förföljelse brott som lyder under strafflagen.

Tabell 1. Initiativ till medling indelade i brott enligt huvudklasser och andelen tvistemål 2006–2014

	*) 1.6.- 31.12.2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014, %- andelar
Våldsbrott	1 719	4 450	5 277	5 634	5 738	6 841	6 484	6 049	5 757	49,9
<i>varav andelen för våld i nära relationer</i>	305	775	940	1 017	1 058	1 929	2 070	1 888	1 829	15,9
Olaga hot	122	408	594	641	736	724	706	687	703	6,1
Tillgrepp	527	1 478	1 507	1 655	1 670	1 614	1 484	1 464	1 410	12,2
Skadegörelse	723	1 983	2 086	2 060	2 078	1 819	1 664	1 730	1 641	14,2
Hemfridsbrott	154	421	384	450	440	433	397	389	390	3,4
Årekränkning	184	353	368	429	483	474	412	449	410	3,6
Annat	282	736	789	882	947	831	586	607	778	6,7
Tvistemål	38	186	244	276	342	345	398	413	443	3,8
Totalt	3 749	10 015	11 249	12 027	12 434	13 081	12 131	11 788	11 532	100

*) Den nationella statistikföringen inleddes när lagen om medling trädde i kraft 1.6.2006.

Trots en minskning i de procentuella andelarna brott- och tvistemål som hänvisades till medling kunde endast enstaka ändringar urskiljas jämfört med motsvarande siffror för 2013. Andelen brott som hänvisades till medling ökade, ökningen var närmare två procentenheter. På motsvarande sätt minskade andelen våldsbrott som fördes till medling med 1,5 procentenheter, och därtill minskade andelen skadegörelser med en halv procentenhet. Antalet våldsbrott i nära relationer fördubblades nästan 2011 då våld i nära relationer genom en ändring i strafflagen blev ett brott som lyder under strafflagen. (Diagram 2, tabell 1.)

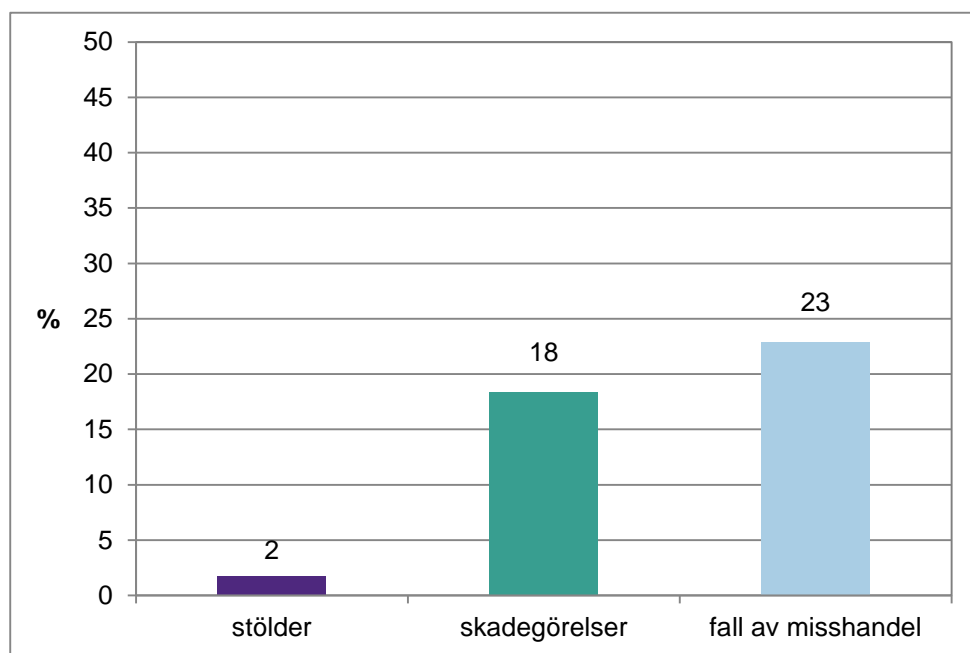
Näst efter våldsbrott, inklusive brott som ansluter till våld i nära relationer, som hänvisats till medling är skadegörelser den största brottsgruppen som hänvisats till medling. Andelen skadegörelser som hänvisats till medling av skadegörelser som utretts av polisen är cirka 18 procent. Andelen misshandelsbrott (inkl. våld i nära relationer) som hänvisats till medling av misshandelsbrott som utretts av polisen var 23 procent 2014. Andelen stölder som hänvisats till medling var i sin tur endast cirka 2 procent. (Diagram 3.)

⁴ I statistiken utgörs de brott i nära relationer som hänvisats till medling av våldsbrott, såsom misshandel.

⁵ Frågeformuläret har fogats till statistikrapporten.

⁶ Strafflagen(879/2013), 24 och 25 kap.

Diagram 3. Andelen av vissa brott som hänvisats till medling av brott som utretts av polisen 2014, %

Källa: Brott- och tvångsmedelsstatistik. FOS. Statistikcentralen

Inledande av medlingsprocessen

En medlingsprocess inleddes i cirka 71 procent av brottmålen som hänvisades till medlingsbyråerna. Antalet minskade med 2 procentenheter jämfört med 2013 då andelen inledda medlingsprocesser var 73 procent. (Tabellbilaga 1.) Ansvarspersonen för medlingsverksamheten beslutar om inledande av en medlingsprocess. Beslutet grundar sig på en helhetsbedömning av det aktuella brott- eller tvistemålets lämplighet och parternas frivillighet att delta i medling som görs av medlingsbyråns yrkespersoner⁷.

Enligt medlingslagen⁸ ska förutsättningarna för medling för varje brott- och tvistemål bedömas och säkerställas vid medlingsbyrån innan medlingsprocessen inleds. Därtill ska ett skriftligt överklagbart beslut om brott- eller tvistemålets lämplighet för medling upprättas. En av förutsättningarna för att inleda en medlingsprocess är att parterna personligen och frivilligt uttryckt samtycke till medlingen och kan förstå betydelsen av medlingen och de avgöranden som träffas under den. I situationer där medlingsparterna inte nås eller en part inte längre vill delta i medling, kan en medlingsprocess inte inledas. Parterna kan också återkalla sitt samtycke i vilken fas av medlingsprocessen som helst. Detta innebär att parterna kan återkalla sitt samtycke också innan medlingsbyrån fattat ett beslut om att inleda en medlingsprocess.

Om en minderårig ska delta i medling är en ytterligare förutsättning utöver ett personligt, frivilligt samtycke att hans eller hennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare samtycker till medling.

⁷ Se bilagan: Processschema över medling i brott- och tvistemål

⁸ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

Avbrytande av medlingsprocessen

Andelen avbrutna medlingsprocesser i brottmål låg på 13 procent, vilket ligger i linje med siffrorna för föregående år. (Tabellbilaga 1.) Enligt medlingslagen ska medlingsbyrån omedelbart avbryta medlingsprocessen om en part återkallar sitt samtycke eller om det finns skäl att misstänka att samtycket inte varit frivilligt. Medlingsprocessen ska också avbrytas om det finns motiverade skäl att misstänka att en part inte kan förstå betydelsen av medlingen eller de avgöranden som träffas under den eller om en fortsatt medlingsprocess uppenbart strider mot en minderårig parts intresse. Medlingsbyrån kan avbryta medlingsprocessen också av andra orsaker, om det inte finns förutsättningar för att medlingen ska lyckas. Vad gäller våldsbrott i nära relationer finns det därtill särskilda orsaker för att avbryta medlingsprocessen (se närmare i kapitlet Begrepp och definitioner).

Tabell 2. Initiativ till medling indelade i brott- och tvistemål per medlare 2007–2014

	Antal medlare	Initiativen till medling indelade i brott- och tvistemål totalt	Initiativ till medling indelade i brott- och tvistemål per medlare
2007	1 130	9 769	8,6
2008	1 232	11 120	9,0
2009	1 234	11 880	9,6
2010	1 211	12 313	10,2
2011	1 284	13 240	10,3
2012	1 279	12 306	9,6
2013	1 175	11 586	9,9
2014	1 207	11 440	9,5

Överlämnande av brott- och tvistemål till medling

Merparten av brottmålen, 82 procent, överlämnades till medling av polisen. Åklagarna överlämnade cirka 14,5 procent av brottmålen. Andelen initiativ till medling som tagits av åklagarna ökade med cirka två procentenheter jämfört med föregående år. Endast en halv procent (61) av initiativen togs av socialmyndigheterna. Antalet initiativ till medling som togs av socialmyndigheterna minskade ytterligare. Deras andel av initiativen var drygt en procent 2014. I tvistemålen togs initiativet i 62 procent av fallen av en privatperson och i 38 procent av fallen av en juridisk person⁹. Andelen initiativ som togs av privatpersoner ökade med fyra procentenheter. (Bilagetabell 1)

Enligt 24 § i barnskyddslagen ska det organ som ansvarar för socialvården vid behov hänvisa barnet till medling. Enligt promemorian av arbetsgruppen för totalreform av barnskyddslagen är medling i brottmål, särskilt med tanke på barnskyddet, en betydelsefull metod för att ingripa i brott som begåtts av ungdomar, förebygga nya brott av ungdomar och för att styra barn och ungdomar till ansvar.

Enligt 13 § i medlingslagen¹⁰ har också vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare rätt att ta initiativ till medling om den misstänkte eller offret är minderårig. Föräldrarna tog dock endast 6 initiativ till medling, vilket utgjorde 0,1 procent av alla initiativ. (Tabellbilaga 1)

År 2014 var 56 procent av de brott som hänvisades till medling brott som hör under allmänt åtal, medan andelen målsägandebrott låg på 44 procent. Totalt 443 tvistemål överlämnades till medling, vilket är cirka 4 procent av samtliga fall som överlämnades till medling. (Tabellbilaga 1)

⁹ Typiska juridiska personer i medlingsfall utgörs av husbolag, försäkringsbolag eller motsvarande.

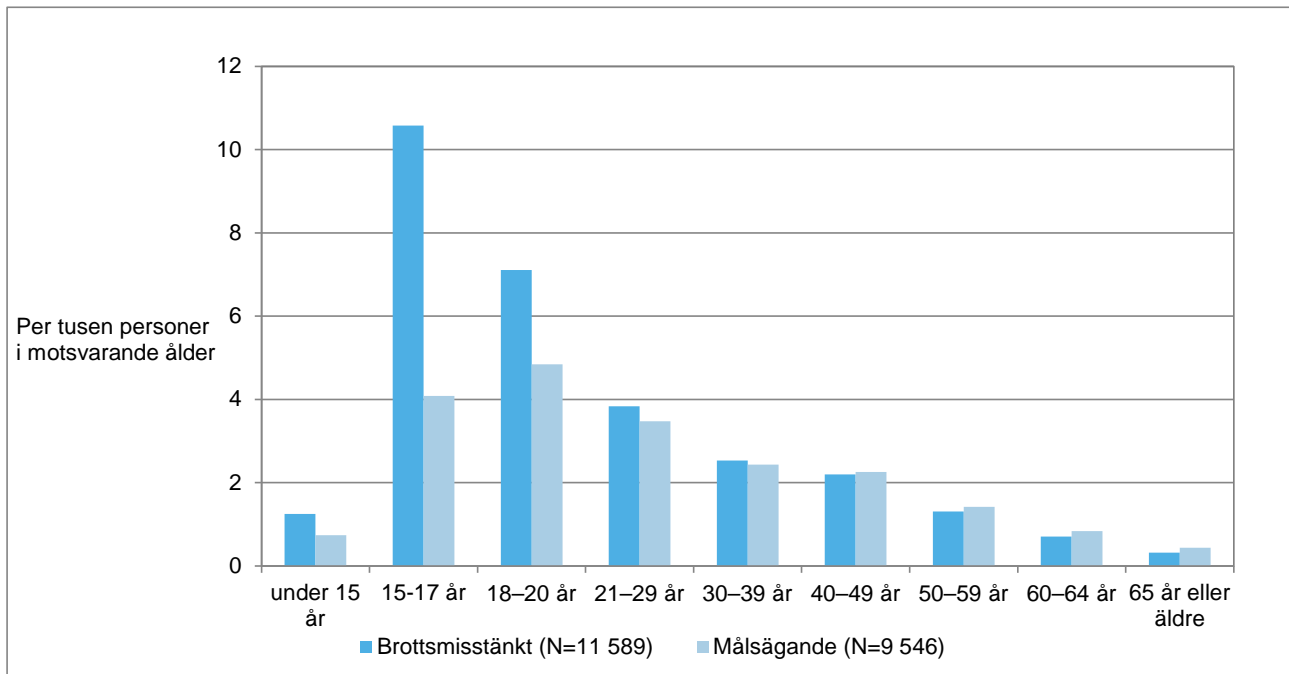
¹⁰ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

Under år 2014 hänvisades totalt 11 589 misstänkta gärningsmän i olika åldrar och 9 546 målsäganden till medling. De sammanlagda siffrorna omfattar även fall där samma person var både misstänkt gärningsman och målsägande.¹¹ En jämförelse av antalet medlingsparter per tusen invånare i motsvarande ålder visar att medlingens andel bland unga brottsmisstänkta är betydande. (Diagram 4 och tabellbilaga 1).

Indelat enligt kön var 8 799 (78 %) av de misstänkta gärningsmännen män och 2 469 (22 %) kvinnor. Av målsägandena var 5 154 (57 procent) män och 3 834 (43 procent) kvinnor (diagram 5 och tabellbilaga 1).

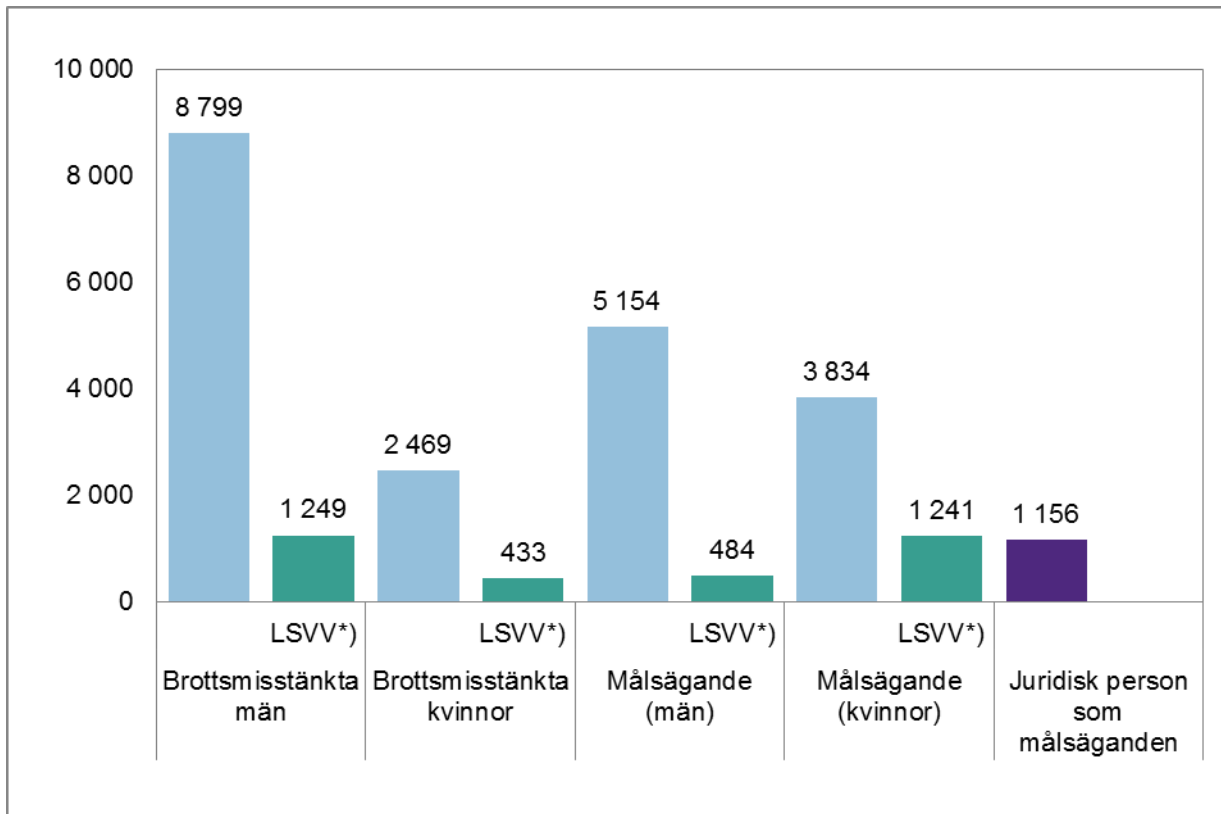
I brottmålen som hänvisades till medling var 1 156 av målsägandena juridiska personer. Jämfört med antalet målsäganden (män/kvinnor), låg andelen juridiska personer på 11 procent av alla målsäganden 2014. (Tabellbilaga 1, diagram 5.)

Diagram 4. Misstänka gärningsmän och målsäganden i brott- och tvistemål som hänvisats till medling per tusen personer i befolkningen i motsvarande ålder år 2014

¹¹ Siffrorna inkluderar även parterna i medling i tvistemål.

Diagram 5. Brottsmisstänkta och målsäganden som hänvisats till medling enligt kön, inklusive juridiska personer år 2014

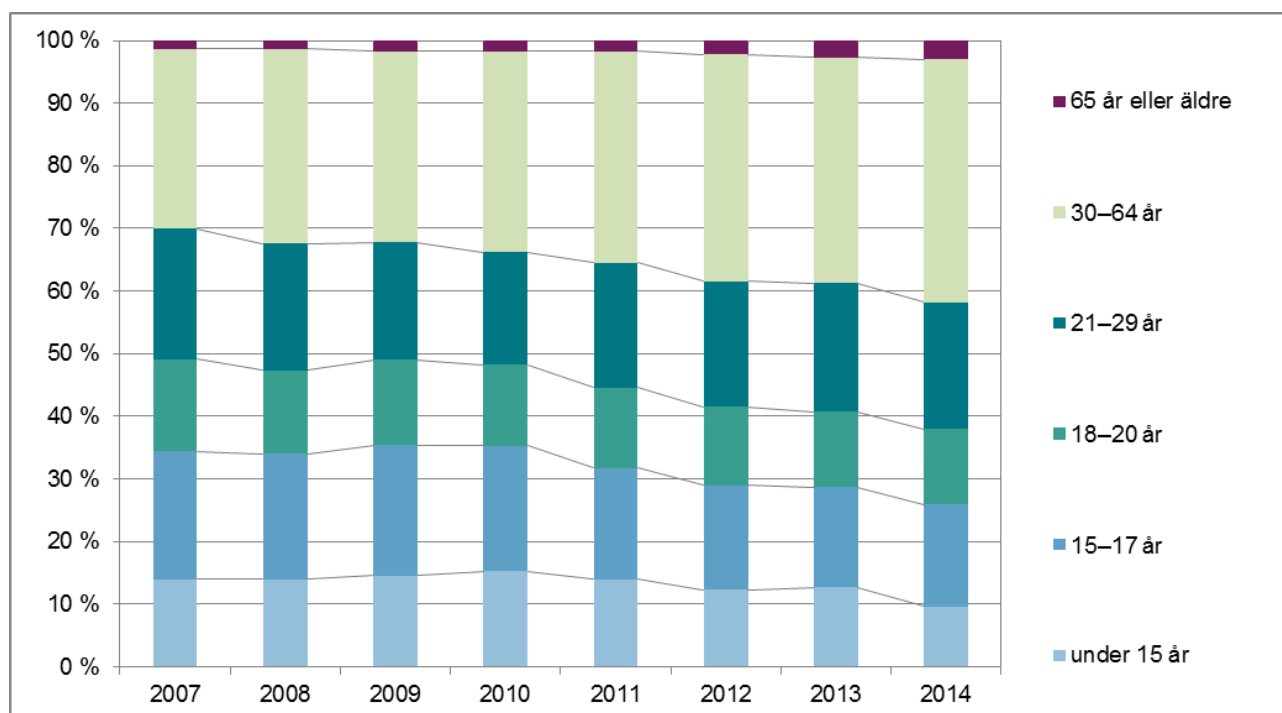
*) LSVV = var av andelen brott i nära relationer

Olika åldersgrupper i medlingen

Sammanlagt 4 395 brottsmisstänkta under 21 år hänvisades till medling 2014. Av de brottsmisstänkta sjönk andelen unga personer under 21 år som hänvisats till medling med tre procentenheter jämfört med 2013. Totalt minskade andelen brottsmisstänkta under 21 år med 11 procentenheter mellan 2007 (49 procent) och 2014 (38 procent). (Diagram 6.)

År 2014 hänvisades 1 118 misstänkta gärningsmän under 15 år till medling, vilket är cirka 10 procent av alla misstänkta gärningsmän som hänvisats till medling. År 2014 låg andelen 15–17-åringar på 16 procent, medan andelen 18–20-åringar låg på 12 procent. (Diagram 6).

Diagram 6. Misstänkta gärningsmän i brott och tvistemål som överlämnats till medling enligt åldersgrupp 2007–2014, %

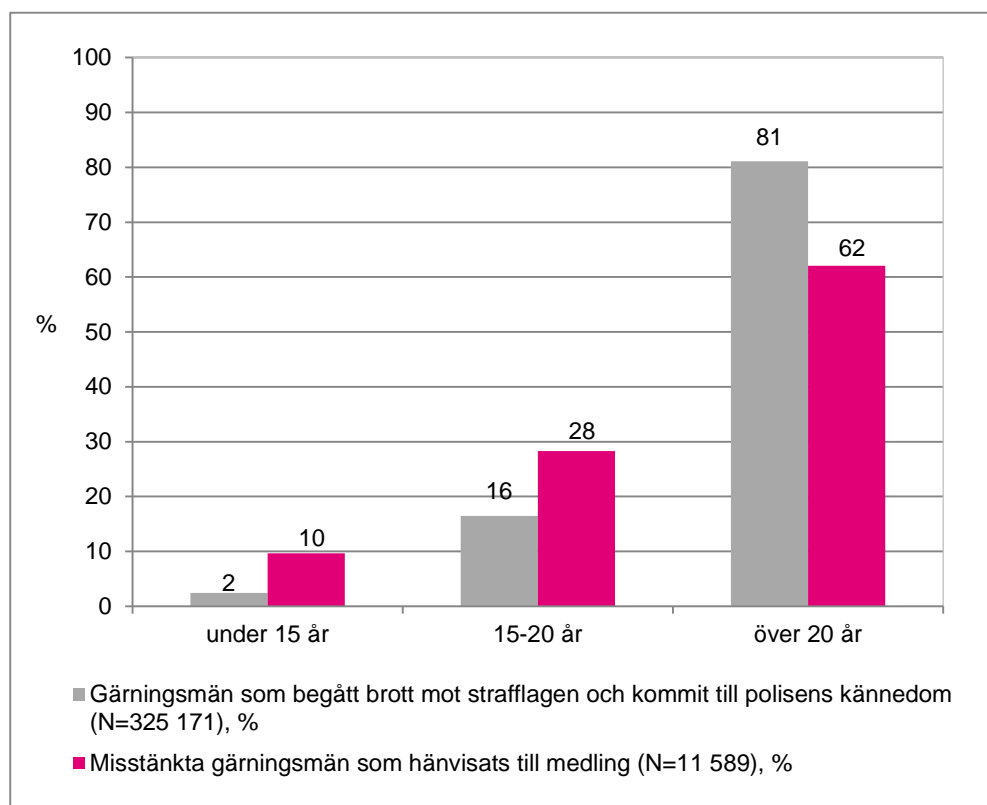

Andelen misstänkta gärningsmän under 21 år i medling framhävs vid en jämförelse av denna åldersgrupp med brottsmisstänkta ungdomar i samma åldersgrupp som polisen fått kännedom om. Även om andelen personer under 21 år minskat i de brott- och tvistemål som hänvisats till medling, når medling fortfarande ett stort antal unga brottsmisstänkta. (Diagram 7.)

Antalet personer under 15 år som hänvisats till medling är nästan femfaldigt jämfört med siffrorna för den aktuella åldersgruppen i polisens nationella brottsstatistik. Andelen 15–20-åringar som deltog i medling var också relativt sett högre (28 procent) än andelen personer i den berörda åldersgruppen bland gärningsmännen i de brott enligt strafflagen¹² som kommit till polisens kännedom (16 procent). (Diagram 7.)

¹² Med strafflagsbrott avses en gärning eller försummelse som är straffbelagd enligt strafflagen.

Diagram 7. Gärningsmän som begått brott mot strafflagen och kommit till polisens kännedom samt hänvisats till medlingsbehandling enligt åldersgrupp 2014, %

Källa: Brott- och tvångsmedelsstatistik. FOS. Statistikcentralen.

Genom att hänvisa barn och ungdomar till medling främjar man att barn eller ungdomar som misstänks för ett brott eller som är parter i en tvist får möjlighet att möta offret eller den part som kränkts, höra om den skada som händelsen orsakat och ta ansvar för sina gärningar. Medling rekommenderas i synnerhet när de misstänkta är unga gärningsmän, barn under 15 år eller förstagångsförbrytare eller när det är fråga om ett målsägandebrott. Ansvarspersonen för medlingsbyrån bedömer huruvida förutsättningarna för en medling uppfylls. I regel ska en vårdnadshavare till eller intressebevakare för en minderårig delta i medlingen och underteckna de avtal som gäller den minderårige. Typiska brott- och tvistemål som gäller barn och ungdomar och hänvisas till medling gäller skadegörelser, stölder och mobbning.

Medling i våld i nära relationer

Antalet våldsbrott i nära relationer (1 857) som ingår i en medlingsprocess minskade med 2,4 procent jämfört med 2013 då antalet uppgick till 1 902. Andelen brott med anknytning till nära relationer av alla brott och tvistemål som mottagits för medling förblev oförändrad jämfört med året innan och var 16 procent. Av de fall av brottmål som gäller våld i nära relationer som hänvisades till medling inleddes en medlingsprocess i 1 380 (74 procent) föreslagna fall 2014. (Tabellbilaga 1.)

Av de inledda medlingsprocesserna i våldsbrott i nära relationer (1 380) avbröts 12 procent (169). En medlingsprocess kan avbrytas, om det under medlingsförhandlingarna dyker upp omständigheter utifrån vilka det konstateras att förutsättningarna för en medling inte uppfylls eller om parterna uppger att de är ovilliga att fortsätta medlingen. Detta innebär att den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyråerna i 477 brottmål bedömde att förutsättningarna för medling inte uppfylldes.¹³ År

¹³ Kapitlet Begrepp och definitioner redogör närmare för kriterierna för avbrott: våldsbrott i nära relationer.

2014 nåddes ett avtal i 83 procent av brottmålen (1 144) i medlingsprocesser som gällde våld i nära relationer. (Tabellbilaga 1.)

Av de initiativ till medling som gäller våld i nära relationer och hänvisades till medling var 70 procent fall av misshandel (inklusive försök) och 29 procent fall av lindrig misshandel under 2014. Initiativen till medling inkluderade 13 fall av grov misshandel i nära relationer eller försök till detta. Fem initiativ innehöll sexualbrottsbeteckningar. (Tabellbilaga 1.)

I de våldsbrott i nära relationer som hänvisades till medling var 1 249 (74 procent) av de brottsmisstänkta män och 433 (26 procent) kvinnor. Andelen misstänkta för våldsbrott i nära relationer låg på 15 procent av alla brottsmisstänkta och parter i tvistemål vilka hänvisades till medling. (Tabellbilaga 1.)

I våldsbrotten i nära relationer befann sig 484 (28 %) män och 1 241 (72 %) kvinnor i en ställning som målsägande. Andelen målsäganden i våldsbrott i nära relationer av alla målsägande som hänvisades till medling låg på 19 procent. (Diagram 5 och tabellbilaga 1)

Andelen brottmål som anknyter till våld i nära relationer och som hänvisats till medling ökade 2014 inom området för regionförvaltningsverket i Södra Finland och minskade i de övriga områdena. Inom området för Statens ämbetsverk på Åland hänvisades inga våldsbrott i nära relationer till medling 2014, medan 5 våldsbrott i nära relationer hänvisades till medling de två föregående åren. Skillnaderna mellan de olika områdena kan bero på regionala skillnader i antalet våldsbrott i nära relationer som polisen fått kännedom om samt på skillnader i praxisen med att ta initiativ mellan polisen och åklagarna. (Diagram 8.)

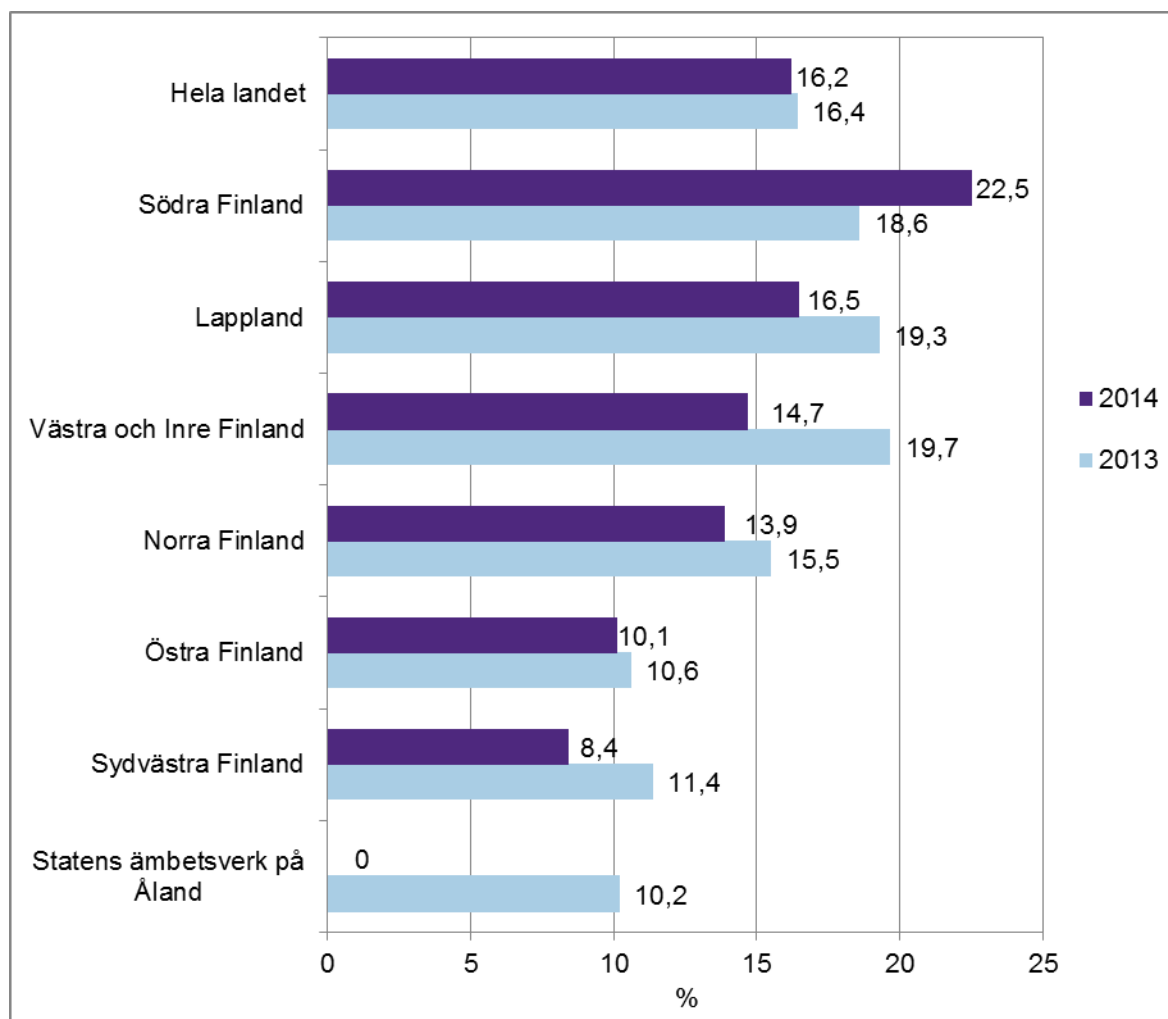
Endast polisen eller åklagarna kan hänvisa brott i nära relationer till medling. Polisen hänvisade den största delen (81 %) av våldsbrotten i nära relationer till medling. Cirka en femtedel (19 procent) av fallen överlämnades till medling via åklagaren. (Tabellbilaga 1.)

I våldsbrott i nära relationer som hänvisas till medling kan parterna vara makar, sambon, förlovade, skilda eller par som ska skiljas, nuvarande eller tidigare sällskapspartner samt andra familjemedlemmar, nära släktingar och parter i motsvarande nära människoförhållanden.

I medlingsstatistiken statistikförs brott mot liv och hälsa som våldsbrott i nära relationer. Misshandel och lindrig misshandel är de vanligaste brotten i nära relationer som hänvisas till medling.

De brottmål som inkommit till medlingsbyrån registreras i statistikföringen enligt de brottsbeteckningar som använts i polisens förundersökningsmaterial eller i undersökningsanmälan. Om ett initiativ till medling omfattar endast ett sexualbrott, meddelar medlingsbyrån ett negativt beslut på att inleda en medlingsprocess. (Tabellbilaga 1.)

Diagram 8. Andelen våldsbrott i nära relationer av de brott och tvistemål som överlämnats till medling enligt regionförvaltningsverkens regionindelning, 2013 och 2014, %

Avtal

I de påbörjade medlingsprocesserna (7 832) nåddes ett avtal i 80 procent (6 237) av brottmålen. I fråga om våldsbrott i nära relationer nåddes ett avtal i 83 procent (1 144) av de påbörjade brottmålen (1 380) 2014. Det bör dock beaktas att en del av de medlingsprocesser som inletts under året fortfarande pågår när datainsamlingen för det föregående året påbörjas efter årsskiftet. Därför är det inte möjligt att redogöra för exakta procentuella andelar. En medlingsprocess kan således inledas och avslutas under olika kalenderår, men förskjutningarna under olika år utjämnas i årsstatistiken. (Tabellbilaga 1.)

Under året ingicks sammanlagt 9 469 olika ersättningsavtal genom medling (Tabellbilaga 1). Av dessa olika ersättningsformer var 36 procent penningersättningar och 4 procent arbetsersättningar. I stället för arbetsersättning ersattes skadan oftare med pengar. Det sammanräknade värdet på penningersättningarna och arbetsersättningarna uppgick till 1 806 580 euro. Penningersättningarnas värde sjönk med en procent (20 478 euro), men samtidigt ökade penningvärdet på arbetsersättningarna med knappt en procent (832 euro). (Tabell 3.)

Sammanlagt 61 procent av avtalen var så kallade immateriella¹⁴ avtal. Av de immateriella avtalen utgjordes 20 procent av enbart en begäran om ursäkt, 11 procent av ett krav på avstående från

¹⁴ Det sammanlagda antalet så kallade immateriella avtal uppgick till 5 317. De immateriella avtalen omfattar tillgångarna återföringar, beteendevtal, ursäkter och frångående av yrkanden.

yrkanden, 9 procent av beteendeavtal¹⁵ och en halv procent av återbördande av egendom (tabellbilaga 1). I kalkylen ingår alla ersättningsformer på så sätt att till exempel ett enskilt avtal kan innehålla återbördande av egendom och därtill en ursäkt och avstående från yrkanden. Fördelningen mellan de olika typerna av avtal är mer eller mindre samma som under tidigare år.

Värdet på de penningersättningar som skrivits in i de avtal som uppkommit till följd av medlingsprocesserna uppgick till 1,7 miljoner euro 2014 (tabell 3). Penningvärdet på arbetsersättningarna uppgick å sin sida till närmare 103 000 euro. Vid medling kan parterna komma överens om att skadeståndet ska betalas antingen i kontanter eller som en arbetsersättning. Medlingsparterna anser i allmänhet att de avgöranden som gäller ersättning av de skador som de själva vållat, reparation av relationerna och iakttagande av gemensamma normer är bindande och moraliskt förpliktigande. Ersättning av immateriella skador av brottet har såväl en ekonomisk som en psykisk betydelse för offrets återhämtning.¹⁶

Tabell 3. Penningvärdet för de överenskomna ersättningarna vid medling i brott- och tvistemål enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2007-2014, euro

	Södra Finland	Sydvästra Finland	Östra Finland	Västra och Inre Finland	Norra Finland	Lappland	Statens ämbetsverk på Åland	Hela landet
Penningersättningarnas totala värde, €								
2007	631 355	134 662	293 986	269 299	122 962	116 112	4 723	1 573 099
2008	690 461	213 984	286 687	310 971	194 438	120 765	14 691	1 831 998
2009	660 845	240 829	273 277	271 097	174 327	128 949	12 143	1 761 467
2010	803 159	178 860	349 429	260 788	174 770	72 951	3 874	1 843 831
2011	638 408	191 995	326 143	357 772	203 855	73 626	16 938	1 808 736
2012	612 960	241 392	386 030	319 469	250 332	93 045	1 585	1 904 813
2013	671 172	289 919	247 662	268 372	165 883	75 074	6 071	1 724 154
2014	674 243	287 502	241 454	201 347	187 703	110 498	930	1 703 676
Ersättningar i form av arbete, värde totalt €								
2007	22 691	7 434	23 135	26 344	16 742	6 046	440	102 832
2008	31 647	8 603	7 748	27 782	10 559	8 855	3 000	98 194
2009	51 494	5 374	15 680	12 615	21 132	10 833	0	117 128
2010	27 548	6 499	20 512	25 594	6 441	10 035	0	96 628
2011	27 465	10 479	18 062	15 396	28 160	29 609	0	129 171
2012	19 735	3 170	16 624	20 919	15 938	2 675	0	79 061
2013	33 321	8 762	10 712	23 945	18 998	6 334	0	102 072
2014	27 207	11 735	7 611	13 761	25 480	17 110	0	102 904
Totalt, €								
2007	654 046	142 096	317 121	295 643	139 704	122 158	5 164	1 675 932
2008	722 108	222 587	294 435	338 754	204 997	129 619	17 691	1 930 192
2009	712 339	246 203	288 957	283 712	195 459	139 782	12 143	1 878 595
2010	830 707	185 359	369 941	286 382	181 211	82 986	3 874	1 940 459
2011	665 873	202 474	344 205	373 168	232 015	103 235	16 938	1 937 907
2012	632 695	244 562	402 653	340 388	266 270	95 720	1 585	1 983 874
2013	704 494	298 681	258 374	292 317	184 882	81 408	6 071	1 826 226
2014	701 449	299 237	249 065	215 108	213 183	127 608	930	1 806 580

¹⁵ Ett beteendeavtal kan till exempel vara ett löfte om att uppsöka vård, då den misstänkta gärningsmannen deltar i ett program för att bryta det våldsamma beteendet eller i missbrukarvård.

¹⁶ Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa. Pro gradu-avhandling. Helsingfors universitet. Statsvetenskapliga fakulteten. Socialarbete.

Skillnader mellan regionförvaltningsverken

Till medling hänvisades 36 brottsmisstänkta eller parter i tvistemål per tusen misstänkta för ett brott enligt strafflagen vilka kommit till polisens kännedom. I Östra Finland var motsvarande siffra högst, dvs. 50, och minst, dvs. 31, i Södra Finland. Till medling hänvisades 2,5 brott- och tvistemål per tusen personer av befolkningen som fyllt 15 år. Lappland hade den högsta motsvarande siffran (3,5) och Västra och Inre Finland den lägsta (2,2). (Tabell 4.)

Enligt resultaten för 2014 hänvisades i snitt 9,5 brott- och tvistemål till medling per medlare. Flest fall per medlare hade medlarna inom områdena för Västra och Inre Finland, dvs. 11. (Tabell 4 och diagram 9.)

I jämförelsen av relationstalen i de olika regionförvaltningsverkens områden (tabell 4) ska det beaktas att många faktorer påverkar de brott- och tvistemål som hänvisats till medling. De regionala skillnaderna kan bero på de olika myndigheternas praxis och resurser vad gäller hänvisning till medling. Därtill kan regionala skillnader i strukturen på brottsligheten, antalet brott som lämpar sig för medling och parternas vilja att delta i medling i brott och tvister påverka antalet initiativ till medling.

Tabell 4. Jämförelse mellan regionförvaltningsverken år 2014

	Initiativen till medling indelade i brott- och tvistemål totalt	Antal medlare	Initiativ till medling indelade i brott- och tvistemål per medlare	Initiativ till medling indelade i brott- och tvistemål per tusen invånare som fyllt 15 år *)	Brottsmisstänkta eller parter i tvistemål som hänvisats till medling per tusen personer som misstänks för ett brott enligt strafflagen vilka kommit till polisens kännedom	Initiativ till medling indelade i brott och tvistemål i relation till de brott som kommit till polisens kännedom**), %	Initiativ till medling indelade i brott- och tvistemål i förhållande till antalet brott som har utretts**), %
Södra Finland	4 433	476	9,3	2,3	31	2,0	3,3
Sydvästra Finland	1 432	138	10,4	2,4	36	2,4	3,9
Östra Finland	1 593	183	8,7	3,3	50	3,8	5,5
Västra och Inre Finland	2 214	202	11,0	2,2	35	2,4	3,7
Norra Finland	1 185	124	9,6	3,0	40	2,9	4,6
Lappland	540	68	7,9	3,5	49	3,3	5,1
Statens ämbetsverk på Åland	43	16	2,7	1,8	28	2,0	3,2
Hela landet	11 440	1 207	9,5	2,5	36	2,4	3,8

*) I befolkningen 31.12.2014 har man enligt område inkluderat alla personer som fyllt 15 år = åldern för straffrättsligt ansvar.

***) Omfattar också tvistemål som hänvisats till medling.

Källa: Brott- och tvångsmedelsstatistik. FOS. Statistikcentralen

Av de brott som utretts av polisen i hela landet hänvisades 3,8 procent av brott- och tvistemålen till medling. År 2013 var motsvarande siffra 3,7. I Östra Finlands område var andelen störst, 5,5 procent 2014, medan andelen var minst på Åland, 3,2 procent. (Tabell 4.)

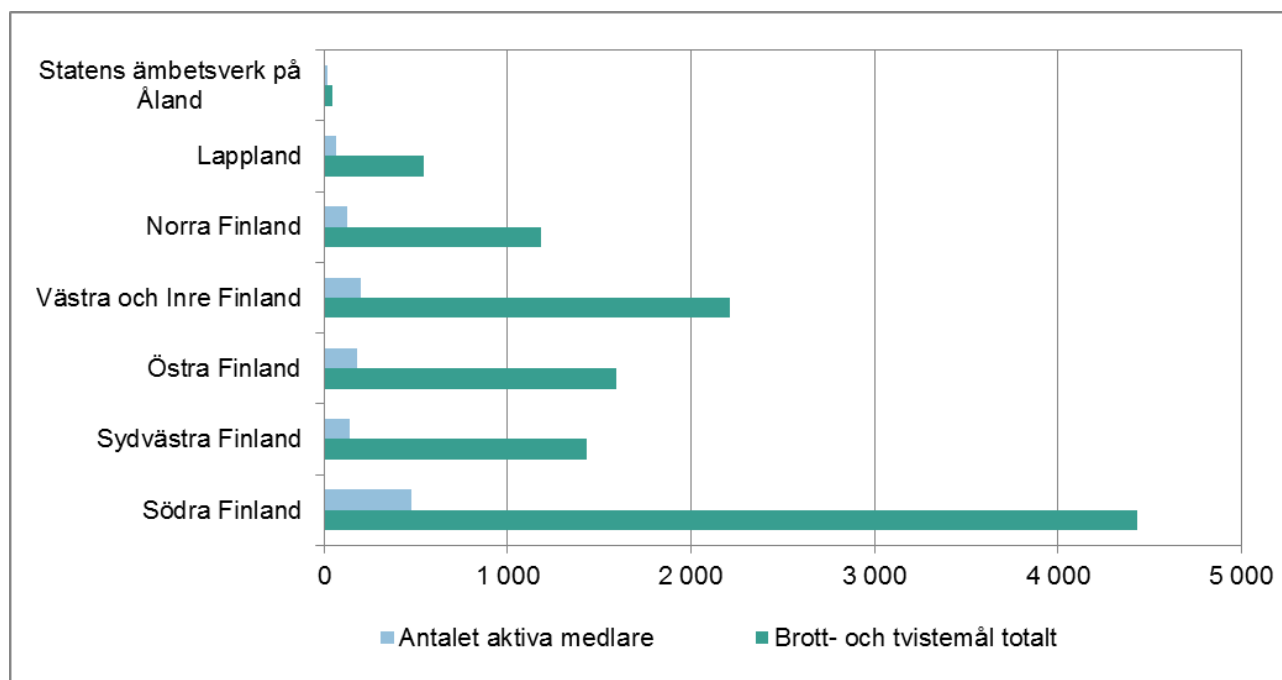
Av alla brott enligt strafflagen som kommit till polisens kännedom hänvisades 2,4 procent till medling år 2014. Det finns skillnader mellan regionerna. Flest brott, 3,8 procent, hänvisades till medling i området för regionförvaltningsverket i Östra Finland, medan minst brott, 2 procent, hänvisades till medling i Södra Finland och på Åland. Det ska dock beaktas att det totala antalet brott som kommit till polisens kännedom även innefattar brott som inte blir föremål för medling.¹⁷ I regel ordnas inte medling i till exempel trafikförseelser, men också i sådana fall är det möjligt att medla om den skada som brottet orsakat den andra parten. Att ställa antalet brottmål som överlämnats till medling i relation till de brott som kommit till polisens kännedom ger därför endast en indikativ bild och är inte i sig tillräckligt för att uttrycka medlingens kriminalpolitiska betydelse.

¹⁷ I antalet brott enligt strafflagen som kommit till polisens kännedom ingår även brott som inte blir föremål för medling, till exempel brott som gäller ekonomisk verksamhet och näringsverksamhet, narkotikabrott eller brott med koppling till yrkesbrottslighet.

Initiativen till medling och indelningen av dessa i enskilda brott, våldsbrott i nära relationer och tvistemål visas enligt regionförvaltningsverkens regionindelning i tabell 5.

Sammanlagt 1 207 medlare med lämplig utbildning för uppgiften medlade i brott- och tvistemål 2014. Antalet medlare ökade med 32 jämfört med året innan. Därtill fanns det 72 medlare i reserv¹⁸. I snitt var antalet brott- och tvistemål per medlare 9,5. (Tabellbilaga 1 och tabell 2).

Diagram 9. Antal brott- och tvistemål och medlare inom områdena för de olika regionförvaltningsverken år 2014

¹⁸ Med medlare i reserv avses medlare som är på moderskaps- eller föräldraledighet, studieledighet, alterneringsledighet eller på längre sjukledighet.

Tabell 5. Medlingsinitiativ och indelning av dessa i brott, våldsbrott i nära relationer och tvistemål enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2007–2014

		Södra Finland	Sydvästra Finland	Östra Finland	Västra och Inre Finland	Norra Finland	Lappland	Statens ämbetsverk på Åland	Hela landet
Medlingsbara ärenden	2007	2 886	621	1 081	1 306	533	360	38	6 825
	2008	3 402	848	1 248	1 734	732	362	59	8 385
	2009	3 504	860	1 311	1 571	749	407	56	8 458
	2010	3 831	898	1 257	1 684	863	365	27	8 925
	2011	3 750	941	1 325	1 770	1 046	429	29	9 290
	2012	3 248	911	1 204	1 716	969	395	29	8 472
	2013	2 969	1 042	1 205	1 518	1 013	452	44	8 243
	2014	3 085	1 044	1 324	1 448	843	427	43	8 214
	2014 (%)	37,6	12,7	16,1	17,6	10,3	5,2	0,5	100
De medlingsbara ärendena bestod av									
enskilda brott ¹⁾	2007	3 326	985	1 380	1 827	667	583	40	8 808
	2008	4 021	1 035	1 492	1 978	902	451	47	9 926
	2009	4 182	1 131	1 545	2 268	913	464	68	10 571
	2010	4 498	1 103	1 481	2 290	1 075	436	25	10 908
	2011	4 240	1 071	1 546	2 387	1 197	476	28	10 945
	2012	3 641	1 078	1 358	2 268	1 081	389	21	9 836
	2013	3 309	1 187	1 335	1 756	1 161	481	42	9 271
	2014	3 291	1 252	1 311	1 823	992	438	33	9 140
	2014 (%)	36,0	13,7	14,3	19,9	10,9	4,8	0,4	100
våldsbrott i nära relationer ²⁾	2007	419	94	50	111	51	48	2	775
	2008	498	86	101	145	69	42	9	950
	2009	493	59	112	233	74	57	5	1 033
	2010	533	87	114	218	78	32	1	1 063
	2011	824	190	172	446	257	58	3	1 950
	2012	879	185	180	492	248	83	5	2 072
	2013	780	161	172	445	221	118	5	1 902
	2014	997	120	161	325	165	89	0	1 857
	2014 (%)	53,7	6,5	8,7	17,5	8,9	4,8	0,0	100
tvistemål	2007	93	13	29	23	15	13	0	186
	2008	81	28	51	40	28	13	3	244
	2009	92	33	67	42	22	14	6	276
	2010	123	50	78	32	44	13	2	342
	2011	119	44	72	70	14	25	1	345
	2012	131	48	92	79	26	19	3	398
	2013	108	69	115	61	45	13	2	413
	2014	145	60	121	66	28	13	10	443
	2014 (%)	32,7	13,5	27,3	14,9	6,3	2,9	2,3	100
Brott- och tvistemål totalt	2007	3 838	1 092	1 459	1 961	733	644	42	9 769
	2008	4 600	1 149	1 644	2 163	999	506	59	11 120
	2009	4 767	1 223	1 724	2 543	1 009	535	79	11 880
	2010	5 154	1 240	1 673	2 540	1 197	481	28	12 313
	2011	5 183	1 305	1 790	2 903	1 468	559	32	13 240
	2012	4 651	1 311	1 630	2 839	1 355	491	29	12 306
	2013	4 197	1 417	1 622	2 262	1 427	612	49	11 586
	2014	4 433	1 432	1 593	2 214	1 185	540	43	11 440
	2014 (%)	38,8	12,5	13,9	19,4	10,4	4,7	0,4	100

1) Enligt anvisningarna för datainsamlingen år 2007 skulle de brott som är medlingsbara anges indelade enligt brottsbeteckning. År 2008 preciserades anvisningarna, så att brott som är medlingsbara ska anges enligt antalet ärendenummer för de brottsbeteckningar som registrerats i polisens förundersökningsmaterial.

2) I anvisningarna för datainsamlingen år 2008 preciserades det att våld i nära relationer inte ska inbegripa andra brott än sådana som riktar sig mot liv och hälsa.

Bakgrundsfakta

Lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005) trädde i kraft den 1 juni 2006. Enligt lagen ansvarar Social- och hälsovårdsministeriet för den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av medlingsverksamheten. Med stöd av ett resultatavtal mellan social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd ansvarar Institutet för hälsa och välfärd för uppföljningen, forskningen och samordningen av utvecklingsarbetet vad gäller medlingen i brott- och tvistemål samt i egenskap av statistikmyndighet för statistikföringen av medlingen i brott- och tvistemål.

Regionförvaltningsverken ansvarar för att ordna medlingstjänster inom sina områden på så sätt att det finns tillgång till tjänster som tillhandahålls på behörigt sätt. Regionförvaltningsverken kan ingå ett avtal om produktion av tjänsterna med antingen en kommunal eller en offentlig eller privat tjänsteleverantör.

Regionförvaltningsverken styr och övervakar medlingsbyråerna och ger dem råd om produktionen av tjänsterna. Därtill ansvarar de för att fortbildning för personer som deltar i medlingsverksamheten ordnas regionalt och nationellt. Dessutom fördelar regionförvaltningsverken den ersättning för organisering av medlingstjänster som beviljats av staten till medlingsbyråerna och övervakar användningen av anslaget. Anslaget har legat på samma nivå sedan 2006 och har fram till i dag varit 6,3 miljoner euro om året. Lagstiftningen innehåller bestämmelser om den ersättning som utbetalas ur statliga medel. Grunden för fördelningen av anslaget utgörs av invånarantalet i regionförvaltningsverkets område, områdets areal och dess brottslighet vid utgången av året innan det år som föregått finansåret.¹⁹ Ansvar för att ordna medlingstjänster i brottmål överförs till Institutet för hälsa och välfärd när ändringen i medlingslagen träder i kraft 1.1.2016.

I slutet av 2014 fanns det sammanlagt 20 verksamhetsområden för medling vid brott och vissa tvistemål och 19 serviceproducenter i Finland. Verksamhetsområdena är mycket olika vad gäller geografisk storlek, befolkningsmängd och antal brott enligt strafflagen. I de områden där klienternas avstånd till medlingsbyrå är oskäligt långa strävar serviceproducenterna efter att föra medlingstjänsterna nära sina klienter.

Den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyråerna ansvarar bland annat för att bedöma förutsättningarna för medling, fatta förvaltningsbeslut²⁰, utbilda, välja och handleda frivilliga medlare samt för samarbetet med olika myndigheter och andra parter inom sitt verksamhetsområde.

Medling kan användas för att behandla brott som bedöms vara lämpliga för medling med beaktande av brottets art och tillvägagångssättet, förhållandet mellan den misstänkte och brottsoffret samt övriga omständigheter som helhet. Tvister kan behandlas vid medling, om medling kan anses vara en ändamålsenlig åtgärd och om åtminstone en av parterna är en fysisk person. Andra tvister än de som gäller krav på skadestånd för brott kan emellertid bli föremål för medling endast om tvisten med beaktande av föremålet för den och yrkandena i ärendet är ringa. Behandling eller avgörande av ärendet vid en polis- eller åklagarmyndighet eller en domstol utgör inget hinder för medling.²¹ Om stöd- och fortsättningstjänster anlitas, utgör det inte heller något hinder för medling.

I enlighet med programmet för den inre säkerheten²² ökas användningen av medlingsförfarandet bland unga gärningsmän. Tillämpningsområdet för medling kunde utökas även inom andra brott- och tvistemål. Målet för medlingsverksamheten är en jämlik tillgång till tjänster för befolkningen runt om i landet och tillhandahållande av kundorienterade tjänster. Förutsättningar för att hänvisa klienterna till tjänsterna på ett ändamålsenligt sätt skapas av att de som ordnar medlingstjänster

¹⁹ Lagen om ändring av lagen om medling vid brott och i vissa tvister 966/2010 (2 kap. 12 §)

²⁰ Ett förvaltningsbeslut är ett skriftligt beslut som fattats av en myndighet i ett förvaltningsärende. Med ett sådant beslut fastställs, ändras eller undanröjs rättigheter eller skyldigheter för en person som står utanför förvaltningsmaskineriet eller en juridisk person. När ett förvaltningsbeslut fattas i ett ärende som gäller medling utövar den person som ansvarar för medlingen sin offentliga makt och tillämpar lagstiftningen på ett enskilt konkret fall.

²¹ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

²² En tryggare morgondag. Programmet för den inre säkerheten 2012–2015.

och medlingsbyråerna tillhandahåller högklassiga tjänster och har en nationellt enhetlig praxis, såväl i hänvisningen till medling som i medlingstjänsterna, kommunicerar på ett effektivt sätt och för ett bra samarbete med dem som tar initiativ till medling och aktörerna inom organisationsverksamheten från den tredje sektorn. Behörig kunskap om medlingstjänster och ett bra samarbete mellan de olika aktörerna kan hjälpa också social- och skolmyndigheter, föräldrar och vårdnadshavare då de överväger att ta initiativ till medling.

Den nationella statistikföringen påbörjades samma dag som lagen om medling trädde i kraft (1.6.2006). Före det hade omfattningen av verksamheten utretts genom särskilda utredningar.

Begrepp och definitioner

Medling i brott- och tvistemål

Medling i brott- och tvistemål har genom medlingslagen föreskrivits som en avgiftsfri tjänst där den brottsmisstänkte (de brottsmisstänkta) och brottsoffret/målsäganden eller parterna i ett tvistemål kan träffas i förtrolighet med hjälp av opartiska medlare. Medling är alltid frivilligt för parterna. Medlingen kan vara antingen ett parallellt eller ett kompletterande förfarande till straffprocessen.

Medling kan endast genomföras mellan sådana parter som personligen och frivilligt uttryckt sitt samtycke till medling och kan förstå betydelsen av medlingen och de avgöranden som träffas i den. Innan parterna ger sitt samtycke till medlingen ska deras rättigheter och ställning vid medlingen klagöras för dem. Vardera parten har rätt att när som helst under medlingen återta sitt samtycke.

Den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyrån tar emot initiativet till medling, skaffar med parternas samtycke de handlingar som anknyter till ärendet och bedömer huruvida respektive brott- eller tvistemål lämpar sig för medling samt förutsättningarna för medling. Den yrkesutbildade personalen fattar ett överklagbart, skriftligt beslut om att inleda medling och skickar det för kännedom till parterna i medlingen samt väljer medlare i ärendet. Om förutsättningarna för medling inte uppfylls eller om parterna eller en av dem själv återkallar sitt samtycke återlämnas ärendet till den myndighet som tagit initiativet eller till en annan aktör som tagit initiativ till medlingen för fortsatta åtgärder. Medlingen kan även avbrytas på initiativ av parterna själva eller genom ett beslut av den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyrån, om det under medlingens gång framgår att det inte finns förutsättningar för medling.

Som medlare fungerar frivilliga medlare som genomgått utbildning för uppgiften och som har tystnadsplikt. De hjälper parterna vid förhandlingen. De frivilliga medlarna verkar neutralt och under tillsyn och styrning av yrkesutbildad personal och med stöd av denna. Medlarna ska se till att ett slutresultat av medlingen är ett gemensamt beslut av parterna.

Under medlingen kan parterna behandla sitt brott- eller tvistemål samt sina upplevelser och känslor i anknytning till händelserna. Vid medlingen behandlar parterna även de psykiska och materiella skador som orsakats offren och kan avtala om en kompensation för dessa på ett sätt som tillfredsställer parterna själva.

Syftet med medlingen är att lindra eller undanröja de psykiska och materiella skador som parterna i brottet eller tvisten orsakats. Målet med medlingen är att tygla och minska brottsligheten i samhället och att samtidigt öka den allmänna försonligheten.

Initiativ till medling

Initiativet till medling lämnas till den närmaste medlingsbyrån. Med ett initiativ till medling avses en helhet som består av till exempel de brott- och tvistemål som ingår i polisens förundersökningsprotokoll. Ett initiativ kan tas av parterna i ett brott eller en tvist, vårdnadshavare, minderåriga eller in-

tressebevakaren för en person som omyndigförklarats, polisen, åklagaren eller någon annan myndighet. I fråga om fall av våld i nära relationer kan initiativ tas enbart av polis- eller åklagarmyndigheten. Polisen lämnar in flest initiativ till medling till medlingsbyråerna.

I medlingsstatistiken har initiativ till medling och från denna indelade brott statistikförts separat. Statistikföringen utgår från ett initiativ till medling, som kan inkludera flera ärenden (brottmål, brottmål som gäller våld i en nära relation eller tvistemål). Ett brottmål som beskrivits i ett initiativ till medling kan innehålla en eller flera brottsbeteckningar, till exempel skadegörelse, stöld och miss-handel, som en eller flera gärningsmän gjort sig skyldig/skyldiga till. I samma ärende kan den brottsmisstänkte vara målsägande (offer). Därför måste ett initiativ till medling som innehåller flera brottsbeteckningar och olika relationer mellan den brottsmisstänkte (de brottsmisstänkta) och målsäganden på grund av själva medlingsprocessen och avtalsverksamheten delas in i enskilda brottmål. I början av 2008 preciserades anvisningarna för datainsamlingen på så sätt att brotten anges enligt de ärendenummer för brottsbeteckningarna som registrerats i förundersökningsmaterialet.

Medlingsprocess

Medlingsprocessen inleds med ett initiativ till medling som tagits av medlingsbyrån. Medlingsbyråns yrkesutbildade personal reder ut huruvida fallet lämpar sig för medling och bedömer förutsättningarna för en medling. Ansvarspersonen för medlingsverksamheten fattar ett överklagbart beslut om att godkänna fallet för medling. Om medlingen inleds, väljer medlingsbyråns yrkesutbildade personal medlare som lämpar sig för fallet och som sköter organiseringen av medlingsmötena. Både separata och gemensamma möten kan ordnas för parterna. En medlingsprocess som har inletts kan avbrytas, avslutas med ett avtal eller utan att ett avtal ingås. Parterna beslutar själva om innehållet i ett eventuellt avtal och undertecknar avtalet. Medlarna vidimerar avtalet med sin underskrift. En avtalsuppföljning kan fogas till avtalet. Medlingsbyrån sänder ett meddelande om medlingens förlopp och slutresultat till den polis- eller åklagarmyndighet som tagit initiativet. Se bilagan med statistikrapporten: Processschema över medling i brott- och tvistemål

Medlingsbara brott

Enligt medlingslagen kan medling användas för att behandla brott som bedöms vara lämpliga för medling med beaktande av brottets art och tillvägagångssättet, förhållandet mellan den misstänkte och brottsoffret samt övriga omständigheter som helhet. Bedömningen av lämpligheten görs av den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyrån genom att utreda ärendet såväl utifrån de mottagna dokumenten och genom att diskutera med den myndighet som har tagit initiativet och parterna.

Medlingsbara tvistemål

Enligt 1 § i medlingslagen (1015/2005) kan medling tillämpas i sådana tvister där åtminstone en part är en fysisk person. Medling är lämpligt vid olika tvistemål mellan människor, om medlingen kan betraktas som ändamålsenlig. Exempel på de vanligaste medlingsbara tvistemålen är tvister mellan grannar, tvister som orsakats av husdjur och deras beteende samt bråk och mobbning mellan barn och ungdomar.

Verksamhetsområde

De regionförvaltningsverk som inom sitt eget område svarar för att ordna medlingstjänster har organiserat medlingsverksamheten inom sina områden genom att inrätta verksamhetsområden för var och en producent av medlingstjänster. Det finns sex regionförvaltningsverk, och därtill finns Statens ämbetsverk på Åland. År 2014 fanns det 20 behörighetsområden för medling. En del av serviceproducenterna har även regionala byråer eller filialer. Uppgifter om medling samlas in för vart och ett behörighetsområde och rapporteras i enlighet med regionförvaltningsverkens områdesindelning.

Våldsbrott i nära relationer

I medlingsstatistiken statistikförs endast brott mot liv och hälsa som våldsbrott i nära relationer. Typiska våldsbrott i nära relationer är sådana misshandelsbrott som avses i 21 kap. i strafflagen. Den grundläggande formen av misshandel enligt 21 kap. 5 § i strafflagen är ett brott som hör under allmänt åtal. Vad gäller lindrig misshandel hör bland annat gärningar som riktar sig mot personer som gärningsmannen har en nära relation till under allmänt åtal. Med sådana personer avses gärningsmannens make/maka eller före detta make/maka, syskon eller släkting i rakt upp- eller nedstigande led, en person som bor eller har bott med gärningsmannen i ett gemensamt hushåll eller som på grund av en relation som är jämförbar med dessa annars är eller varit närstående till gärningsmannen.

I våldsbrott i nära relationer kan parterna vara makar, sambon, förlovade, skilda eller par som ska skiljas, nuvarande eller tidigare sällskapspartner samt andra familjemedlemmar, nära släktingar och parter i motsvarande nära människoförhållanden. Vid medlingsbyråerna dokumenteras våldsbrott i nära relationer enligt de brottsbeteckningar som polisen registrerat.

Enligt 13 § i medlingslagen²³ har endast åklagare eller polisen rätt att överlämna ett brottmål som gäller våld i nära relationer till medling. Den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyråerna ska göra en särskilt omsorgsfull bedömning av huruvida ett våldsbrott i en nära relation lämpar sig för medling och gallra bort de initiativ där förutsättningarna för medling inte uppfylls. Medling i våld i nära relationer genomförs i enlighet med god praxis som utarbetats utifrån evidensbaserad och beprövad information samt på ett enhetligt sätt i hela landet²⁴. Medlarna i fall som gäller våld i nära relationer ska uppfylla vissa urvalskriterier och ha en omfattande specialutbildning, och deras arbete ska ledas och övervakas av yrkesutbildade personer inom medling, som även fungerar som stöd för medlarna.

När förutsättningarna för medling som gäller våld i nära relationer bedöms ska också bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets brottsofferdirektiv²⁵ beaktas. Vid en bedömning av förutsättningarna för medling i våldsbrott i nära relationer granskas bland annat parternas frivillighet samt huruvida den misstänkta erkänner händelserna till väsentliga delar. Dessutom bedömer man huruvida den misstänkte anser att våld är godtagbart som ett försök att lösa konflikter, om offret har några tidigare erfarenheter av våld och huruvida våldet är återkommande. I bedömningen beaktas även offrets kraftresurser och parternas möjlighet för ett jämlikt möte. Dessutom bedöms parternas medlingsmotiv, parternas förväntningar då det gäller att fortsätta förhållandet och behovet av fortsättnings- och stödtjänster.

Medlingen i våld i nära relationer avbryts om någondera parten återkallar sitt samtycke eller om det under medlingsprocessen framgår att parternas samtycke inte är frivilligt, den misstänkta inte erkänner händelserna, om maktutövning, påtryckning eller hot förekommer eller om förutsättningarna för medling av andra orsaker inte uppfylls. En medling avbryts också om man upptäcker att en fortsättning på medlingen klart strider mot en minderårig persons intresse.

Avtal

Separata avtal utarbetas för varje misstänkt och målsägande, för att beakta målsägandenas olika intressen i ersättningslösningarna. Parterna fattar själva beslut om innehållet i förlikningen.

I statistikföringen antecknas medlingsavtalen på ett sådant sätt att ett brott kan leda till högst ett avtal. Alternativen i statistikföringen är avtal som ingåtts, delavtal som ingåtts eller inget avtal. Ett delavtal innebär att man delvis nått förlikning i brotten eller att vissa av deltagarna i medlingen ingått ett avtal.

²³ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

²⁴ God praxis: I medling som gäller våld i nära relationer behandlas det brott som ägt rum och en våldsfri framtid.

²⁵ Europaparlamentets och rådets brottsofferdirektiv 25.10.2012.

Inverkan av medlingsprocessens slutresultat i brottsprocessen

Slutresultatet av medlingen kan påverka parternas rättsliga ställning i de olika faserna av straffprocessen. Den förlikning som nåtts eller det avtal som ingåtts i ärendet kan vara en grund för att begränsa förundersökningen, lägga ned åtalet, avstå från att döma ut ett straff eller lindra ett straff samt för att lindra straffskalan och välja straffarten. Polis- och åklagarmyndigheterna samt domstolarna prövar varje ärendehelhet från fall till fall och beslutar självständigt om medlingens och förlikningens betydelse för straffprocessen.

Ersättningsformer i avtalen

Ett avtal om ett brott kan innehålla olika kompensations- och ersättningsformer beroende på parternas vilja och behov. I statistiken inkluderas samtliga avtalsformer. I ett avtal kan till exempel återbördande av ägodelar och beteendeavtal en förutsättning för varandra. Av två gärningsmän kan den ena betala en penningersättning och den andra utföra ersättningen i form av arbete.

Källor och litteratur

Europaparlamentets och rådets brottsofferdirektiv 25.10.2012. [<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012L0029&from=sv>]

Flinck, A. 2013. Rakennamme sovintoa. Opas rikosten ja riitojen sovitteluun. Handbok 23. Institutet för hälsa och välfärd. Helsingfors. [<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-623-6>]

God praxis: I medling som gäller våld i nära relationer behandlas det brott som ägt rum och en våldsfri framtid. [<https://www.innokyla.fi/web/malli215777>]

Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005. [<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2005/20051015>]

Barnskyddslag 417/2007. [<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417>].

Lähisuhdeväkivallan sovittelijoiden koulutusohjelma. [<https://www.innokyla.fi/web/verkosto571414/lahisuhdevakivallan-sovittelijoiden-koulutusohjelma-2015-2016>]

Polisstyrelsens anvisning om medling i brott 2014–2018: [http://www.thl.fi/attachments/sovittelu/Poliisihallituksen_ohje_sovittelusta_uusi.pdf]

Brott som polisen fått kännedom om. Findikaattori. Statsrådets kansli och Statistikcentralen. [<http://www.findikaattori.fi/sv/11>]

Brotts- och tvångsmedelsstatistik. FOS. Statistikcentralen [http://tilastokeskus.fi/til/rpk/index_sv.html]

Brott och utredning av dessa 1980–2014, Statistikcentralens PX-Web-databaser. [http://pxweb2.stat.fi/database/statfin/oik/rpk/rpk_fi.asp]

Strafflagen [<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1889/18890039001>]

En tryggare morgondag. Programmet för den inre säkerheten 2012–2015. Inrikesministeriet. 26/2012. [<http://www.intermin.fi/publikation/322012?docID=35894>]

Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa. Pro gradu-avhandling. Helsingfors universitet. Statsvetenskapliga fakulteten. Socialarbete.

Bilagor

Processchema över medling i brott- och tvistemål

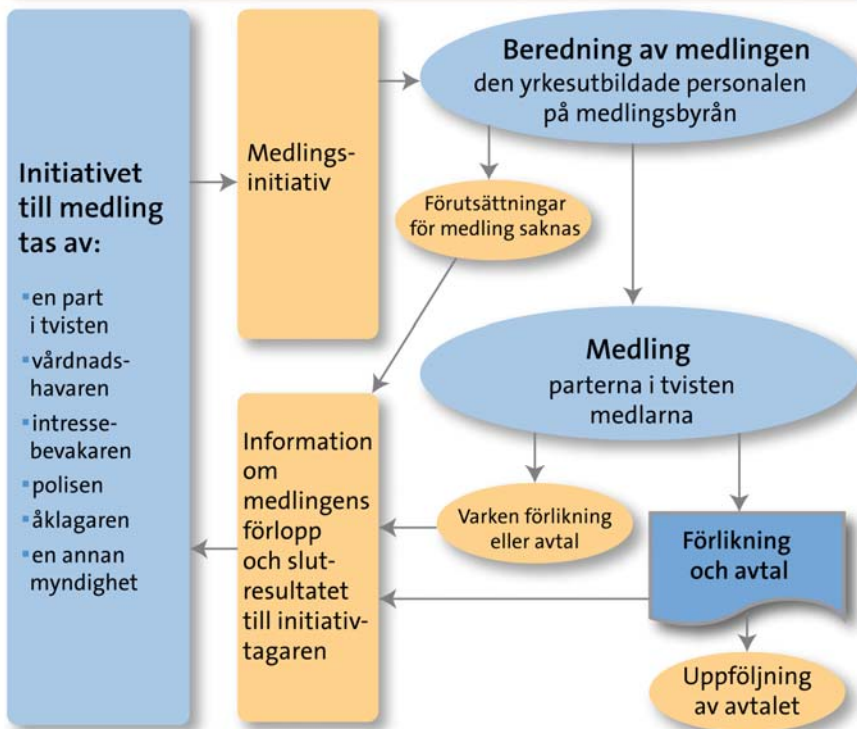
Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2013–2014

Frågeformulär

Kvalitetsbeskrivning

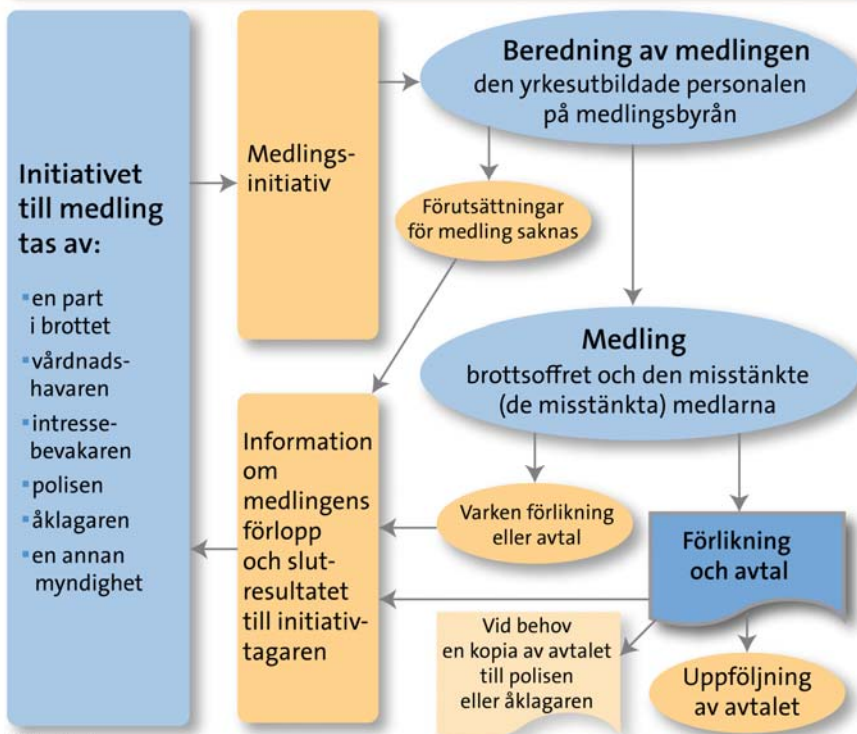
Bilaga: Processschema över medling i brott- och tvistemål

Medlingsprocessen i ett tvistemål

© Kalevi Juntunen

Medlingsprocessen i ett brottmål

© Kalevi Juntunen

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2013–2014

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%
Initiativ till medling som inkommit till medlingsbyrån under året	8 243		8 124	2 969		3 085	1 042		1 044	1 205		1 234	1 518		1 448	1 013		843	452		427	44		43

Initiativen till medling indelade i brott- och tvistemål

Initiativen till medling indelade i brottmål	9 271		9 140	80	3 309		3 291	74	1 187		1 252	87	1 335		1 311	82	1 756		1 823	82	1 161		992	84	481		438	81	42		33	77
Initiativen till medling indelade i brottmål som gäller våld i nära relationer	1 902		1 857	16	780		997	22	161		120	8	172		161	10	445		325	15	221		165	14	118		89	16	5		0	0
Initiativen till medling indelade i tvistemål	413		443	4	108		145	3	69		60	4	115		121	8	61		66	3	45		28	2	13		13	2	2		10	23
Initiativen till medling indelade i brott- och tvistemål totalt	11 586		11 440	100	4 197		4 433	100	1 417		1 432	100	1 622		1 593	100	2 262		2 214	100	1 427		1 185	100	612		540	100	49		43	100

Medlingsprocesser som inletts vid medlingsbyråerna under året⁽¹⁾

Inledda medlingsprocesser i brottmål (antal)	6 739		6 452	71	2 343		2 377	72	853		794	63	1 109		1 093	83	1 179		1 119	61	848		690	70	374		359	82	33		20	61
Inledda medlingsprocesser i brottmål som gäller våld i nära relationer (antal)	1 388		1 380	74	628		800	80	123		79	66	145		142	88	240		181	56	166		109	66	82		69	78	4		0	0
Inledda medlingsprocesser i brottmål och brottmål som gäller våld i nära relationer sammanlagt (antal)	8 127		7 832	71	2 971		3 177	74	976		873	64	1 254		1 235	84	1 419		1 300	61	1 014		799	69	456		428	81	37		20	61

(1) De inledda brottmålen i förhållande till antalet brottmål som mottagits av medlingsbyrån under året (t.ex. Hela landet N=9 140 år 2014)

Inledda brottmål som gäller våld i nära relationer i förhållande till antalet brottmål som gäller våld i nära relationer under året (t.ex. Hela landet N=1 857 år 2014)

Medlingsprocesser som avbrutits vid medlingsbyråerna under året⁽²⁾

Avbrutna medlingsprocesser i brottmål (antal)	849		835	13	257		300	13	73		76	10	139		138	13	226		208	19	87		69	10	62		42	12	5		2	10
Avbrutna medlingsprocesser i brottmål som gäller våld i nära relationer (antal)	179		169	12	63		86	11	6		6	8	19		14	10	62		38	21	17		13	12	11		12	17	1		0	0
Avbrutna medlingsprocesser i brottmål och brottmål som gäller våld i nära relationer (antal)	1 028		1 004	13	320		386	12	79		82	9	158		152	12	288		246	19	104		82	10	73		54	13	6		2	10

(2) De avbrutna medlingarna i brottmål i förhållande till antalet inledda medlingar i brottmål under året (t.ex. Hela landet N=6 452 år 2014)

De avbrutna medlingarna i brottmål som gäller våld i nära relationer i förhållande till antalet inledda medlingar i brottmål som gäller våld i nära relationer under året (t.ex. Hela landet N=1 380 år 2014)

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2013–2014

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%

Avtal³

Avtal som ingåtts vid medling under året (antal)	5 514	5 025	78	1 966	1 682	71	757	755	95	797	792	72	988	920	82	708	555	80	273	312	87	25	9	45
Avtal som ingåtts vid medling under året delavtal (antal)	71	68	1	36	29	1	10	11	1	5	7	0,6	5	14	1,3	8	5	1	7	2	1	0	0	0
Avtal som ingåtts under året vid medling i brottmål som gäller våld i nära relationer (antal)	1 206	1 144	83	561	660	83	108	74	94	111	116	82	206	149	82	148	91	83	68	54	78	4	0	0
Alla avtal som ingåtts vid medling i brottmål under året, totalt (antal)	6 791	6 237	80	2 563	2 371	75	875	840	96	913	915	74	1 199	1 083	83	864	651	81	348	368	86	29	9	45
Avtal som ingåtts vid medling i tvistemål under året (antal)	159	144	33	38	38	26	19	19	32	53	54	45	25	21	32	17	8	29	7	3	23	0	1	10

(3) Avtal som ingåtts i medling i brottmål i förhållande till antalet inledda medlingar i brottmål under året (t.ex. Hela landet N=6 452 år 2014).

Avtal som ingåtts i medling i brottmål som gäller våld i nära relationer i förhållande till antalet inledda medlingar i brottmål som gäller våld i nära relationer under året (t.ex. Hela landet N=1 380 år 2014).

Avtal som ingåtts i medling i tvistemål i förhållande till antalet tvistemål som brutits ut från fall som inkommit till medlingsbyrån under året (t.ex. Hela landet N=443 år 2014).

Inledda medlingar som inte ledde till avtal⁴

Medlingen i brottmål ledde inte till avtal (antal)	482	517	8	195	209	9	80	64	8	103	88	8	39	91	8	36	50	7	25	9	3	4	6	30
Medlingen i tvistemål ledde inte till avtal (antal)	39	38	9	10	16	11	15	6	10	7	4	3	3	5	8	2	3	11	2	1	8	0	3	30
Medlingen i brottmål som gäller våld i nära relationer ledde inte till avtal (antal)	57	57	4	18	27	3	13	3	4	7	3	2	17	20	11	0	0	0	2	4	6	0	0	0

(4) Fallen avtal ingicks inte i medling i brottmål i förhållande till antalet medlingsprocesser i brottmål som inleddes under året (t.ex. Hela landet N=6 452 år 2014).

Fallen avtal ingicks inte i medling i tvistemål i förhållande till antalet tvistemål som inleddes under året som inkommit till byrån under året (t.ex. Hela landet N=443 år 2014).

Fallen avtal ingicks inte i medling i brottmål som gäller våld i nära relationer i förhållande till antalet medlingsprocesser i brottmål som gäller våld i nära relationer som inleddes under året (t.ex. Hela landet N=1 380 år 2014).

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2013–2014

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%
Initiativtagare i brottmål																								
polisen	7 645	7 433	82	2 733	2 650	81	968	981	78	1 194	1 141	87	1 457	1 384	80	983	859	87	276	385	88	34	33	100
åklagaren	1 153	1 307	14	463	557	17	198	241	19	104	133	10	208	241	14	139	96	10	33	39	9	8	0	0
part	96	102	1	43	26	1	12	16	1	12	14	1	17	34	2	9	4	0,4	2	8	2	1	0	0
<i>part, offer</i>	40	48	1	23	17	1	2	13	1	4	7	1	8	8	0,5	2	1	0,1	0	2	0,5	1	0	0
<i>part, gärningsman</i>	50	39	0,4	13	14	0,4	10	3	0,2	8	7	1	10	6	0,3	7	3	0,3	2	6	1	0	0	0
socialmyndigheten	103	61	1	82	28	1	2	3	0,2	0	0	0	17	28	2	2	0	0	0	2	0	0	0	0
förälder/vårdnadshavare	8	6	0,1	1	5	0,2	3	0	0	0	0	0	4	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
intressebevakare	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
annan part	81	124	1	11	21	1	4	11	1	22	23	2	16	32	2	28	33	3	0	4	1	0	0	0
Brottsfallsrelaterade initiativ till medling sammanlagt	9 176	9 033	100	3 369	3 287	100	1 199	1 252	100	1 344	1 311	100	1 737	1 720	100	1 170	992	100	313	438	100	44	33	100
Initiativtagare i brottmål som gäller våld i nära relationer																								
polisen	1 587	1 508	81	614	778	79	136	99	83	161	139	86	379	262	81	196	149	90	98	81	91	3	0	0
åklagaren	315	343	19	166	213	21	25	21	18	11	22	14	66	63	19	25	16	10	20	8	9	2	0	0
Initiativ som anknyter till brott som gäller våld i nära relationer totalt	1 902	1 851	100	780	991	100	161	120	100	172	161	100	445	325	100	221	165	100	118	89	100	5	0	0
Initiativtagare i tvistemål																								
privatperson	241	262	62	71	89	64	24	26	43	72	79	65	36	35	65	29	19	68	7	11	85	2	3	30
annan part	172	163	38	37	50	36	45	34	57	43	42	35	25	19	35	16	9	32	6	2	15	0	7	70
Antal initiativtagare i tvistemål totalt	413	425	100	108	139	100	69	60	100	115	121	100	61	54	100	45	28	100	13	13	100	2	10	100

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2013–2014

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%

Brottmål som hänvisats till medling indelade enligt brottsbeteckning

Lindrig misshandel	760	803	9	280	265	8	94	95	8	119	168	13	144	166	9	82	70	7	39	38	9	2	1	3
misshandel samt försök ⁽⁵⁾	3 304	3 046	33	1 207	1 155	34	357	367	29	410	354	27	794	633	34	362	369	37	156	159	36	18	9	25
grov misshandel samt försök ⁽⁵⁾	59	45	0	22	15	0,4	2	2	0,2	12	8	1	14	11	1	5	5	1	4	4	1	0	0	0
rån, utpressning samt försök ⁽⁶⁾	38	34	0,4	14	11	0,3	3	3	0,2	2	5	0,4	18	8	0,4	0	6	1	1	1	0,2	0	0	0
stöld samt försök	843	833	9	247	257	8	95	141	11	115	132	10	192	194	10	140	73	7	53	33	8	1	3	8
bedrägeri/förskingring samt försök ⁽⁵⁾	550	519	6	180	178	5	104	75	6	80	78	6	82	75	4	74	66	7	27	45	10	3	2	6
skadegörelse samt försök ⁽⁵⁾	1 730	1 641	18	607	586	17	218	275	22	277	217	17	280	329	18	241	160	16	104	69	16	3	5	14
olovlig användning samt försök ⁽⁵⁾	71	58	1	29	22	1	12	14	1	9	6	0,5	7	7	0,4	9	6	1	4	1	0,2	1	2	6
hemfridsbrott, brott mot offentlig frid samt försök ⁽⁷⁾	389	390	4	119	132	4	75	70	6	46	60	5	80	62	3	51	45	5	15	20	5	3	1	3
olaga hot, tvång ⁽⁸⁾	687	703	8	223	276	8	96	64	5	101	122	9	145	125	7	83	90	9	34	22	5	5	4	11
ärekränkning	449	410	4	132	151	4	72	60	5	80	68	5	77	70	4	64	42	4	20	14	3	4	5	14
annat brott	607	778	8	282	321	10	59	86	7	108	93	7	81	182	10	50	60	6	24	32	7	3	4	11
Brottsfall som hänvisats till medling indelade enligt brottsbeteckning sammanlagt	9 487	9 260	100	3 342	3 369	100	1 187	1 252	100	1 359	1 311	100	1 914	1 862	100	1 161	992	100	481	438	100	43	36	100

Våldsbrott i nära relationer som hänvisats till medling indelade enligt brottsbeteckning

lindrig misshandel i nära relation	542	522	29	221	280	29	48	41	34	47	49	29	114	84	26	64	39	24	48	29	33	0	0	0
misshandel i nära relation samt försök ⁽⁵⁾	1 329	1 289	70	543	673	70	113	78	65	120	117	70	326	237	73	157	125	76	66	59	66	4	0	0
grov misshandel i nära relation samt försök ⁽⁵⁾	16	13	1	3	6	1	0	1	1	4	1	1	5	3	1	0	1	1	4	1	1	0	0	0
sexualbrott i nära relation samt försök ⁽⁹⁾	1	5	0,3	0	3	0,3	0	0	0	1	1	1	0	1	0,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fall av våldsbrott i nära relationer som hänvisats till medling indelade enligt brottsbeteckning sammanlagt	1 888	1 829	100	767	962	100	161	120	100	172	168	100	445	325	100	221	165	100	118	89	100	4	0	0
Antal våldsbrott totalt och i förhållande till alla brottsbeteckningar ⁽¹⁰⁾	6 049	5 757	50	2 290	2 408	56	617	587	43	715	703	48	1 415	1 143	52	670	615	53	318	291	55	24	10	28

(5) I början av 2012 gjordes tillägget "samt försök" i blanketten för datainsamling.

(6) I början av 2012 gjordes tillägget "utpressning och försök" i blanketten för datainsamling.

(7) I början av 2012 gjordes tillägget "brott mot offentlig frid och försök" i blanketten för datainsamling.

(8) I början av 2012 gjordes tillägget "tvång och försök" i blanketten för datainsamling.

(9) I början av 2012 gjordes en ändring i blanketten för datainsamling; punkten inkluderar också försök till sexualbrott, dessutom har definitionen "våldsam" tagits bort.

(10) Våldsbrott inkluderar lindrig misshandel, misshandel, grov misshandel, sexualbrott och rån, utpressningar (inkl. försök). Våldsbrotten i förhållande till alla brottsbeteckningar och tvistemål (t.ex. Hela landet N=9 487+1 888+413 år 2013)

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2013–2014

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%

Indelning av brottmål enligt systemet för åtalsrätt (antal) ⁽¹⁾

Brottmål: målsägandebrott (MÅB)	4 212	4 163	44	1 411	1 467	40	599	624	50	693	704	54	772	782	42	468	372	38	249	193	44	20	21	64
Brottmål: brott som lyder under allmänt åtal (BAÅ)	5 098	5 388	56	1 899	2 195	60	588	628	50	642	606	46	1 041	1 082	58	675	620	63	232	245	56	21	12	36
Totalt			100			100			100			100			100			100			100			100

Antal medlare

Antalet aktiva medlare	1 175	1 207	-	419	476	-	146	138	-	168	183	-	211	202	-	133	124	-	82	68	-	16	16	-
Antal medlare i reserven	105	72	-	30	11	-	7	6	-	27	20	-	28	20	-	3	4	-	10	6	-	0	5	-

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2013–2014

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%

Parter i tvistemål, brottmål och brottmål som gäller nära relationer

Brottsmisstänkta män	9 092	8 799	78	3 297	3 238	76	1 105	1 155	78	1 257	1 165	77	1 754	1 822	80	1 140	933	82	488	446	80	51	40	83
av vilka män som misstänks för våldsbrott i nära relationer	1 293	1 249	11	511	620	15	107	95	6	137	114	8	313	238	10	151	113	10	71	69	12	3	0	0
Kvinnor som misstänks vara förövare	2 538	2 469	22	1 010	1 019	24	350	318	22	273	343	23	475	467	20	298	199	18	122	115	20	10	8	17
av vilka kvinnor som misstänks för våldsbrott i nära relationer	461	433	4	193	216	5	39	26	2	33	43	3	108	91	4	53	40	4	33	17	3	2	0	0
Misstänkta gärningsmän totalt	11 630	11 268	100	4 307	4 257	100	1 455	1 473	100	1 530	1 508	100	2 229	2 289	100	1 438	1 132	100	610	561	100	61	48	100
Målsägande (män)	5 432	5 154	57	1 956	1 944	54	723	638	60	731	699	59	1 040	963	59	626	576	62	314	296	61	42	38	66
av vilka män är målsägande i våldsbrott i nära relationer	564	484	5	208	251	7	42	32	3	61	52	4	158	90	5	56	34	4	37	25	5	2	0	0
Målsägande (kvinnor)	3 771	3 834	43	1 457	1 676	46	452	422	40	449	493	41	765	680	41	422	353	38	208	190	39	18	20	34
av vilka kvinnor är målsägande i våldsbrott i nära relationer	1 174	1 241	14	480	623	17	78	93	9	112	115	10	290	235	14	141	112	12	70	63	13	3	0	0
Målsägande totalt	9 203	8 988	100	3 413	3 620	100	1 175	1 060	100	1 180	1 192	100	1 805	1 643	100	1 048	929	100	522	486	100	60	58	100
Juridisk person som målsägande ⁽¹²⁾	1 194	1 156	11	448	438	11	150	200	16	137	166	12	221	198	11	172	108	10	66	46	9	0	0	0
Parter i tvistemål ⁽¹³⁾	1 020	934		268	261		155	137		240	285		179	143		144	78		34	30		0	0	

(11) Kalkylen inkluderar inte brott i nära relationer.

(12) Typiska juridiska personer i medlingsfall utgörs av husbolag, försäkringsbolag eller motsvarande. Antalet fall juridisk person som målsägande i förhållande till antalet målsägande totalt (N=8 988+1 156 år 2014).

(13) Antal parter i tvistemål totalt.

Den misstänkta gärningsmannens ålder vid gärningstidpunkten i brottmål, brottmål som gäller våld i nära relationer och tvistemål (antal)

under 15 år	1 499	1 118	10	617	341	8	202	230	16	104	137	9	251	221	10	272	165	14	53	22	4	0	2	5
15-17 år	1 878	1 892	16	742	611	14	233	271	19	222	221	14	350	516	23	255	170	15	75	97	17	1	6	14
18-20 år	1 423	1 385	12	513	505	11	188	162	11	202	181	12	253	314	14	173	130	11	85	85	15	9	8	19
21-29 år	2 417	2 355	20	801	975	22	295	250	17	352	331	21	513	415	18	302	258	22	133	118	21	21	8	19
30-39 år	1 756	1 773	15	653	797	18	191	186	13	227	246	16	409	291	13	188	154	13	81	92	16	7	7	17
40-49 år	1 350	1 480	13	530	627	14	160	193	13	179	204	13	260	257	11	138	131	11	77	64	11	6	4	10
50-59 år	907	975	8	330	429	10	104	101	7	128	154	10	167	148	6	120	87	7	52	53	9	6	3	7
60-64 år	243	264	2	72	99	2	42	30	2	44	48	3	42	38	2	32	35	3	11	13	2	0	1	2
65 år eller äldre	316	347	3	120	122	3	45	41	3	58	50	3	41	85	4	34	31	3	18	15	3	0	3	7
Misstänkt gärningsman enligt ålder vid gärningstidpunkten, totalt	11 789	11 589	100	4 378	4 506	100	1 460	1 464	100	1 516	1 572	100	2 286	2 285	100	1 514	1 161	100	585	559	100	50	42	100

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2013–2014

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014		2013	2014	
	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%

Målsägandens ålder vid gärningstidpunkten i brottmål, brott som gäller våld i nära relationer och tvistemål (antal)

under 15 år	685	661	7	289	278	7	114	94	9	54	103	8	114	88	5	84	76	8	30	21	4	0	1	2
15–17 år	696	731	8	266	364	9	101	81	8	90	74	6	120	118	7	89	56	6	29	33	7	1	5	10
18-20 år	1 037	943	10	397	352	9	109	124	12	151	141	11	187	165	10	117	108	11	67	45	9	9	8	16
21-29 år	2 056	2 134	22	726	876	22	251	242	23	260	296	22	434	377	22	265	212	22	105	118	24	15	13	25
30-39 år	1 648	1 704	18	639	764	19	182	154	14	221	222	17	353	303	18	149	180	18	95	74	15	9	7	14
40–49 år	1 572	1 522	16	618	630	16	172	153	14	199	203	15	281	282	17	191	156	16	104	89	18	7	9	18
50–59 år	1 079	1 060	11	376	453	11	145	100	9	166	165	12	182	166	10	141	112	11	66	61	12	3	3	6
60–64 år	308	315	3	90	95	2	38	37	3	63	51	4	60	72	4	40	30	3	15	28	6	2	2	4
65 år eller äldre	433	476	5	133	144	4	63	78	7	81	70	5	81	108	6	46	53	5	28	20	4	1	3	6
Målsägande enligt ålder vid gärningstidpunkten, totalt	9 514	9 546	100	3 534	3 956	100	1 175	1 063	100	1 285	1 325	100	1 812	1 679	100	1 122	983	100	539	489	100	47	51	100

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2013–2014

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%	antal		%
Ersättningsformer i de avtal som ingåtts i brottmål, brottmål som gäller våld i nära relationer och tvistemål																								
Ekonomisk ersättning (antal)	3 623	3 380	36	1 348	1 162	33	515	541	39	539	568	40	582	533	34	428	359	37	202	214	36	9	3	27
Ersättning i form av arbete (antal)	418	337	4	130	100	3	67	100	7	65	38	3	40	37	2	83	26	3	33	36	6	0	0	0
Återföring av egendom (antal)	69	36	0,4	26	13	0,4	8	2	0,1	7	3	0,2	21	6	0,4	2	1	0,1	4	10	2	1	1	9
Beteendeavtal (antal)	924	851	9	339	384	11	98	61	4	120	191	13	99	80	5	181	94	10	83	41	7	4	0	0
Ursäkter (antal)	3 350	3 821	40	873	1 539	44	611	528	38	356	413	29	688	651	42	636	440	45	165	243	41	21	7	64
<i>av vilka endast ursäkt, inga andra ersättningar (antal)</i>	<i>2 048</i>	<i>1 862</i>	<i>20</i>	<i>838</i>	<i>909</i>	<i>26</i>	<i>242</i>	<i>216</i>	<i>16</i>	<i>153</i>	<i>140</i>	<i>10</i>	<i>480</i>	<i>339</i>	<i>22</i>	<i>212</i>	<i>149</i>	<i>15</i>	<i>112</i>	<i>105</i>	<i>18</i>	<i>11</i>	<i>4</i>	<i>36</i>
Inga yrkanden/frångående av yrkanden	974	1 044	11	243	315	9	116	161	12	218	221	15	277	240	16	78	52	5	40	55	9	2	0	0
Ersättningsformer i medlingsavtal som ingåtts i brottmål, brottmål som gäller våld i nära relationer totalt	9 358	9 469	100	2 959	3 513	100	1 415	1 393	100	1 305	1 434	100	1 707	1 547	100	1 408	972	100	527	599	100	37	11	100
De ekonomiska ersättningsformernas värde, euro	1 724 154	1 703 676	94	671 172	674 243	96	289 919	287 502	96	247 662	241 454	97	268 372	201 347	94	165 883	187 703	88	75 074	110 498	87	6 071	930	100
Ersättningar i form av arbete, värde i euro	102 072	102 904	6	33 321	27 207	4	8 762	11 735	4	10 712	7 611	3	23 945	13 761	6	18 998	25 480	12	6 334	17 110	13	0	0	0
Ersättningsformernas värde totalt, euro	1 826 226	1 806 580	100	704 494	701 449	100	298 681	299 237	100	258 374	249 065	100	292 317	215 108	100	184 882	213 183	100	81 408	127 608	100	6 071	930	100

Symboler som används i tabellen

- Inga

.. Uppgiften inte tillgänglig eller för osäker för att anges

Lämnande av uppgifter för statistiken över medling i brott- och tvistemål 2014

Bifogat sänds formuläret för insamling av uppgifter om olika variabler för Institutet för hälsa och välfärds årliga statistik över medling i brott och tvistemål. I formuläret för de årliga grundläggande uppgifterna anges s.k. summariska uppgifter.

Datainsamlingen genomförs elektroniskt och skickas via internet. Det elektroniska formuläret hittas på adressen **<http://www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelulomake>**

Närmare information ges i anvisningarna.

Uppgifterna lämnas in senast den 27 februari 2015.

Mer information:

Planerare Tuula Kuoppala, tfn 029 524 7234

E-post: fornamn.efternamn@thl.fi

Formulär: Insamling av uppgifter för statistiken över medling i brott- och tvistemål 2014

1. Regionförvaltningsverk (RFV)

4. Byråns namn och kommun där medlingsbyrån finns

6. Medlingsbyråns personal

60. Ansvarsperson/chef (alla personers namn)

61. Medlingshandledare (heltidsanställda), antal

62. Medlingshandledare (deltidsanställda), antal

63. Övrig personal (kontorspersonal, vaktmästare osv., även deltidsanställda), antal

64. Antal aktiva medlare

(Antal personer som medlat under året)

65. Antal medlare som finns i reserv

Med reserv avses medlare som har moderskaps- eller föräldraledighet, studieledighet, alterneringsledighet eller längre sjukledighet (antal).

11. Initiativ till medling som byrån mottagit under året (st.)

Med initiativ till medling avses till exempel den helhet som brottsbeteckningarna i förundersökningsprotokollet utgör. Ett initiativ till medling kan innehålla ett eller flera brottsfall eller tvistemål. Ett tvistemål kan innehålla en eller flera tvistefrågor. Om ett brottsfall behandlas i flera olika anmälningar om utredning eller protokoll ska varje initiativ antecknas som ett separat initiativ. Ett initiativ kan också lämnas muntligt.

Medling i brottsfall kan tillämpas i sådana fall där det finns ett offer (målsägande) och minst en misstänkt gärningsman. Medling i tvistemål kan tillämpas i sådana fall där det finns minst två parter (parter i tvist) och åtminstone den ena parten är en fysisk person och där det är fråga om en ekonomiskt sett obetydlig tvist.

Initiativ till medling kan tas av de berörda parterna, polis- eller åklagarmyndigheterna eller någon annan myndighet. Även minderåriga misstänkta eller offers vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare har rätt att ta initiativ till medling. I ett fall som gäller en myndig person som omyndigförklarats kan initiativ till medling också tas av personens intressebevakare.

Allmänna förutsättningar för medling: 1 kap. 1–3 § i lagen om medling vid brott och i vissa tvister

111. Ange antalet brottmål i initiativen till medling (st.)

Brottsfall anmäls enligt antalet ärendenummer för brottsbeteckningar som registrerats i polisens förundersökningsmaterial. Enligt lagen om medling kan medling tillämpas i brottmål där det finns ett offer och en misstänkt gärningsman.

Tvistemål ska uppges under punkt 112 (inte 111).

Våldsbrott i nära relation ska uppges under punkt 113 (inte 111).

112. Ange antalet tvistemål i initiativen till medling (st.)

Ett tvistemål kan innehålla en eller flera tvistefrågor. Enligt lagen om medling kan medling tillämpas i tvistemål med minst två parter, varav åtminstone en är en fysisk person.

113. Ange antalet våldsbrott i nära relation i initiativen till medling (st.)

Med våld i nära relation (fysiskt våld, såsom lindrig misshandel, misshandel, grov misshandel eller sexualbrott) avses våld mellan familjemedlemmar, eller i vidare bemärkelse mellan människor som har nära relationer till varandra. Parterna är äkta makar, sambor, familjemedlemmar, förlovade, frånskilda, par som håller på att skiljas eller par som tidigare sällskapat (SL 21 kap. 16 §).

Våldsbrott i nära relation som rapporteras för statistiken kan endast innehålla brott mot liv och hälsa. De vanligaste brotten mot liv och hälsa är lindrig misshandel, misshandel och grov misshandel (SL 21 kap.). Sexualbrott i vilka våld använts ska inbegripas i våldsbrott i nära relation (SL 20 kap.) Våldsbrott i nära relation inkluderar inte ärekränkning, hemfridsbrott eller till exempel olaga hot mellan ovan nämnda personer, utan dessa fall anges under punkt 17. Observera ovan nämnda definition av våld i nära relation också i de övriga frågorna som tangerar våld i nära relation. (Se punkt 18, specificering av brottmål i fråga om våld i nära relation)

13. Initiativtagare till medling i brott- och tvistemål samt våldsbrott i nära relation (antal)

Initiativ till medling kan tas av de berörda parterna, polis- eller åklagarmyndigheterna eller någon annan myndighet. Om den misstänkta gärningsmannen eller offret är minderårig har även hans eller hennes vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare rätt att ta initiativ till medling. I ärenden som gäller en myndig person som omyndigförklarats kan initiativ till medling också tas av personens intressebevakare.

Här avses de enskilda brottmål i anslutning till brott och fall av våld i nära relation som ingår i de ovan nämnda initiativen till medling. Kontrollera att antalen överensstämmer med de antal som anges under punkterna 111, 112 och 113.

I brottmålet togs initiativet av (antal)

- 131. polisen
- 132. åklagaren
- 133. parterna
- av vilka
  - 1331. målsäganden
  - 1332. den misstänkta gärningsmannen
- 134. de sociala myndigheterna
- 135. en förälder/vårdnadshavare
- 136. intressebevakaren
- 137. någon annan

I tvistemålet togs initiativet av (antal)

- 138. en privat person
- 139. någon annan

I brottmål som hänför sig till våld i nära relation togs initiativet av (antal)

- 140. polisen
- 141. åklagaren

14. Under året på medlingsbyrån ...

14.1 påbörjade medlingsprocesser i brottmål totalt (antal)

Medlingsprocessen anses ha inletts när parterna har kommit överens om medling, ett beslut om inledande av medling har fattats och ärendet har sänts till medlarna. I oklara situationer avgör ansvarspersonen på byrån huruvida medlingsprocessen har inletts. Det att medlingsinitiativet anlant till byrån är inte tillräckligt för att ange att medlingsprocessen inletts. Obs! Medlingsprocessen för ett brottmål som byrån mottagit inleds inte nödvändigtvis under samma år (jfr punkt 111).

14.2 påbörjade medlingsprocesser i våldsbrott i nära relation totalt (antal)

Medlingsprocessen anses ha inletts när parterna har kommit överens om medling, ett beslut om inledande av medling har fattats och ärendet har sänts till medlarna. I oklara situationer avgör ansvarspersonen på byrån huruvida medlingsprocessen har inletts. Det att medlingsinitiativet anlant till byrån är inte tillräckligt för att ange att medlingsprocessen inletts. Obs! Medlingsprocessen för ett brottmål i anslutning till våld i nära relation som byrån mottagit inleds inte nödvändigtvis under samma år (jfr punkt 113).

14.3 avbrutna medlingsprocesser i brottmål totalt (antal)

Ett positivt beslut om påbörjande av medling i ett brottmål har fattats och medlingsförfarandet (processen) har inletts, men det avbryts enligt 19 § i lagen om medling.

19 § Avbrytande av medling:

Medlingsbyrån ska avbryta medlingen omedelbart, om en part återtar sitt samtycke eller om det finns skäl att misstänka att samtycket inte varit frivilligt. Medlingen ska avbrytas också om det finns grundad anledning att misstänka att en part inte kan förstå betydelsen av medlingen eller de avgöranden som träffas under den eller om fortsatt medling uppenbart strider mot en minderårig parts intresse. Medlingsbyrån kan avbryta medlingen om det visar sig att det av andra orsaker än de som avses i 1 mom. inte finns förutsättningar för att medlingen ska lyckas.

I antalet inbegrips inte de medlingar där man inte når ett avtal som medlingsparterna kan godkänna. Dessa beaktas under punkt 264 "inget avtal", även om siffrorna inte är direkt jämförbara.

14.4 avbrutna medlingsprocesser i våldsbrott i nära relation totalt (antal)

Ett positivt beslut om medling i ett våldsbrott i nära relation har fattats och medlingsprocessen har inletts, men den avbryts enligt 19 § i lagen om medling: Medlingsbyrån ska omedelbart avbryta medlingen om en medlingspart återtar sitt samtycke eller om det finns skäl att misstänka att samtycket inte varit frivilligt. Medlingsbyrån kan också avbryta medlingen om det visar sig att det av andra orsaker än de som avses i 1 mom. inte finns förutsättningar för att medlingen ska lyckas.

I antalet inbegrips inte de medlingsprocesser i vilka man inte når ett avtal som medlingsparterna kan godkänna, utan dessa beaktas under punkt 266 "inget avtal", även om siffrorna inte är direkt jämförbara.

15. Indelning av brottmål enligt åtalsrättssystemet (antal)

Här anges det totala antalet ovan nämnda brottmål. Beakta och jämför antalen med antal som angetts under frågan 111.

151. Brottmål: målsägandebrott

152. Brottmål: brott som faller under allmänt åtal

16. De berörda parterna i tvistemål, brottmål och våldsbrott i nära relation

Här anges det totala antalet misstänkta gärningsmän och målsägande (män och kvinnor).

Exempel: Två personer slåss. Bägge är både gärningsman och offer. I detta fall statistikförs två målsägande och två misstänkta gärningsmän.

De antal som anges här stämmer inte nödvändigtvis överens med antalen under punkterna 20 och 21. Det är inte alltid möjligt att få exakt ålder.

161. Misstänkta gärningsmän

Män___ -> av vilka misstänkta för våldsbrott i nära relation___

Kvinnor___ -> av vilka misstänkta för våldsbrott i nära relation___

162. Målsägande

Män___ -> av vilka målsägande i våldsbrott i nära relation___

Kvinnor___ -> av vilka målsägande i våldsbrott i nära relation___

163. Juridisk person som målsägande (antal)

Här anges inte vilket kön företrädaren för den juridiska personen hade.

Om den ena parten är en stad, som omfattar många enheter, kan de enskilda enheterna ses som juridiska personer (Esbo stad/Finno skola eller Esbo stad/Mattlidens skola). Eller om byggnadskontoret varit målsägande i fem fall under året, anges det också fem gånger som juridisk person i statistiken.

164. Part i tvistemål

Det totala antalet parter i tvistemålet antecknas.

164.1 Ge exempel på tvistemål som hänskjutits till medling.

Denna information begärs endast som deskriptiv tilläggsinformation för dem som sammanställer statistiken. Informationen publiceras inte i statistikrapporten, men vissa exempel kan nämnas i rapporten.

17. Brottmål som överlämnats till medling indelade efter brottsbeteckning (antal)

Ange antalet brottsbeteckningar vid respektive punkt. Observera definitionen av brottmål under punkt 11.

Jämför det totala antalet med de antal som angetts under punkt 111.

Observera att hemfridsbrott osv. och ärekränkning osv. enligt SL 24 kap. anges som separata beteckningar ovan:

171. lindrig misshandel

- 21 kap. 7 § Lindrig misshandel

172. misshandel, samt försök därtill

- 21 kap. 5 § Misshandel

173. grov misshandel, samt försök därtill

- 21 kap. 6 § Grov misshandel

174. rån, utpressning samt försök därtill

- 31 KAP: 1 § Rån, 2 § Grovt rån, 3 § Utpressning 4 § Grov utpressning

175. stöld samt försök därtill

- 28 KAP: 1 § Stöld, 2 § Grov stöld, 3 § Snatteri, 9 a § Bruksstöld av motordrivet forskaffningsmedel, 9 b § Grov bruksstöld av motordrivet forskaffningsmedel, 9 c § Lindrig bruksstöld av motordrivet forskaffningsmedel, 10 § Olovlig fångs, 11 § Besittningsintrång, 12 § Kränkning av säkerhetsrätt

- 32 KAP: 1 § Häleri, 2 § Grovt häleri, 3 § Yrkesmässigt häleri, 4 § Häleri av oaktsamhet, 5 § Häleriförseelse

176. bedrägeri/förskingring samt försök därtill

- 28 KAP: 4 § Förskingring, 5 § Grov förskingring, 6 § Lindrig förskingring

- 36 KAP: 1 § Bedrägeri, 2 § Grovt bedrägeri, 3 § Lindrigt bedrägeri, 4 § Försäkringsbedrägeri, 5 § Missbruk av förtroendeställning, 6 § Ocker, 7 § Grovt ocker

- 37 KAP: 8 § Betalningsmedelsbedrägeri, 9 § Grovt betalningsmedelsbedrägeri, 10 § Lindrigt betalningsmedelsbedrägeri, 11 § Förberedelse till betalningsmedelsbedrägeri

177. skadegörelse samt försök därtill

- 35 KAP Om skadegörelse: 1 § Skadegörelse, 2 § Grov skadegörelse, 3 § Lindrig skadegörelse

178. olovligt brukande samt försök därtill

- 28 KAP: 7 § Olovligt brukande, 8 § Grovt olovligt brukande, 9 § Lindrigt olovligt brukande

179. hemfridsbrott, brott mot offentlig frid samt försök därtill

- 24 KAP: 1 § Hemfridsbrott, 2 § Grovt hemfridsbrott, 3 § Brott mot offentlig frid, 4 § Grovt brott mot offentlig frid, 5 § Olovlig avlyssning, 6 § Olovlig observation, 7 § Förberedelse till olovlig avlyssning eller förberedelse till olovlig observation, 8 § Spridande av information som kränker privatlivet

1710. olaga hot, olaga tvång

- 25 KAP: 1 § Frihetsberövande, 2 § Grovt frihetsberövande, 6 § Frihetsberövande av oaktsamhet, 7 § Olaga hot, 8 § Olaga tvång

1711. ärekränkning

- 24 KAP: 9 § Ärekränkning, 10 § Grov ärekränkning

1712. annat brott

Detta är en så kallad restgrupp där beteckningar som inte passar in i ovannämnda grupper anges.

Exempelfall i gruppen annat brott:

Ge exempel på brottmål i gruppen "annat brott" som varit föremål för medling (en lista).

18. Våldsbrott i nära relation som överlämnats till medling indelade efter brottsbeteckning (antal)

Ange antalet fall vid respektive punkt. Jämför det totala antalet med de antal som angetts under punkt 113. Kontrollera hur våld i nära relation har definierats i statistikföringen under punkt 113.

181. Lindrig misshandel i nära relation

- 21 kap. 7 § Lindrig misshandel

182. Misshandel i nära relation samt försök därtill

- 21 kap. 5 § Misshandel

183. Grov misshandel i nära relation samt försök därtill

- 21 kap. 6 § Grov misshandel

184. Sexualbrott i nära relation samt försök därtill

De gärningar som uppräknas i 20 kapitlet i strafflagen kan vara ytterst grova, men endast de lindrigaste fallen kan överlämnas till medling. Ett exempel på en gärning som blivit föremål för medling är sexuellt utnyttjande av barn i en situation där den misstänkta gärningsmannen (17 år) och målsäganden (15 år) sällskapat när gärningen begåtts.

20. Den misstänkta gärningsmannens ålder vid tidpunkten för gärningen i brotts- och tvistefall samt våldsbrott i nära relation (antal)

Här anges de totala antalen. Exempel: Två personer slåss sinsemellan. Bägge är både misstänkt gärningsman och målsägande. I detta fall statistikförs två målsägande och två misstänkta gärningsmän. Antalet motsvarar inte nödvändigtvis det antal som angetts under punkt 16. Det är inte alltid möjligt att få exakt ålder.

201. under 15 år

202. 15–17 år

203. 18–20 år

204. 21–29 år

205. 30–39 år

206. 40–49 år

207. 50–59 år

208. 60–64 år

209. 65 år eller äldre

21. Den målsägandes ålder vid tidpunkten för gärningen i brott- och tvistemål samt våldsbrott i nära relation (antal)

Med målsägande avses en fysisk eller juridisk person vars rätt eller intresse har kränkts i samband med ett brott eller som blivit utsatt för ett brott. Här anges de totala antalen. Exempel: Två personer slåss sinsemellan. Bägge är både misstänkt gärningsman och målsägande. I detta fall statistikförs två målsägande och två misstänkta gärningsmän. Antalet motsvarar inte nödvändigtvis det antal som angetts under punkt 16. Det är inte alltid möjligt att få exakt ålder. För juridiska personer kan åldern inte antecknas.

211. under 15 år

212. 15–17 år

213. 18–20 år

214. 21–29 år

215. 30–39 år

216. 40–49 år

217. 50–59 år

218. 60–64 år

219. 65 år eller äldre

26. Medlingsresultat, enligt årsstatistiken

Ett brottmål kan leda till högst en typ av avtal. Alternativen är avtal som ingåtts (261), delavtal som ingåtts (262) eller inget avtal (264).

261. Avtal som ingåtts i brottmål under året, enligt årsstatistiken

Avtal har ingåtts vid medling i brottmål. Här anges antalet avtal som ingåtts under medling i brottmål.

262. Delavtal som ingåtts i brottmål under året, enligt årsstatistiken

Vid medling i brottmål har enighet delvis nåtts, eller också har en del av medlingsparterna nått enighet. Här anges antalet avtal som ingåtts under medling i brottmål enligt definitionen under punkt 262.

263. Avtal och delavtal som ingåtts i tvistemål under året, enligt årsstatistiken

Här anges antalet avtal och delavtal (avtal har ingåtts delvis) som ingåtts under medling i tvistemål.

264. Inget avtal i brott- och tvistemål, enligt årsstatistiken

Ange antalet fall där man inte nått något avtal. Exempel: medling har påbörjats, men inget avtal har ingåtts.

Här anges inte de fall där medling fortfarande pågår.

Här anges inte heller de fall där medlingen avbrutits. Antalet avbrutna medlingsprocesser i brottmål anges under punkt 14.3.

264.1. Inget avtal i brottmål (antal)

264.2. Inget avtal i tvistemål (antal)

265. Avtal som ingåtts under året vid medling i fråga om våldsbrott i nära relation, enligt årsstatistiken

Här anges antalet avtal som ingåtts under medling i fråga om våldsbrott i nära relation.

266. Fall där inget avtal ingåtts under medling i fråga om våldsbrott i nära relation, enligt årsstatistiken

Ange antalet fall där man inte nått något avtal. Exempel: medling har påbörjats, men ingen enighet nåddes mellan parterna (inget avtal ingicks).

Här anges inte de fall där medling fortfarande pågår.

Här anges inte heller de fall där medlingen avbrutits. Avbrutna medlingar i fråga om våldsbrott i nära relation uppges under punkt 14.4.

27. Ersättningsformer som antecknats i medlingsavtalen i tvistemål, brottmål och våldsbrott i nära relation

Ett och samma avtal kan innehålla många olika former av ersättning. Exempel: En person återställer en del av de varor han eller hon stulit och betalar penningersättning för resten av varorna. Avtalet kan också inkludera en begäran om ursäkt. I sådana fall antecknas 1 st. för varje ersättningsform. I avtalet kan till exempel återställande av varor och beteendeavtal så att säga förutsätta varandra (räknas alltså som två). Av två gärningsmän betalar den ena en penningersättning och den andra utför ersättningen i form av arbete (räknas alltså som två). Avtalsformen antecknas alltid enligt det som målsäganden och den misstänkta gärningsmannen har kommit överens om. Även om ett avtal innehåller till exempel ersättning i form av arbete för en av de misstänkta gärningsmännen, ska inte detta antecknas för den misstänkta gärningsman som kommit överens om någon annan form av ersättning.

271. Antal penningersättningar (st.)

272. Penningersättningarnas sammanräknade värde (€)

Penningersättningarnas sammanräknade värde inbegriper inte penningvärdet av en arbetsersättning.

273. Antal arbetsersättningar (st.)

274. Arbetsersättningarnas totala penningvärde (€)

Penningvärdet av en arbetsersättning kan vara t.ex. penningvärdet av det antal arbetstimmar som överenskommits.

275. Återställande av egendom (antal)

276. Antal beteendeavtal

Exempel: en part förbinder sig till fortsatta stödtjänster (besök på A-klinik, familjeterapi, Lyömätön linja/Jussi-arbete osv.) eller: en misstänkt gärningsman lovar att aldrig mer ringa målsäganden i berusat tillstånd.

277. Antal begäran om ursäkt

Begäran om ursäkt antecknas också i sådana fall där även andra ersättningsformer ingår i avtalet, t.ex. penning- eller arbetsersättning.

277.1 Antal begäran om ursäkt

Endast begäran om ursäkt; inga andra ersättningsformer

278. Inga krav/avstår från krav, totalt (st.)

Kvalitetsbeskrivning (FOS)

De statistiska uppgifternas relevans

Medling i brottmål är en frivillig, opartisk och avgiftsfri samhällstjänst, där brottsoffret och den brottsmisstänkte (de brottsmisstänkta) får möjlighet att behandla det inledda brott- eller tvistemålet i närvaro av opartiska medlare. Medlingen kan vara ett parallellt eller ett kompletterande förfarande till straffprocessen. Medlingen grundar sig på lagen om medling vid brott och i vissa tvister¹.

Medlingen grundar sig på brott som har begåtts eller en tvist samt parternas behov och önskemål i ärendet. Initiativ till medling kan tas av målsägande, den misstänkte, vårdnadshavare, intressebevakare eller någon annan laglig företrädare, polisen, åklagare eller annan myndighet. Initiativet lämnas till medlingsbyrån där den yrkesutbildade personalen bedömer ärendets lämplighet för medling och väljer frivilliga medlare som har utbildning för uppgiften och som ordnar förhandlingar mellan parterna. Medlingen är frivillig och konfidentiell. Vid medlingen kan parterna behandla de psykiska och materiella skador som orsakats målsäganden/offret och avtala om en kompensation för dessa. Utöver brottmål kan även mindre tvistemål behandlas genom medling.

Enligt lagen ansvarar social- och hälsovårdsministeriet (SHM) för den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av medlingsverksamheten. Delegationen för förlikning i brottmål, som tillsätts för tre år åt gången av statsrådet, styr, följer upp, drar upp riktlinjer för och främjar den nationella och internationella verksamheten och utvecklingen².

Regionförvaltningsverken (RFV) ansvarar inom sina egna verksamhetsområden för att servicen ordnas i hela landet samt styr, handleder och övervakar producenterna av medlingstjänster. Regionförvaltningsverken ansvarar även för ordnandet av fortbildningen för dem som deltar i medlingsverksamheten, fördelar den ersättning som staten beviljar för ordnandet av medlingstjänster och övervakar användningen av denna. Medlingstjänsterna ordnas utifrån uppdragsavtal. Regionförvaltningsverkens uppgifter överförs till Institutet för hälsa och välfärd 1.1.2016.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) sammanställer statistik om medling i brott- och tvistemål, följer upp och undersöker medlingsverksamheten samt samordnar utvecklingen av denna. Sammanställningen av den årliga statistiken är i sista hand en del av uppföljningssystemet för medlingslagen, vars nödvändighet riksdagens lagutskott i sitt betänkande (LaUB 13/2005) betonade på följande sätt: "tillämpningen av den nya lagen följs upp noggrant och förslag till ändringar läggs fram om uppföljningen eventuellt ger anledning till det."

Delegationen för förlikning i brottmål har gjort en separat överenskommelse om den statistiska datainsamlingen. Uppgiften att samla in data anknyter till uppgifterna för den delegation för förlikning i brottmål som fastställts i 1 § i medlingsförordningen (statsrådets förordning 267/2006). Enligt punkt 1) ska delegationen följa och utvärdera utvecklingen av medlingen och forskningen på området samt

---

¹ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister [<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2005/20051015>]

² Delegationens uppgifter fastställs genom förordning (267/2006, 1805/2009, 1252/2010).

lägga fram utvecklingsförslag och enligt punkt 3) följa och främja genomförandet av enhetlig lagtillämpningspraxis.

Statistikuppgifterna samlas årligen in med hjälp av en elektronisk enkätblankett från samtliga tjänsteleverantörer enligt verksamhetsområde³. Under år 2014 uppgick antalet verksamhetsområden till 20. År 2014 fanns det 19 tjänsteproducenter. Tjänsterna producerades av kommunerna, organisationer och föreningar.

Statistikblanketten finns på sidan www.thl.fi/statistik/medlingvidbrott, Datainsamling.

Statistiken över medling i brott- och tvistemål innehåller uppgifter om antalet initiativ till medling som överlämnats till medlingsbyråerna och delats in i brott enligt strafflagen, våldsbrott i nära relationer och tvistemål. Brott enligt strafflagen, liksom även våldsbrott i nära relationer, specificeras enligt brottsbeteckning och den instans som tagit initiativ till medling. De tvistemål som överlämnats till medling statistikförs endast som en summarisk uppgift.

Data om parterna i brott och tvistemål samlas in som antal, enligt åldersgrupp och utifrån parternas kön. Data fås även om de medlingsprocesser som gäller brottmål och som inletts och avbrutits under statistikåret. Likaså fås data om antalet medlingar där parterna når ett avtal om ersättningsformerna för skadorna och de belopp som ska användas till ersättningarna (i euro) och om arbetsersättningarnas totala värde.

I statistikrapporten jämförs resultaten av statistiken Medling i brott- och tvistemål med Statistikcentralens statistik över brott som polisen fått kännedom om, brott som polisen utrett och misstänkta för ett brott enligt strafflagen⁴.

THL samlar in statistiska data om medling i brott- och tvistemål samt redigerar och publicerar en statistikrapport en gång per år. Begreppen och definitionerna i statistikrapporten har beskrivits i textavsnittet i statistikrapporten och i frågeformuläret.

Rapporten är avsedd för förvaltningsmyndigheter, producenter av medlingsservice, medborgarorganisationer och andra samarbetsparter, forskare, studerande och personer som behöver statistiska uppgifter om medling i brott- och tvistemål.

---

³ Verksamhetsområde: Regionförvaltningsverken har organiserat medlingsverksamheten inom sina områden genom att upprätta verksamhetsområden för medling. I hela landet finns det totalt 20 verksamhetsområden (31.12.2014), av vilka en del även inrättat regionala byråer eller filialer. Uppgifter till medlingsstatistiken begärs enligt verksamhetsområde och rapporteras enligt regionförvaltningsverkens regionindelning.

⁴ Diagram 7 Gärningsmän som begått ett brott enligt strafflagen och kommit till polisens kännedom samt brottsmisstänkta som hänvisats till medling enligt åldersgrupp 2014, %
Tabell 4. Jämförelse mellan regionförvaltningsverken år 2014

Metodbeskrivning för statistikundersökningen

Data samlas in årligen från samtliga 20 verksamhetsområden för medling i brott- och tvistemål i hela landet. I december varje år får medlingsbyråerna en begäran om uppgifter som ska besvaras inom en viss tidsfrist, före utgången av februari.

Medlingsbyråerna lämnar in uppgifterna på en elektronisk svarsblankett i enlighet med THL:s beskrivning av de begärda posterna. De som inte svarar inom tidsfristen får en påminnelse. Statistiken sammanställs först när alla medlingsbyråer lämnat in sina uppgifter. Statistikens täckningsgrad är 100 procent.

Uppgifternas exakthet och tillförlitlighet

Statistiken över medling i brott- och tvistemål innehåller summariska uppgifter och följaktligen är det inte möjligt att korstabulera dess olika delar. I fråga om ett enskilt brott kan medlingsprocessen och dess längd inte statistikföras. Osäkerhetsfaktorer som beror på begränsningarna i det använda kunddatasystemet anknyter till statistiken. Det kunddatasystem som används byggdes i tiden upp primärt för dokumentering av det praktiska kundarbetet i ett skede då statistiska uppgifter ännu inte sammanställdes. Initiativen har indelats enligt brott och dessa har i sin tur klassificerats enligt brottsbeteckningar, men till exempel det totala antalet av dessa är inte överensstämmande i statistiken. Likaså finns det inexaktheter i statistikföringen av könet och åldern på de sändande parterna i fall som hänvisats till medling. Uppgifternas tillförlitlighet är beroende av tillförlitligheten hos de uppgifter som rapporterats av medlingsbyråerna. THL gör inga egentliga materialgranskningar, men om klara ologiskheter eller andra fel upptäcks i materialet kontrolleras bakgrunden till dessa med uppgiftslämnaren, varefter de korrigeras vid behov. Därför ändras och uppdateras också uppgifterna i de årliga tidsserierna till följd av korrigeringsarna.

De publicerade uppgifternas aktualitet och rättidhet

Statistiken över medling i brott- och tvistemål sammanställs av THL en gång per år. De årliga statistiska uppgifterna publiceras i juni ungefär ett halvt år efter datainsamlingen.

Uppgifternas tillgänglighet och transparens/tydlighet

Statistikrapporterna publiceras på THL:s webbplatser på adressen www.thl.fi/statistik/medlingvidbrott och på webbplatsen för medlingsverksamheten på adresserna www.thl.fi/sovittelu, www.thl.fi/medling och www.thl.fi/mediation

Statistikrapporten innehåller en beskrivning av de centrala resultaten och en förklaring av de använda begreppen och definitionerna.

Statistikens jämförbarhet

Institutet för hälsa och välfärd (fram till 31.12.2008 Stakes) har samlat in uppgifter och gett ut en statistikrapport om medling i brott- och tvistemål sedan medlingslagen (1015/2005) trädde i kraft den 1 juni 2006. Från och med denna tidpunkt har man fått jämförbara uppgifter om antalet initiativ som gjorts till medlingsbyråerna och de indelningar som gjorts utifrån dessa initiativ, såsom brott och tvistemål, brottsbeteckningar, det antal personer som deltagit i medling, ålders- och könsfördelning,

kompensationsformer i anknytning till medling i brott- och tvistemål samt beloppet på penningersättningarna.

Innehållet på statistikblanketten förnyades delvis från och med år 2012, men tidsserieinformationen kunde dock bevaras.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Statistikrapporten innehåller uppgifter om brott- och tvistemål som har överlämnats till medling i hela landet.

Specialfrågor i anslutning till statistikföringen för 2014

I början av 2014 ändrades strafflagen (SL 879/2013, 24 och 25 kap.) så att bland annat kränkning av kommunikationshemlighet, förmedling av information som kränker privatlivet och förföljelse inkluderades i strafflagen. Detta ledde till en ökning av andelen annan brottsklass i statistiken.

Mediation in criminal and civil cases 2014

18.6.2015

A total of 11 440 criminal and civil cases were referred to mediation in 2014, of which 10 997 were criminal cases and 443 civil cases. The number of criminal and civil cases referred to mediation decreased by 1.3 per cent on 2013.

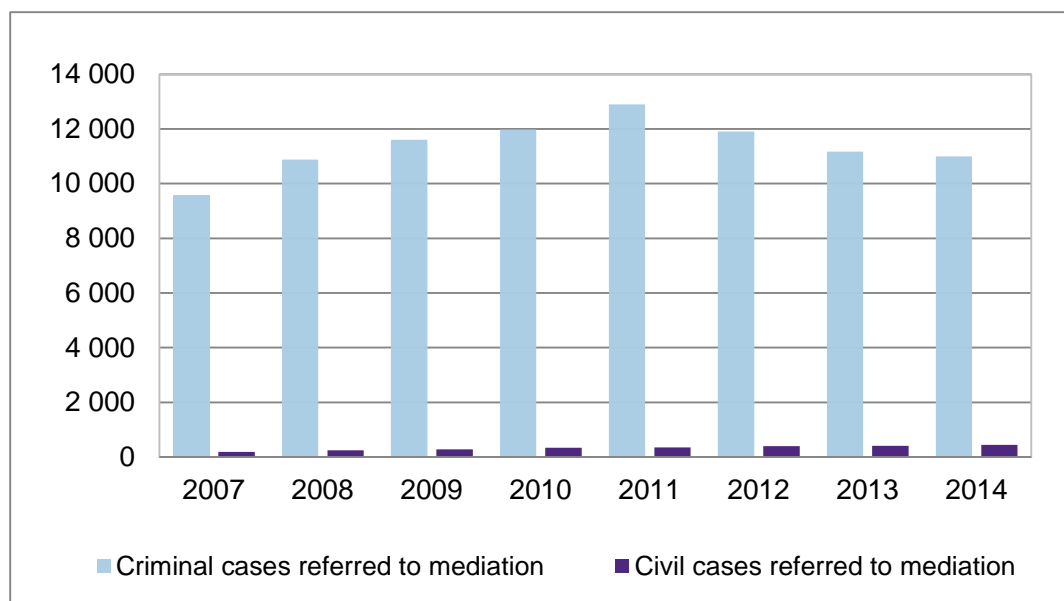
Violent crimes accounted for about half of all criminal and civil cases referred to mediation. The proportion of violent crimes of all mediated criminal and civil cases decreased by one percentage point on the previous year. Even the proportion of criminal damage decreased by one percentage point on 2013, while the proportion of other offences increased by two percentage points.

Some 1 900 cases of homicide and bodily injury in domestic settings were referred to mediation in 2014. Offences in domestic settings accounted for 16 per cent of all criminal and civil cases referred to mediation.

Mediation was undertaken in 71 per cent of all criminal cases referred to mediation. An agreement was reached in 80 per cent of the undertaken mediation processes.

Thirty-eight per cent of suspected offenders were aged under 21. The proportion of suspected offenders aged under 21 in mediation referrals has decreased by 11 percentage points since 2007, when their share was 49 per cent. Ten per cent of suspected offenders were aged under 15.

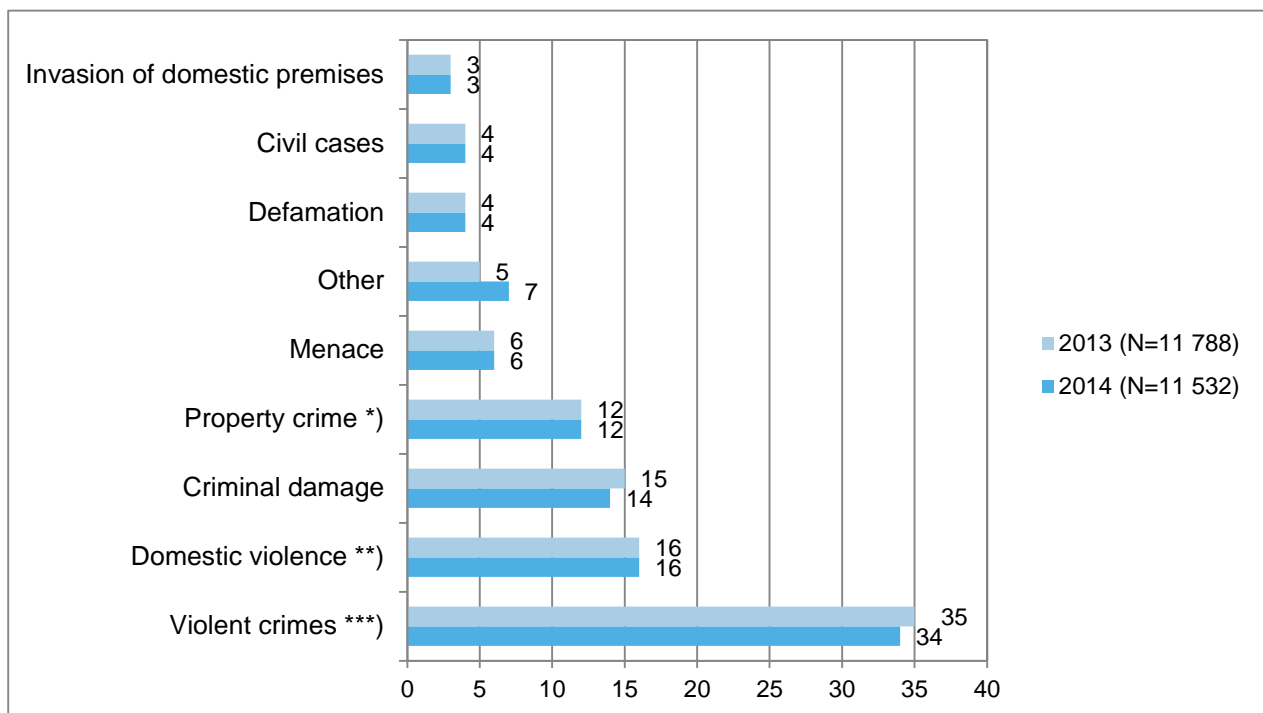
Figure 1. Criminal and civil cases referred to mediation 2007–2014

Criminal and civil cases referred to mediation

The number of criminal and civil cases referred to mediation (11 440) dropped 1.3% on 2014. Since the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases¹ entered into force, the number of criminal and civil cases peaked in 2011 with a total of 13 240 criminal and civil cases referred to mediation. From 2011 to 2014 the number of criminal and civil cases has decreased by altogether 13.6 per cent, or by 1 800 civil cases. The number of cases referred to mediation grew from 2007 until 2011, when the growth was still 7.5 per cent, but has since started to decline (Figure 1, Tables 2 and 5).

Figure 2. Criminal cases extracted from mediation referrals by offence category as well as proportion of civil cases in 2013 and 2014, %

*) Property crimes include theft, fraud, embezzlement and unauthorised use.

**) Only homicide and bodily injury offences can be recorded as domestic violence cases in the mediation statistics. For example, defamation offences committed in close relationships are not included in the statistics.

***) Violent crimes include petty assault, assault, aggravated assault, and robbery. Violent crimes committed in close relationships are presented separately in the Figure under domestic violence.

In addition to criminal cases (10 997), altogether 443 civil cases were referred to mediation in 2014. The number of civil cases referred to mediation as well as their share of all the referred cases have increased steadily since the entry into force of the mediation act (Figure 1, Tables 2 and 5).

Civil cases accounted for some 4 per cent of all referrals to mediation in 2014. Most commonly, the civil cases referred to mediation concerned disputes between neighbours or heirs as well as disputes related to pets and their behaviour. Other common cases were bullying as well as disagreements among children and young people (Figure 2).

Out of all the criminal and civil cases referred to mediation in 2014, about a half (50%) were violent crimes². Aggravated assault³ accounted for 0.5 per cent of the criminal and civil cases referred to

¹ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

² Including domestic violence cases referred to mediation.

mediation. Domestic violence cases⁴ accounted for 16 per cent of all criminal and civil cases referred to mediation in 2014 (Figure 2), followed by criminal damage (14%) and property crimes (12%).

Other unspecified criminal cases accounted for 7 per cent, showing an increase of two percentage points on the previous year (Figure 2, Table 1). This category comprises any criminal cases not specifically listed on the survey form⁵. The most common crimes in this category include failure to guard an animal, negligent bodily injury, and resistance to a person maintaining public order. Message interception and computer break-in were mentioned among the other unspecified cases more often than in the previous years.

The growth in the number of other unspecified cases can be partly explained by an amendment⁶ of the Criminal Code that entered into force on 1 January 2014, introducing violation of the freedom of communications, dissemination of information violating private life, and persecution among others as offences under the Criminal Code.

Table 1. Criminal cases extracted from mediation referrals by offence category as well as number of civil cases in 2006–2014

	*) 1.6.- 31.12.2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014, %
Violent crimes	1 719	4 450	5 277	5 634	5 738	6 841	6 484	6 049	5 757	49,9
<i>out of which domestic violence</i>	305	775	940	1 017	1 058	1 929	2 070	1 888	1 829	15,9
Menace	122	408	594	641	736	724	706	687	703	6,1
Property crime	527	1 478	1 507	1 655	1 670	1 614	1 484	1 464	1 410	12,2
Criminal damage	723	1 983	2 086	2 060	2 078	1 819	1 664	1 730	1 641	14,2
Invasion of domestic	154	421	384	450	440	433	397	389	390	3,4
Defamation	184	353	368	429	483	474	412	449	410	3,6
Other	282	736	789	882	947	831	586	607	778	6,7
Civil cases	38	186	244	276	342	345	398	413	443	3,8
Total	3 749	10 015	11 249	12 027	12 434	13 081	12 131	11 788	11 532	100

*) The national statistics on mediation in criminal and civil cases begin from 1 June 2006, when the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases entered into force.

Despite the decrease in the number of criminal and civil cases referred to mediation, there are only isolated changes in the percentages of cases when compared to the corresponding figures for 2013. While the proportion of other criminal cases referred to mediation increased by some two percentage points, the proportion of violent offences decreased by 1.5 percentage points and the proportion of criminal damage by half a percentage point. The number of domestic violence cases nearly doubled in 2011, following an amendment to the Criminal Code that introduced violent offences in domestic settings as offences under public prosecution (Figure 2, Table 1).

Violent crimes, domestic violence included, were the largest group of criminal cases referred to mediation, followed by criminal damage. The criminal damage cases referred to mediation accounted for some 18 per cent of all criminal damage cases solved by the police. In 2014, the corresponding percentage was 23 per cent for assaults (incl. domestic violence). Only about 2 per cent of thefts were referred to mediation (Figure 3).

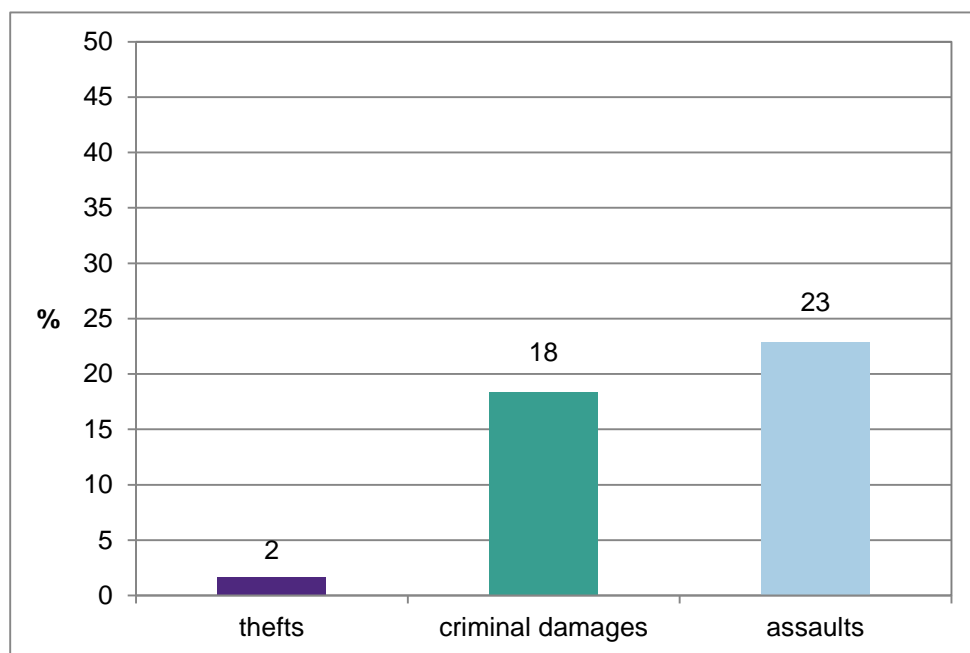
³ Including cases of aggravated assault in close relationships referred to mediation.

⁴ In the mediation statistics, all domestic violence case are violent crimes, such as assaults.

⁵ The survey form is attached.

⁶ Criminal Code of Finland (879/2013), Chapters 24 and 25

Figure 3. Mediation referrals for selected criminal cases as a proportion of all crimes solved by the police in 2014, %

Source: Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland

Initiating the mediation process

The mediation process was initiated in some 71 per cent of all criminal cases referred to mediation offices. The number of cases dropped two percentage points compared to 2013, when mediation was undertaken in 73 per cent of referrals (Appendix Table 1). The person in charge of mediation services decides whether mediation is undertaken. This decision is based on a comprehensive evaluation where professionals at the mediation office assess whether a criminal or civil case is suitable for mediation and whether the parties involved are willing to take part in mediation⁷.

The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases⁸ states that before the mediation office undertakes mediation, it has to determine whether a criminal or civil case is suitable for mediation and to draw up an appealable decision in writing stating that the case is suitable for mediation. The mediation process can be initiated only between parties who have personally and voluntarily expressed their consent to mediation and that can understand the significance of mediation and of any mediation settlements. It is not possible to initiate the mediation process if the parties cannot be reached or if one or more of the parties withdraw their consent to mediation. Moreover, each party can withdraw their consent at any point during the process. In effect, the parties can withdraw their consent to mediation even before the mediation office decides to initiate a mediation process.

Furthermore, underage persons who have given their voluntary personal consent to mediation can take part in mediation only if their custodian or other legal representative also consents to mediation.

⁷ See Appendix: The process of mediation in criminal and civil cases.

⁸ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

Discontinuing the mediation process

Discontinued mediation processes accounted for 13 per cent of all mediation processes, showing no change on 2013 (Appendix Table 1). The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases also stipulates that mediation offices must immediately discontinue a mediation process if a party withdraws its agreement or if there is reason to suspect that the agreement has not been given voluntarily. The mediation process must also be discontinued if there is a justified reason to suspect that a party to mediation cannot understand the meaning of mediation and the solutions to be made in the process or if continuation of the mediation process is clearly against the interests of a party that is underage. Mediation offices may discontinue the mediation process if it for some other reasons emerges that there is no basis for successful mediation. There are further grounds for discontinuing the mediation process that are specific to domestic violence cases (for more information, see Concepts and definitions).

Table 2. Criminal and civil cases extracted from mediation referrals per mediator 2007–2014

	Number of mediators	Criminal and civil cases referred to mediation, total	Criminal and civil cases referred to mediation in proportion to the number of mediators
2007	1 130	9 769	8,6
2008	1 232	11 120	9,0
2009	1 234	11 880	9,6
2010	1 211	12 313	10,2
2011	1 284	13 240	10,3
2012	1 279	12 306	9,6
2013	1 175	11 586	9,9
2014	1 207	11 440	9,5

Referring criminal and civil cases to mediation

Most of the criminal cases referred to mediation (82%) were submitted by the police. Public prosecutors submitted about 14.5 per cent of the criminal cases to be mediated, showing an increase of some two percentage points compared with the previous year. Only half a per cent of referrals (61) were filed by the social welfare authorities. The number of mediation referrals filed by the social welfare authorities continued to fall: it was around one per cent in the previous year. In civil cases, 62 per cent of referrals were filed by natural persons and 38 per cent by legal persons⁹. The proportion of referrals filed by natural persons decreased by four percentage points (Appendix Table 1.)

Under Section 24 of the Child Welfare Act, municipal bodies responsible for social services must, where necessary, refer a child to mediation. The Working Group preparing the total reform of the Child Welfare Act states in its memorandum that, from a child-welfare perspective, mediation in criminal cases is an important means to intervene in juvenile delinquency, to prevent juvenile recidivism, as well as to guide children and young people in how to become responsible citizens.

Under Section 13 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases¹⁰, if the suspected offender or victim of a crime is underage, his/her custodian or other legal representative has the right to propose mediation. However, parents proposed mediation in only 6 cases, accounting for 0.1 per cent of all referrals to mediation (Appendix Table 1).

⁹ Typically, legal persons in mediation cases include housing co-operatives, insurance companies, or similar.

¹⁰ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

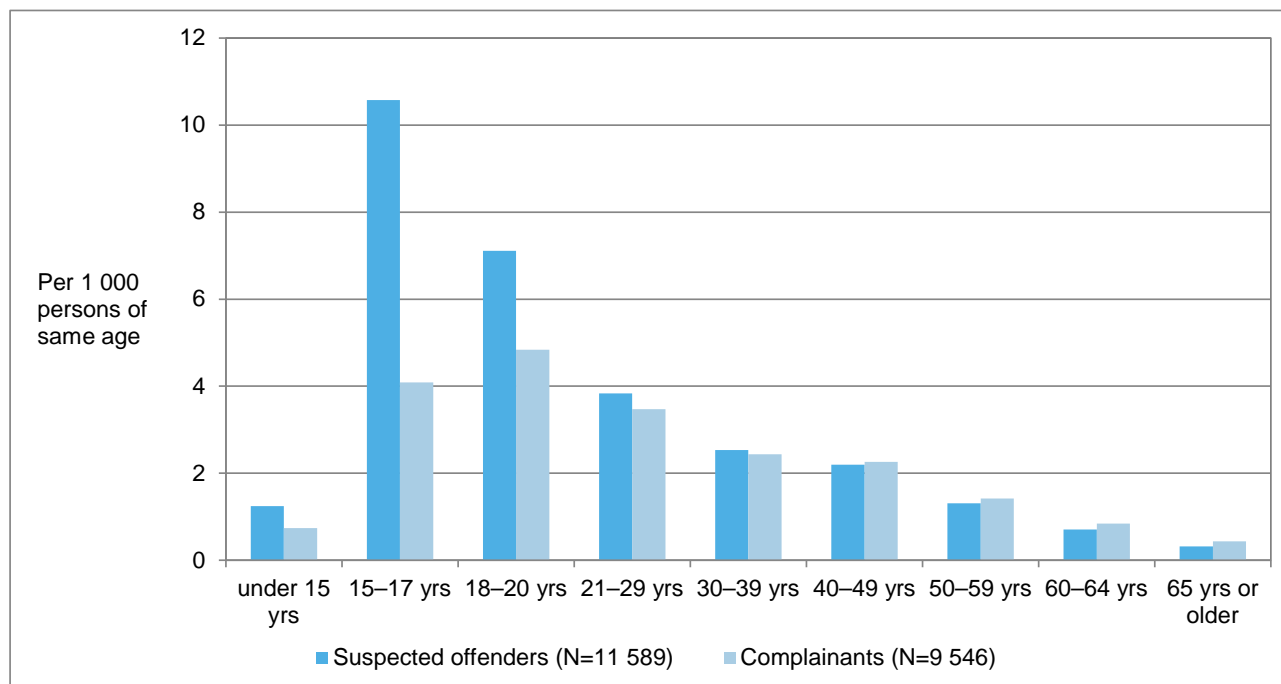
Out of all criminal cases referred to mediation in 2014, 56 per cent were offences under public prosecution and 44 per cent were complainant offences. The number of civil cases submitted to mediation was 443, which represents some 4 per cent of all mediated cases (Appendix Table 1).

The cases referred to mediation in 2014 involved 11 589 suspected offenders of different ages and 9 546 complainants or injured parties. The total number also includes cases where the person was both a suspected offender and a complainant.¹¹ The number of young suspected offenders taking part in mediation is significant when examined as a proportion of 1 000 persons of the same age (Figure 4 and Appendix Table 1).

Men accounted for 78 per cent (8 799) and women for 22 per cent (2 469) of all suspected offenders, while 57 per cent of all complainants or injured parties were men (5 154) and 43 per cent women (3 834) (Figure 5).

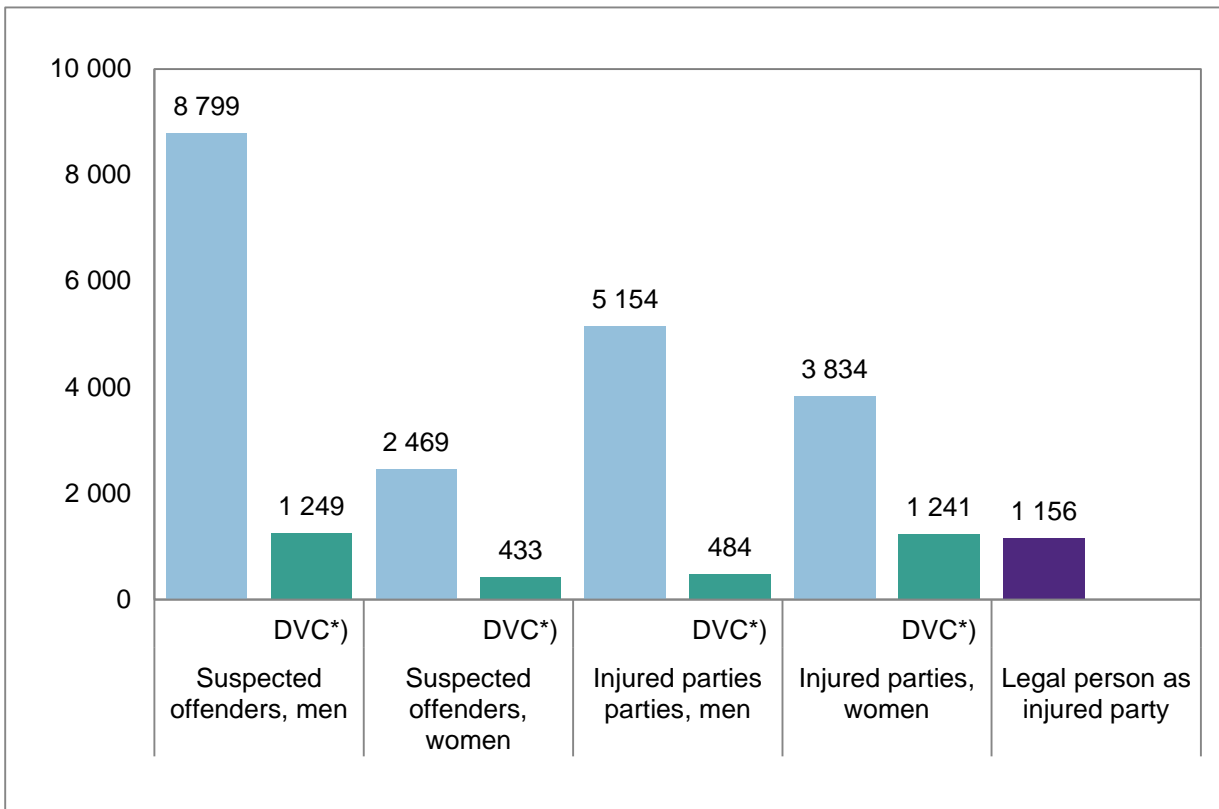
A total of 1 156 legal persons were injured parties in the criminal cases referred to mediation. Legal persons accounted for 11 per cent of the total number of complainants/injured parties (both men and women) in 2014 (Appendix Table 1, Figure 5).

Figure 4. Suspected offenders and complainants/injured parties in criminal and civil cases referred to mediation in 2014 per thousand persons of the same age

¹¹ The figures include also parties involved in mediated civil cases.

Figure 5. Suspected offenders and complainants/injured parties by sex, including legal persons in 2014

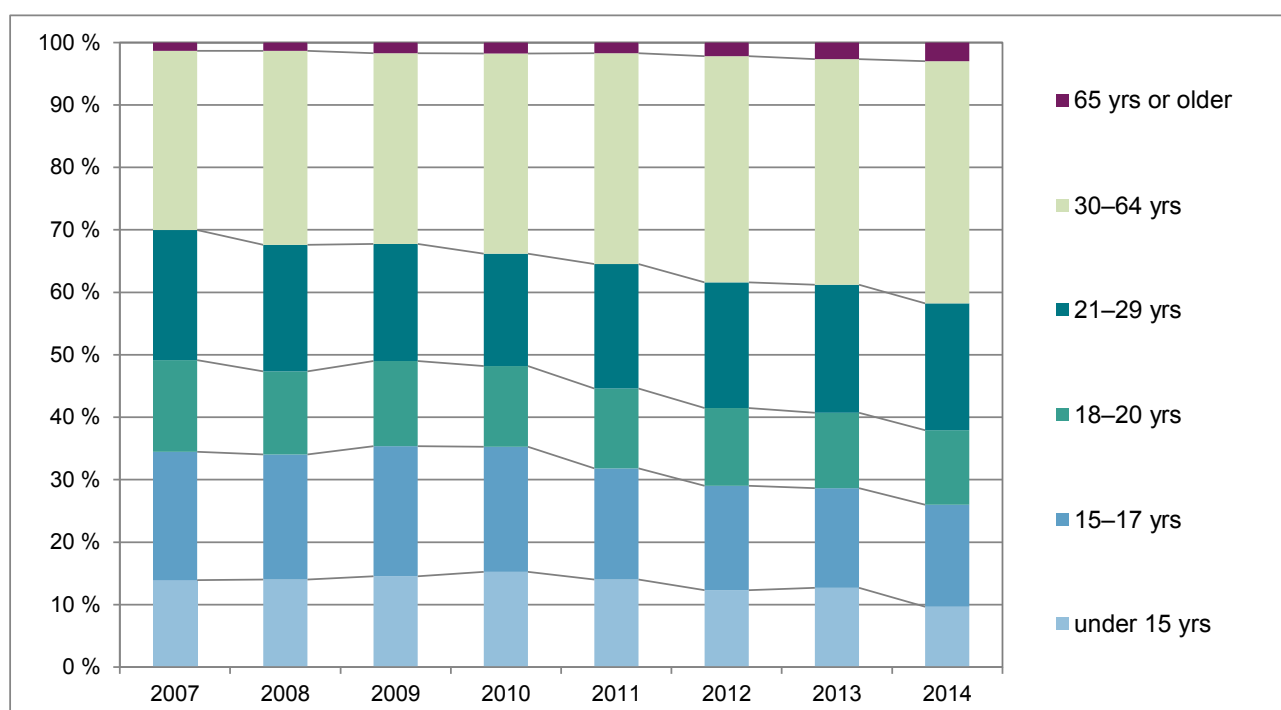
*) DVC = of which domestic violence cases

Different age groups in mediation

A total of 4 395 suspected offenders aged under 21 were referred to mediation in 2014. The proportion of young persons aged under 21 of all suspected offenders in mediation decreased by three percentage points on 2013 and by 11 percentage points in total from 2007 (49%) to 2014 (38%) (Figure 6).

A total of 1 118 suspected offenders aged under 15 were referred to mediation in 2014, accounting for some 10 per cent of all suspected offenders referred to mediation. In 2014, 15–17-year-olds accounted for 16 per cent and 18–20 year-olds 12 per cent of all mediation referrals (Figure 6).

Figure 6. Age distribution of suspected offenders in mediated criminal and civil cases, 2007–2014, %

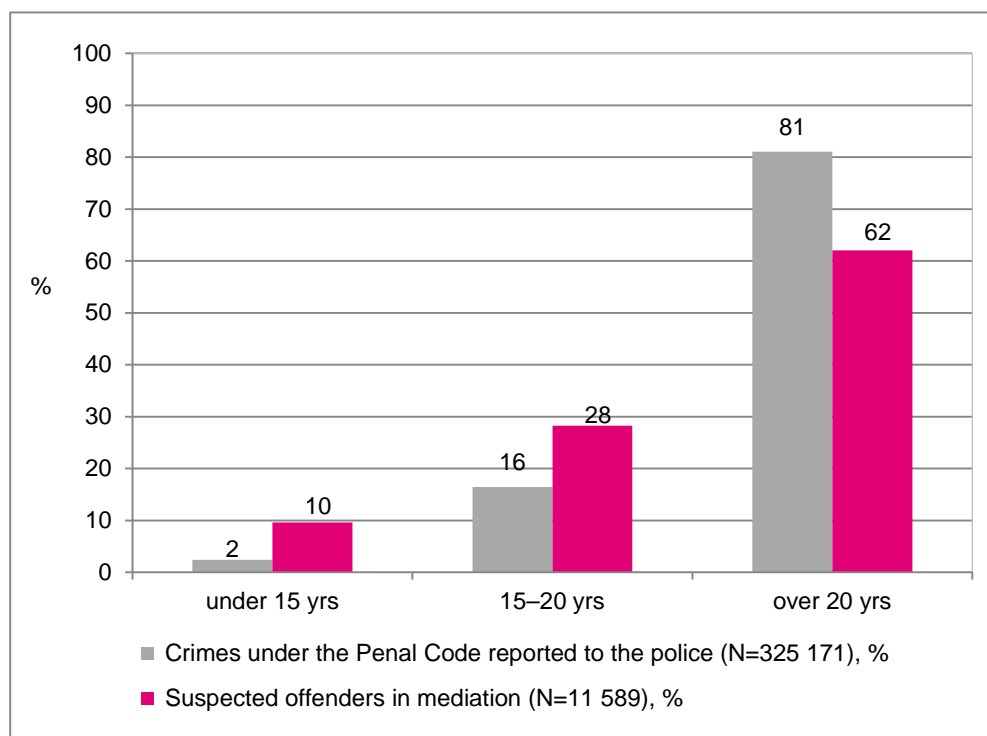
The proportion of suspected offenders aged under 21 is emphasised when compared to the number of under-21s as suspected offenders in crimes recorded by the police. Despite the drop in the proportion of mediation parties aged under 21 of all criminal and civil cases referred to mediation, mediation still reaches a large share of young suspected offenders (Figure 7).

There are five times as many under-15-year-olds in mediation as in the national crime statistics of the police. Also, the percentage of persons aged 15–20 of all mediated cases (28%) is higher than the percentage of the age group of all the crimes under the Criminal Code reported to the police¹² (16%) (Figure 7).

¹² Crimes under the Criminal Code refer to criminal acts or negligence for which the Criminal Code of Finland prescribes a punishment.

Figure 7. Age distribution of offenders in crimes under the Criminal Code recorded by the police and suspected offenders referred to mediation, 2014, %

Source: Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland.

The aim of referring children and young people to mediation is to promote the opportunities of children and young persons who are suspected of offences or parties to disputes to encounter their victim or the party they have injured, to learn about the damages incurred, as well as to take responsibility for their actions. Mediation is especially recommended in criminal cases where the suspects are young offenders, children aged under 15 years, or first-time offenders, or when the case concerns a complainant offence. The person in charge of mediation services assess whether the conditions for mediation are fulfilled. The main rule is that the custodian or other legal representative of an underage party to mediation must be present in the mediation meetings and confirm any agreements with their signature. Typical mediated criminal and civil cases concerning children and young people include criminal damage, theft and bullying.

Mediation in cases of domestic violence

A total of 1 857 domestic violence cases were included in the referrals to mediation in 2014, showing a 2.4 per cent decrease on 2013 (1 902). The proportion of domestic violence cases of all criminal and civil cases referred to mediation remained, however, at the previous year's level at 16 per cent. Mediation was undertaken in 1 380 cases (74%) of all the cases of domestic violence referred to mediation in 2014 (Appendix Table 1).

Mediation was discontinued in 12 per cent (169) of the domestic violence cases (1 380) where mediation was undertaken. The mediation process can be discontinued if it becomes clear during the process that the conditions for continuing mediation are not fulfilled or if the parties express their unwillingness to continue. This means that in 477 cases the conditions for mediation were not met, according to the assessment by professional staff at mediation offices.¹³ An agreement was reached in 83 per cent of domestic violence cases in mediation in 2014 (1 144) (Appendix Table 1).

¹³ Read more about the criteria for discontinuing mediation in chapter Concepts and definitions: Domestic violence.

Assault (including attempted assault) accounted for 70 per cent and petty assault for 29 per cent of all domestic violence cases referred to mediation in 2014. The mediation referrals contained 13 cases of aggravated assault or attempted aggravated assault in domestic settings and five cases of violent sex crime (Appendix Table 1).

A total of 1 249 men (74%) and 433 women (26%) were suspected offenders in the domestic violence cases referred to mediation. Persons suspected of domestic violence accounted for 15 per cent of all suspected offenders in criminal and civil cases referred to mediation (Appendix Table 1).

There were 484 men (28%) and 1 241 women (72%) as injured parties in domestic violence cases. Domestic violence cases accounted for 19 per cent of all complainants/injured parties in criminal and civil cases referred to mediation (Figure 5 and Appendix Table 1).

In 2014, the proportion of domestic violence cases of all criminal cases referred to mediation increased in the area of the Regional State Administrative Agency for Southern Finland and decrease in all other areas. No domestic violence cases were referred to mediation in the area of the State Department of Åland in 2014: in the two previous years the number of domestic violence cases referred to mediation in the area totalled five. The regional variations may result from regional differences in the number of domestic violence cases reported to the police as well as from differences in the referral practices of the police and the public prosecutor (Figure 8).

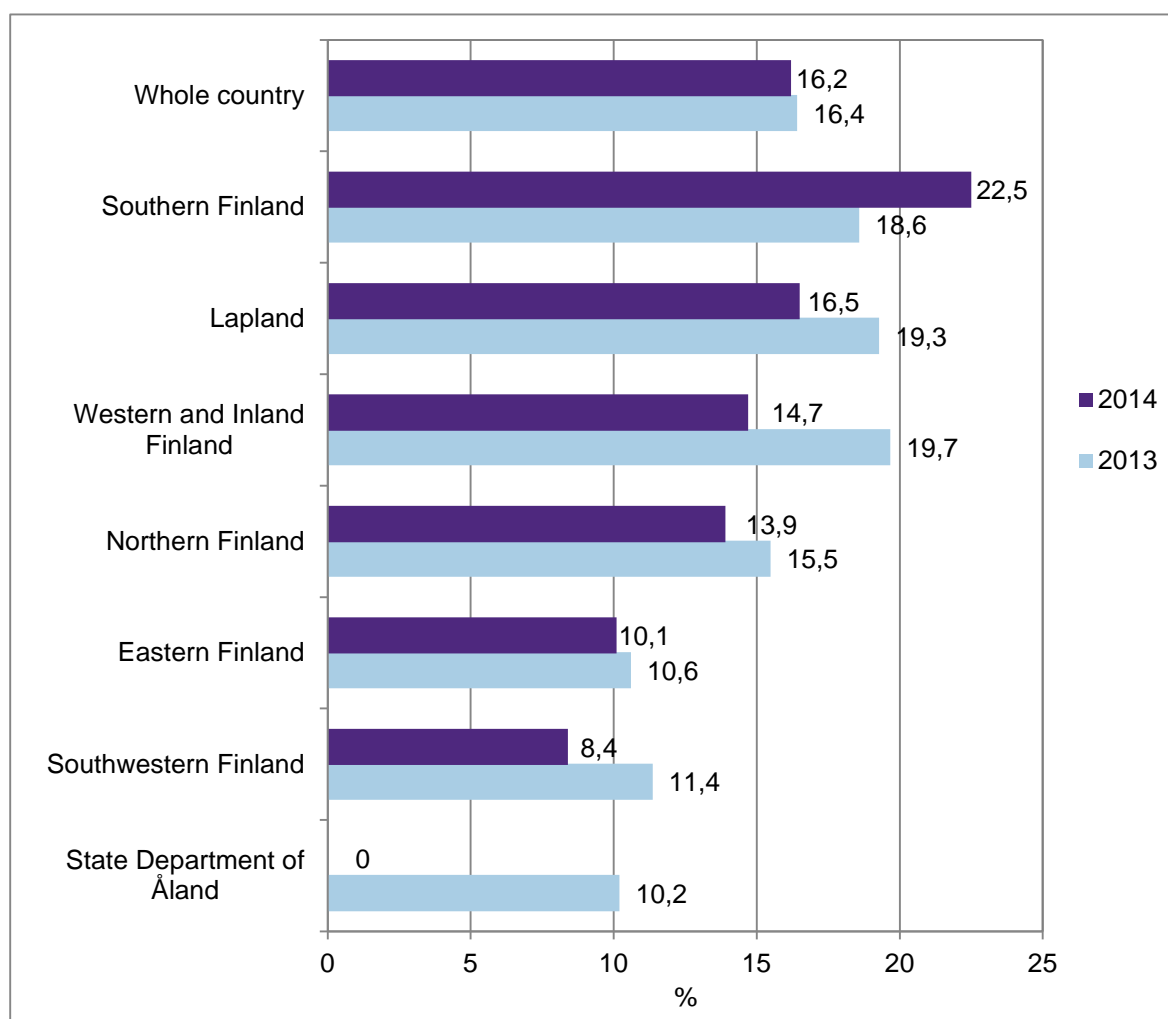
In domestic violence cases, only the police or the public prosecutor can refer the case to mediation. Most of the mediation referrals in domestic violence cases were submitted by the police (81%), while 19 per cent came from public prosecutors (Appendix Table 1).

The domestic violence cases referred to mediation may involve married couples, cohabiting couples, engaged couples, divorced couples or couples about to divorce, current or former partners, as well as other family members, close relatives or persons in similar close relationships.

In the statistics on mediation, domestic violence cases include homicide and bodily injury (offences against life and health). The most common types of domestic violence cases referred to mediation were assault and petty assault.

Criminal cases referred to mediation are reported to the mediation database in accordance with the offence category recorded by the police in the preliminary investigation material or in the investigation notification. If a referral to mediation concerns a violent sex crime only, the mediation office will decide against mediation (Appendix Table 1).

Figure 8. Domestic violence cases as a percentage of all civil and criminal cases referred to mediation, by regional state administrative agency, 2013 and 2014, %

Mediation agreements

Agreement was reached in 80 per cent (6 237) of all mediated criminal cases (7 832). In 2014, agreement was reached in 83 per cent (1 144) of cases involving domestic violence (1 380). It should be noted, however, that when the data collection starts at the beginning of the year, some of the mediation processes initiated during the reference year are still in progress, and as a result, exact percentages cannot be obtained. The mediation process may be initiated in one year and concluded in the next, but the transitions will even out in the annual statistics (Appendix Table 1).

The mediation cases undertaken during the year resulted in a total of 9 469 compensation settlements of different types (Appendix Table 1). Monetary compensations accounted for 36 per cent and work compensations for 4 per cent of the different types of compensation. Monetary compensation was more common than work compensation. The combined value of the monetary and work compensations was EUR 1 806 580. The value of monetary compensations decreased by one per cent, or EUR 20 478, while at the same time the value of work compensations increased by nearly one per cent, or EUR 832 (Table 3).

Altogether 61 per cent of the mediation agreements were so-called intangible¹⁴ settlements: apologies (20%), waivers of claims (11%), acceptable behaviour contracts¹⁵ (9%) and return of

¹⁴ The number of intangible settlements totalled 5 317. Intangible settlements include apologies, return of property, waivers of claims, and acceptable behaviour contracts.

property (0.5%) (Appendix Table 1). The count includes all types of settlement so that a single agreement can, for example, include apology and waiver of claims in addition to return of property. The types of agreements follow the same distribution as in previous years.

The combined value of monetary compensations recorded in the agreements reached as a result of mediation amounted to EUR 1.7 million in 2014 (Table 3). The monetary value of work compensations was nearly EUR 103 000. Mediation parties can agree whether compensations for damage are settled as monetary compensations or work compensations. Mediation parties usually regard compensation settlements as binding both legally and morally in cases where the compensation is for damages caused by the parties themselves or where the settlement concerns mending of interpersonal relationships or compliance with social norms. Compensations for material damage caused by criminal offences play a significant role in the victim's recovery in terms of both economic and mental recovery.¹⁶

Table 3. Monetary value of compensations in mediated criminal and civil cases, by regional state administrative agency in 2007-2014, €

	Southern Finland	South-western Finland	Eastern Finland	Western and Central Finland	Northern Finland	Lapland	State Department of Åland	Whole country
Combined value of monetary compensations, €								
2007	631 355	134 662	293 986	269 299	122 962	116 112	4 723	1 573 099
2008	690 461	213 984	286 687	310 971	194 438	120 765	14 691	1 831 998
2009	660 845	240 829	273 277	271 097	174 327	128 949	12 143	1 761 467
2010	803 159	178 860	349 429	260 788	174 770	72 951	3 874	1 843 831
2011	638 408	191 995	326 143	357 772	203 855	73 626	16 938	1 808 736
2012	612 960	241 392	386 030	319 469	250 332	93 045	1 585	1 904 813
2013	671 172	289 919	247 662	268 372	165 883	75 074	6 071	1 724 154
2014	674 243	287 502	241 454	201 347	187 703	110 498	930	1 703 676
Monetary value of work compensations, €								
2007	22 691	7 434	23 135	26 344	16 742	6 046	440	102 832
2008	31 647	8 603	7 748	27 782	10 559	8 855	3 000	98 194
2009	51 494	5 374	15 680	12 615	21 132	10 833	0	117 128
2010	27 548	6 499	20 512	25 594	6 441	10 035	0	96 628
2011	27 465	10 479	18 062	15 396	28 160	29 609	0	129 171
2012	19 735	3 170	16 624	20 919	15 938	2 675	0	79 061
2013	33 321	8 762	10 712	23 945	18 998	6 334	0	102 072
2014	27 207	11 735	7 611	13 761	25 480	17 110	0	102 904
Total, €								
2007	654 046	142 096	317 121	295 643	139 704	122 158	5 164	1 675 932
2008	722 108	222 587	294 435	338 754	204 997	129 619	17 691	1 930 192
2009	712 339	246 203	288 957	283 712	195 459	139 782	12 143	1 878 595
2010	830 707	185 359	369 941	286 382	181 211	82 986	3 874	1 940 459
2011	665 873	202 474	344 205	373 168	232 015	103 235	16 938	1 937 907
2012	632 695	244 562	402 653	340 388	266 270	95 720	1 585	1 983 874
2013	704 494	298 681	258 374	292 317	184 882	81 408	6 071	1 826 226
2014	701 449	299 237	249 065	215 108	213 183	127 608	930	1 806 580

¹⁵ An acceptable behaviour contract can, for example, be a promise from the offender to seek treatment either for violent behaviour or substance abuse.

¹⁶ Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa [Crime victims in mediation of criminal cases]. Master's thesis. University of Helsinki. Faculty of Social Sciences. Social Work.

Differences between regional state administrative agencies

At the national level, 36 suspected offenders were referred to mediation in criminal or civil cases per 1 000 suspected offenders in crimes under the Criminal Code recorded by the police. At regional level, Eastern Finland had the highest rate at 50 and Southern Finland the lowest at 31. In Finland, 2.5 criminal or civil cases were referred to mediation per 1 000 inhabitants aged 15 and over. Lapland had the highest rate at 3.5 and Western and Inland Finland the lowest at 2.2 (Table 4).

The results for 2014 show that there were on average 9.5 mediated criminal and civil cases per mediator. Western and Inland Finland had at 11 the highest number of cases per mediator (Table 4 and Figure 9).

Any comparisons of the mediation rates (Table 4) between regional state administrative agencies should take into account that the number of criminal and civil cases referred to mediation is affected by many factors. The regional differences may be due authorities' differing practices and resources available for mediation. The number of referrals to mediation can be influenced by regional differences in crime structures, the number of criminal cases suitable for mediation as well as the willingness of parties to mediate criminal and civil cases.

Table 4. Comparison by regional state administrative agencies 2014

	Criminal and civil cases referred to mediation, total	Number of mediators	Criminal and civil cases referred to mediation in proportion to the number of mediators	Criminal and civil cases referred to mediation per 1000 persons aged 15 and over *)	Persons referred to mediation as suspects in criminal or civil cases per 1000 suspected offenders in crimes under the Criminal Code recorded by the police	Criminal and civil cases referred to mediation in proportion to all crimes reported to the police **), %	Criminal and civil cases referred to mediation in proportion to all crimes solved by the police **), %
Southern Finland	4 433	476	9,3	2,3	31	2,0	3,3
Southwestern Finland	1 432	138	10,4	2,4	36	2,4	3,9
Eastern Finland	1 593	183	8,7	3,3	50	3,8	5,5
Western and Inland Finland	2 214	202	11,0	2,2	35	2,4	3,7
Northern Finland	1 185	124	9,6	3,0	40	2,9	4,6
Lapland	540	68	7,9	3,5	49	3,3	5,1
State Department of Åland	43	16	2,7	1,8	28	2,0	3,2
Whole country	11 440	1 207	9,5	2,5	36	2,4	3,8

*) Includes all persons aged 15 and over on 31.12.2014 by region. 15 is the age limit for criminal liability in Finland.

**) Includes even all civil cases referred to mediation.

Source: Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland

At national level, criminal and civil cases referred to mediation accounted for 3.8 per cent of all crimes solved by the police in 2013. In 2013, the corresponding figure was 3.7. At regional level, this percentage was the highest in Eastern Finland (5.5%) and lowest in Åland (3.2%) (Table 4).

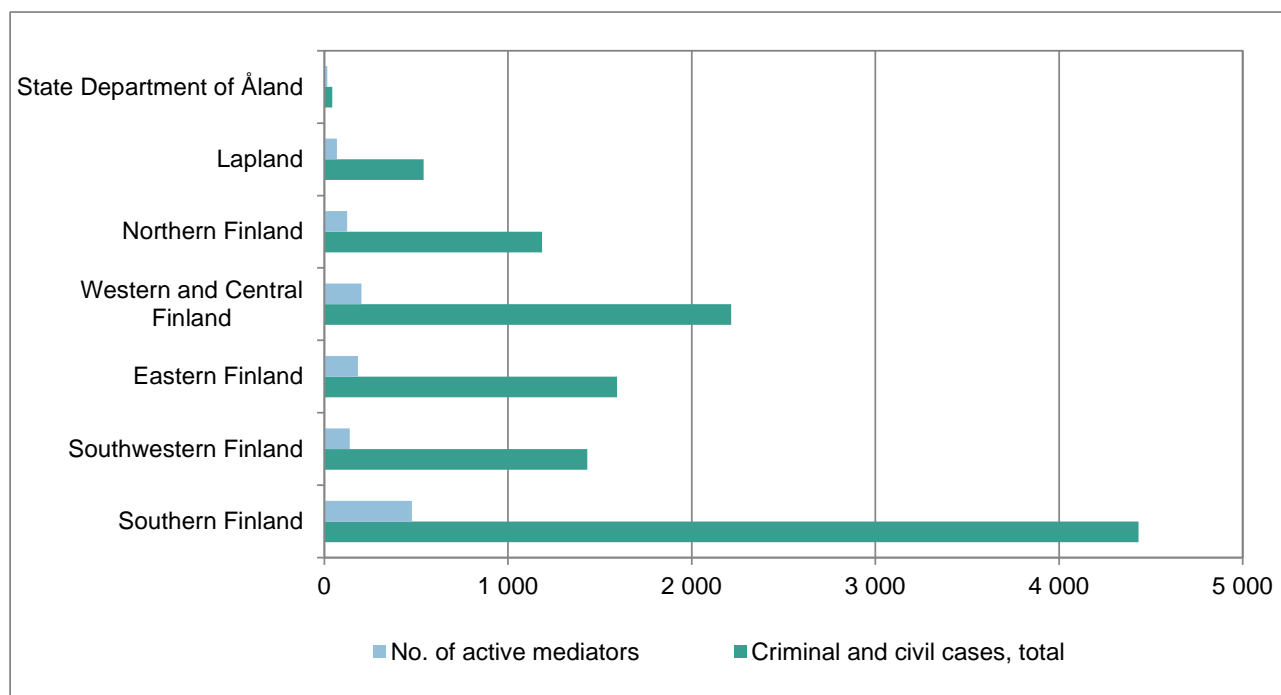
Of all the criminal-code offences recorded by the police, 2.4 per cent were referred to mediation in 2014. Differences existed between regions: Eastern Finland had the highest percentage of criminal cases in mediation at 3.8 per cent, while Southern Finland and Åland had the lowest percentage at 2 per cent. It should be noted, however, that the total number of crimes recorded by the police includes also crimes where mediation is not applicable.¹⁷ While mediation, as a rule, is not used in cases of road traffic offences, it can be used to settle damages incurred for victims of road traffic offences. Therefore, comparing the number of mediated crimes with the number of crimes recorded by the police gives only an approximate idea and is not as such sufficient to describe the significance of mediation in terms of criminal policy.

¹⁷ The number of crimes recorded by the police includes also crimes where mediation is not applicable, such as economic crime, drug offences or professional crime.

The number of mediation referrals and the number of criminal, domestic violence and civil cases extracted from the referrals are presented by regional state administrative agency in Table 5.

In 2014, mediation in criminal and civil cases was handled by a total of 1 207 mediators, who have received appropriate training in mediation. The number of mediators increased by 32 on the previous year. In addition, there were 72 mediators in a reserve¹⁸. One mediator had on average 9.5 criminal and civil cases. (Appendix Table 1 and Figure 2).

Figure 9. Number of criminal and civil cases and number of mediators by regional state administrative agency in 2014

¹⁸ The reserve refers to mediators on maternity or parental leave, study leave, job alternation leave or long-term sick leave.

Table 5. Mediation referrals and the criminal, domestic violence and civil cases extracted from them, by regional state administrative agency, 2007–2014

		Southern Finland	Southwestern Finland	Eastern Finland	Western and Central Finland	Northern Finland	Lapland	State Department of Åland	Whole country
No. of cases mediated	2007	2 886	621	1 081	1 306	533	360	38	6 825
	2008	3 402	848	1 248	1 734	732	362	59	8 385
	2009	3 504	860	1 311	1 571	749	407	56	8 458
	2010	3 831	898	1 257	1 684	863	365	27	8 925
	2011	3 750	941	1 325	1 770	1 046	429	29	9 290
	2012	3 248	911	1 204	1 716	969	395	29	8 472
	2013	2 969	1 042	1 205	1 518	1 013	452	44	8 243
	2014	3 085	1 044	1 324	1 448	843	427	43	8 214
	2014 (%)	37,6	12,7	16,1	17,6	10,3	5,2	0,5	100
Case type									
separate of fences ¹⁾	2007	3 326	985	1 380	1 827	667	583	40	8 808
	2008	4 021	1 035	1 492	1 978	902	451	47	9 926
	2009	4 182	1 131	1 545	2 268	913	464	68	10 571
	2010	4 498	1 103	1 481	2 290	1 075	436	25	10 908
	2011	4 240	1 071	1 546	2 387	1 197	476	28	10 945
	2012	3 641	1 078	1 358	2 268	1 081	389	21	9 836
	2013	3 309	1 187	1 335	1 756	1 161	481	42	9 271
	2014	3 291	1 252	1 311	1 823	992	438	33	9 140
	2014 (%)	36,0	13,7	14,3	19,9	10,9	4,8	0,4	100
Domestic violence ²⁾	2007	419	94	50	111	51	48	2	775
	2008	498	86	101	145	69	42	9	950
	2009	493	59	112	233	74	57	5	1 033
	2010	533	87	114	218	78	32	1	1 063
	2011	824	190	172	446	257	58	3	1 950
	2012	879	185	180	492	248	83	5	2 072
	2013	780	161	172	445	221	118	5	1 902
	2014	997	120	161	325	165	89	0	1 857
	2014 (%)	53,7	6,5	8,7	17,5	8,9	4,8	0,0	100
Civil cases	2007	93	13	29	23	15	13	0	186
	2008	81	28	51	40	28	13	3	244
	2009	92	33	67	42	22	14	6	276
	2010	123	50	78	32	44	13	2	342
	2011	119	44	72	70	14	25	1	345
	2012	131	48	92	79	26	19	3	398
	2013	108	69	115	61	45	13	2	413
	2014	145	60	121	66	28	13	10	443
	2014 (%)	32,7	13,5	27,3	14,9	6,3	2,9	2,3	100
Criminal and civil cases, total	2007	3 838	1 092	1 459	1 961	733	644	42	9 769
	2008	4 600	1 149	1 644	2 163	999	506	59	11 120
	2009	4 767	1 223	1 724	2 543	1 009	535	79	11 880
	2010	5 154	1 240	1 673	2 540	1 197	481	28	12 313
	2011	5 183	1 305	1 790	2 903	1 468	559	32	13 240
	2012	4 651	1 311	1 630	2 839	1 355	491	29	12 306
	2013	4 197	1 417	1 622	2 262	1 427	612	49	11 586
	2014	4 433	1 432	1 593	2 214	1 185	540	43	11 440
	2014 (%)	38,8	12,5	13,9	19,4	10,4	4,7	0,4	100

1) In the 2007 guidelines on data collection, the offences to be mediated were to be reported by category. In 2008, the guidelines were specified so that offences to be mediated were to be reported based on the number of offence-category case numbers recorded in the preliminary investigation material of the police.

2) The 2008 guidelines on data collection specified that domestic violence should not include other offences than those relating to homicide and bodily injury (offences against life and health).

Background

Mediation in Finland is regulated by the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005), which entered into force on 1 June 2006. According to the Act, the general supervision, management and monitoring of mediation services fall within the jurisdiction of the Ministry of Social Affairs and Health. According to the performance agreement drawn up between the Ministry of Social Affairs and Health and the National Institute for Health and Welfare (THL), THL is responsible for monitoring and research concerning the mediation of criminal and civil cases and also coordinates development work. THL is also the statistical authority concerning statistics on the mediation of criminal and civil cases.

Each regional state administrative agency is obliged to arrange mediation services and ensure that they are available in appropriately implemented form in the region. The regional state administrative agencies can contract out the mediation service provision to a municipality or other public or private service provider.

The regional state administrative agencies guide, advise and monitor the mediation offices with regard to service provision. They are also responsible for organising continuing education for persons taking part in mediation both at regional and national levels. The regional state administrative agencies also allocate the state reimbursement for mediation services to the mediation offices and supervise the use of the funds. The reimbursement has remained at the same level since 2006 and is EUR 6.3 million per year. The state reimbursement to mediation services is prescribed by law. The grounds for division of the mediation funding are the regional state administrative agency's population figure, geographical area and crime statistics at the end of the year preceding the year that precedes the accounting year¹⁹. The responsibility for organising mediation services in criminal cases will be transferred to the National Institute for Health and Welfare on 1 January 2016 when the amended Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases enters into force.

Finland had 20 operating areas and 19 service providers for mediation in criminal and certain civil cases at the end of 2014. The operating areas vary both in geographical size and in terms of population figures and crime statistics. In operating areas where distances are unreasonably long for clients, the service providers also take mediation services closer to their clients.

The professional staff at the mediation offices receive referrals to mediation, assess whether the conditions for mediation are met, draw up administrative decisions²⁰, provide training for volunteering mediators, select and guide mediators and collaborate with the authorities and other actors in their operating area.

Mediation may deal with crimes that are assessed as eligible for mediation, taking into account the nature and method of the offence, the relationship between the suspect and the victim, and other issues related to the crime as a whole. Civil cases may be referred to mediation if dealing with them through mediation can be considered expedient. However, civil cases concerning claims for damages on the basis of an offence can be referred to mediation only if the dispute is of minor significance, taking into account the object of the dispute and the claims expressed. Processing and solving the case by the police, the public prosecutor or a court of law do not rule out mediation.²¹ Furthermore, receiving support or further services does not rule out mediation.

In accordance with the Internal Security Programme²², the use of mediation in cases of young offenders should be increased. Even in other criminal and civil cases the scope of mediation could

---

¹⁹ Act amending the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (966/2010), Chapter 2, Section 12.

²⁰ Administrative decision is a decision in writing by a public authority in administrative matters. Administrative decisions are used to establish, amend or withdraw rights or obligations concerning legal persons or persons outside the administrative system. In making an administrative decision in a matter on mediation, the person responsible for mediation exercises public authority and apply the law to a single concrete case.

²¹ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

²² A Safer Tomorrow. Internal Security Programme 2012–2015.

be further extended. The aim of mediation services is to ensure equal access to client-oriented mediation services across the country. Appropriate referrals to mediation require that both the regional state administrative agencies and the mediation offices provide high-quality services and follow uniform practices nationwide regarding mediation referrals and mediation services. They should also communicate efficiently and have good collaboration both with the authorities referring cases to mediation and with third-sector organisations. Appropriate information about mediation services and good collaboration between different actors can even assist social workers, school authorities, parents and guardians when they consider referring a case to mediation.

The national statistics on mediation in criminal and civil cases begin from 1 June 2006, when the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases entered into force. Before this date, statistics on mediation were collected through separate surveys.

Concepts and definitions

Mediation in criminal and civil cases

Mediation in criminal and civil cases is a non-chargeable service, regulated by the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, allowing the victim and the suspected offender(s) in a criminal case and the parties involved in a civil case to meet through impartial mediators. Participation in mediation is always voluntary. Mediation is a procedure either parallel or supplementary to the criminal process.

Mediation can be undertaken only between parties who have personally and voluntarily expressed their consent to mediation and that can understand the significance of mediation and of any mediation settlements. Before giving their consent to mediation, the parties must be informed of their rights and status in the mediation process. Each party has the right to withdraw their consent at any point during the mediation.

The professionals at the mediation office receive a referral to mediation, acquire, on consent by the parties involved, documents relating to the case, and assess whether the case is suitable for mediation and what the conditions for mediation are. Then they draw up an appealable decision in writing stating that mediation is undertaken and notify the mediation parties of the decision. Lastly, they choose the mediators for the case. If the conditions for mediation are not met, or if one party or both parties withdraw their consent to mediation, the case is returned to the judicial officer or other party who referred the case to mediation. The referring party then decides what to do next in the matter. Mediation can also be discontinued on the initiative of the parties concerned or of the professional mediation staff if it becomes clear during the process that the conditions for mediation are not fulfilled.

The volunteer mediators, who assist the parties in the negotiations, have received specialist training and are under obligation to observe secrecy. The volunteer mediators are impartial and work under the supervision, guidance and support of the professional mediation staff. The mediators' task is to ascertain that the mediation outcome is a joint decision of the parties involved.

It allows the parties to deal with the criminal or civil case at hand as well as their experiences and feelings concerning the incident. The parties involved in mediation can also discuss the mental and material harm caused to the victim and agree on measures to redress the harm in ways acceptable to the parties.

The purpose of mediation is to reduce or repair the mental and material harm caused to the victim or the parties involved. As a method of conflict and dispute resolution, the aim of mediation is to prevent and reduce crime and promote an overall conciliatory spirit.

Referral to mediation

Referrals to mediation are submitted to the nearest mediation office. Referral to mediation consists, for example, of the criminal and civil cases recorded in the preliminary investigation material of the police. A referral to mediation can be filed by the parties involved in the criminal or civil case, custodian, the legal guardian of an underage persons or an adult with no legal capacity, the police, the public prosecutor, or some other authority. Domestic violence cases can be referred to mediation only by the police or the prosecutor. The mediation offices receive most of the referrals to mediation from the police.

In the statistics on mediation in criminal and civil cases, referrals to mediation and the criminal cases extracted from the referrals are recorded separately. The fundamental statistical unit is a referral to mediation, which may comprise several different cases (such as criminal offence, domestic violence or some civil dispute). The criminal case described in a referral to mediation may include one or more offence categories, such as criminal damage, theft and assault, and one or more offenders simultaneously. The suspected offender in a criminal case may also be an injured party (victim) in the same case. As a consequence, a referral to mediation consisting of several offence categories and different kinds of links between the suspected offender(s) and the complainant, the referral to mediation must be broken down to separate criminal cases for the purposes of both the mediation process and the associated agreements. In 2008, the data collection guidelines were specified so that offences were to be reported based on the offence category case numbers recorded in the preliminary investigation material of the police.

Mediation process

A mediation process is initiated by a referral to mediation submitted to a mediation office. The professional staff at the mediation office assess whether a case is suitable for mediation and whether the conditions for mediation are met. The person in charge of mediation services draws up an appealable decision stating that mediation is undertaken. In case mediation is undertaken, the professional staff at the mediation office choose suitable mediators for each case. The mediators, then, are responsible for organising the mediation meetings. Both individual and joint meetings of the parties are possible. An undertaken mediation process can be discontinued or it can result in an agreement or no agreement. The parties involved decide on the content of the potential agreement and sign the agreement. The mediators countersign the agreement. The agreement may include a follow-up period. The mediation office informs the police or the prosecutor that referred the case to mediation about the progress and end result of the mediation process. See Appendix: The process of mediation in criminal and civil cases.

Crimes dealt with through mediation

As stated in the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, mediation may deal with crimes that are assessed as eligible for mediation, taking into account the nature and method of the offence, the relationship between the suspect and the victim, and other issues related to the crime as a whole. The eligibility of a case is assessed by the professional staff in the mediation office by investigating into the matter themselves, by examining the documents they have received and by discussing the case with both the referring official and the parties involved.

Civil cases dealt with through mediation

According to section 1 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005), mediation can be used in civil cases in which at least one of the parties is a natural person. Certain interpersonal civil cases may be referred to mediation if dealing with them through mediation can be considered expedient. The most common types of civil cases include disagreements between neighbours, disputes concerning pets and their behaviour, as well as disagreements and bullying among children and young people.

Operating area

The regional state administrative agencies with the obligation to arrange mediation in their area have arranged the mediation services by establishing operating areas for each mediation service provider. There are six regional state administrative agencies as well as the State Department of Åland. There were 20 mediation operating areas in 2014. Some of the service providers have also regional offices or branch offices. Mediation data are collected by operating area and reported by regional state administrative agency's area.

Domestic violence

In the statistics on mediation, only offences against life and health are recorded as domestic violence. Typical acts of domestic violence include the assault crimes referred to in Chapter 21 of the Criminal Code. Assault as referred to in Chapter 21 section 5 of the Criminal Code is an offence under public prosecution. Petty assault is subject to public prosecution for example in acts committed against persons close to the offender. Such persons include spouse, ex-spouse, sibling or direct relative in ascending or descending line, person who lives or has lived with the offender or who is or has been in other similar close relationship with the offender.

Domestic violence cases may involve married couples, cohabiting couples, engaged couples, divorced couples or couples about to divorce, current or former partners, as well as other family members, close relatives or persons in similar close relationships. Domestic violence cases are documented at the mediation office in accordance with the offence category recorded by the police.

Under section 13 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases²³, only the police or the public prosecutor has the authority to refer a case of domestic violence for mediation in Finland. The professional staff at the mediation offices should pay particular attention to the mediation compatibility of domestic violence cases and exclude those referrals where the conditions for mediation are not met. Mediation in domestic violence cases is implemented in accordance with good practices created on the basis of evidence- and experience-based information, and in a uniform manner in the whole country²⁴. Mediation in domestic violence cases is only carried out by mediators who have been selected according to rigorous criteria and who have received extensive specialist training, and who further work under the supervision and guidance of professional mediation staff and receive support from them.

Moreover, the initial assessment to determine whether conditions for mediation are fulfilled in domestic violence cases must take into account provisions in the Victim's Directive of the European Parliament and the Council²⁵. Important questions the mediation professionals should determine when assessing whether a domestic violence case is suitable for mediation include whether the parties consent to mediation voluntarily and whether the suspected offender pleads guilty to essential elements of the offence. The mediation professionals should also find out whether the suspected offender considers violence as an acceptable means of settling conflicts, whether the victim has prior experience of violence and whether the violence is of recurring nature. Other important issues include the victim's resources and the parties' possibilities to meet as equals. The mediation professionals should also assess the parties' motives for mediation, their expectations regarding their intimate relationship as well as their needs for further and support services.

The mediation office must discontinue a mediation process in a domestic violence case if a party withdraws its consent, if there is reason to suspect that the consent has not been given voluntarily,

---

²³ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

²⁴ Hyvä käytäntö: Lähisuhdeväkivallan sovittelussa käsitellään tapahtunutta rikosta sekä väkivallatonta tulevaisuutta [Good practice: mediation of domestic violence cases deals with the crime that has taken place and with a violence-free future].

²⁵ Directive of the European Parliament and of the Council establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, 24 October 2012.

if the suspected offender denies guilt in the offence, if one party is pressuring or threatening the other or using power over the other, or if the conditions for mediation are not met for other reasons. The mediation process must be discontinued if continuing the process would clearly violate the interests of a minor.

Mediation agreements

Mediation agreements are drawn up separately with each party (offender and complainant) so that the parties' different kinds of interests can be taken into account. The parties decide themselves the content of the settlement.

In the statistics, mediation agreements are recorded so that only one agreement is recorded for each offence. Mediation cases are resolved through agreements or partial agreements, or left unresolved. A partial agreement means that the parties have agreed on damages or other compensation only in part or that only some of the parties involved have reached an agreement.

Mediation outcome's impact on the criminal procedure

Mediation outcome may influence the legal status of the parties during different phases of the criminal procedure. A mediation agreement can be used as grounds for restricting criminal investigations, waiving of charges, waiving of punishment or reducing the punishment as well as for mitigating the penal latitude and selecting the type of punishment. The police, the prosecuting officials and the court of law weigh up each case separately and decide how much mediation and mediation agreements will affect the criminal procedure.

Types of compensation

An agreement concerning a single offence can include several types of compensation depending on the willingness and needs of the parties involved. The statistics cover all types of agreement. For example, in mediation agreements, return of property and acceptable behaviour contracts may be mutually required. If the case involves two offenders, one may be obliged to pay monetary compensation and the other one may have to compensate in the form of work.

References

Directive of the European Parliament and of the Council establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, 24 October 2012. [<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:315:0057:0073:EN:PDF>]

Flinck, A. 2013. Rakennamme sovintoa. Opas rikosten ja riitojen sovitteluun [Seeking conciliation. A guide to mediation in criminal and civil cases]. Handbook 23. National Institute for Health and Welfare. Helsinki. [<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-623-6>]

Hyvä käytäntö: Lähisuhdeväkivallan sovittelussa käsitellään tapahtunutta rikosta sekä väkivallatonta tulevaisuutta [Good practice: mediation of domestic violence cases deals with the crime that has taken place and with a violence-free future].
<https://www.innokyla.fi/web/malli215777>

The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005). [<http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2005/en20051015.pdf>]

Child Welfare Act 417/2007. <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2007/en20070417>

Lähisuhdeväkivallan sovittelijoiden koulutusohjelma [Training programme for mediators in domestic violence cases].

[<https://www.innokyla.fi/web/verkosto571414/lahisuhdevakivallan-sovittelijoiden-koulutusohjelma-2015-2016>]

Poliisihallituksen ohje rikosten sovittelusta 2014–2018 [The National Police Board guide to mediation in criminal cases 2014–2018].

[http://www.thl.fi/attachments/sovittelu/Poliisihallituksen_ohje_sovittelusta_uusi.pdf]

Crimes recorded by the police. Findicator. Prime Minister's Office and Statistics Finland.

[<http://www.findikaattori.fi/en/11>]

Statistics on offences and coercive measures. OSF. Statistics Finland

[https://www.stat.fi/til/rpk/index_en.html]

Crimes and their clearance 1980–2014. PX-Web database of Statistics Finland.

[<http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/en/StatFin/>]

Criminal Code of Finland

[<http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1889/en18890039.pdf>]

A Safer Tomorrow. Internal Security Programme 2012–2015. Ministry of the Interior. 26/2012.

[http://www.intermin.fi/download/37324_stoeng_64s_web_eng.pdf]

Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa [Crime victims in mediation of criminal cases].

Master's thesis. University of Helsinki. Faculty of Social Sciences. Social Work.

Appendices

The process of mediation in criminal and civil cases

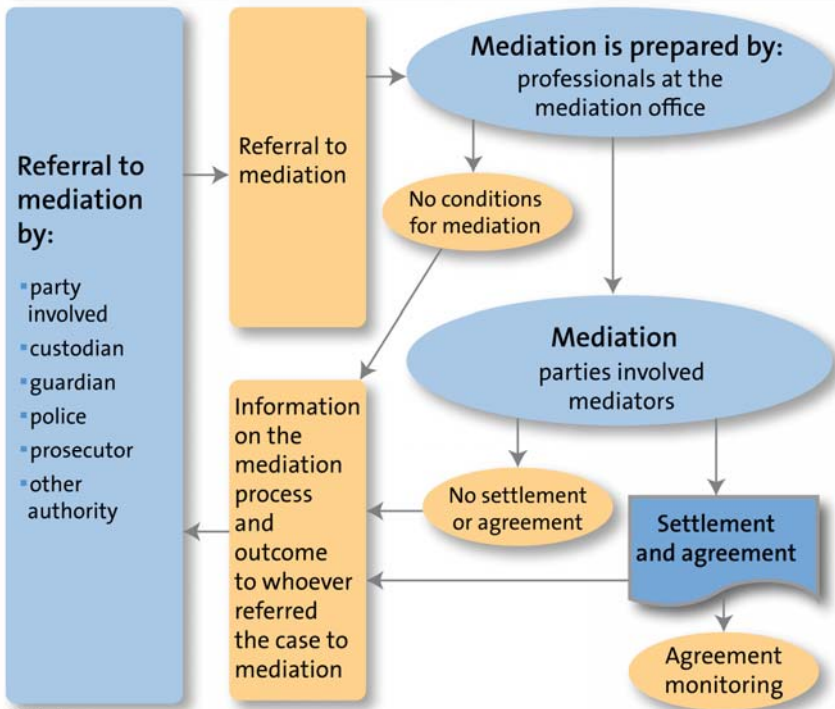
Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2013–2014

Survey form

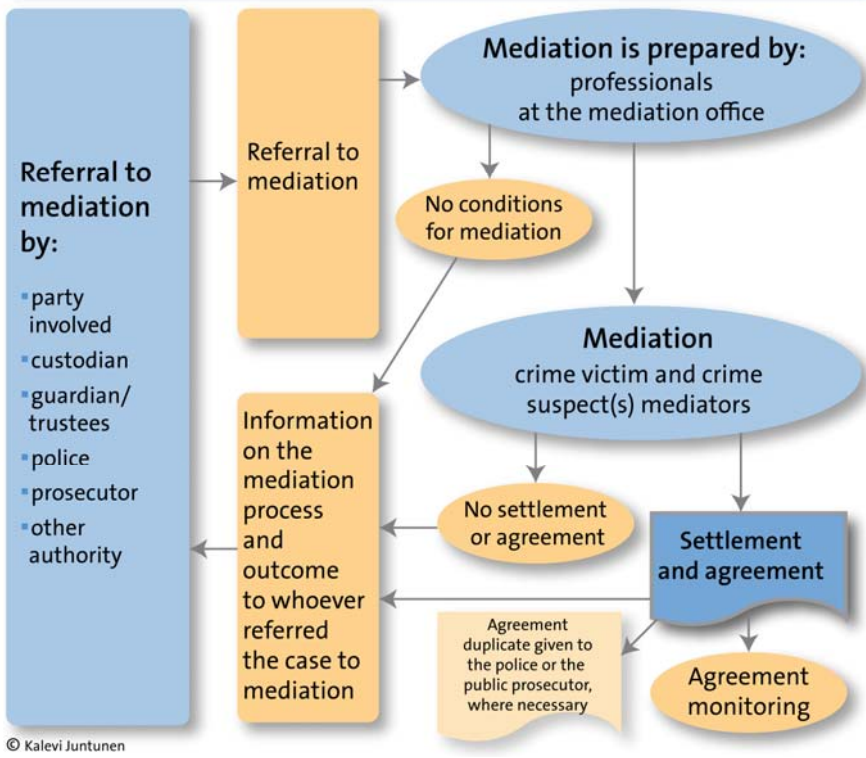
Quality description

Appendix: Process chart for mediation in criminal and civil cases

Mediation process in civil cases

Mediation process in criminal cases

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2013–2014

	Whole country			Southern Finland			Southwestern Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%
Referrals to mediation submitted to the mediation office during the year	8 243		8 124	2 969		3 085	1 042		1 044	1 205		1 234	1 518		1 448	1 013		843	452		427	44		43

Criminal and civil cases extracted from mediation referrals

Criminal cases extracted from mediation referrals	9 271		9 140	80	3 309		3 291	74	1 187		1 252	87	1 335		1 311	82	1 756		1 823	82	1 161		992	84	481		438	81	42		33	77
Domestic violence cases extracted from mediation referrals	1 902		1 857	16	780		997	22	161		120	8	172		161	10	445		325	15	221		165	14	118		89	16	5		0	0
Civil cases extracted from mediation referrals	413		443	4	108		145	3	69		60	4	115		121	8	61		66	3	45		28	2	13		13	2	2		10	23
Criminal and civil cases extracted from mediation referrals, total	11 586		11 440	100	4 197		4 433	100	1 417		1 432	100	1 622		1 593	100	2 262		2 214	100	1 427		1 185	100	612		540	100	49		43	100

Mediation processes undertaken by the mediation office during the year⁽¹⁾

No. of undertaken mediation processes in criminal cases	6 739		6 452	71	2 343		2 377	72	853		794	63	1 109		1 093	83	1 179		1 119	61	848		690	70	374		359	82	33		20	61
No. of undertaken mediation processes in domestic violence cases	1 388		1 380	74	628		800	80	123		79	66	145		142	88	240		181	56	166		109	66	82		69	78	4		0	0
Total no. of undertaken mediation processes in criminal cases and domestic violence cases	8 127		7 832	71	2 971		3 177	74	976		873	64	1 254		1 235	84	1 419		1 300	61	1 014		799	69	456		428	81	37		20	61

(1) Undertaken mediation processes in criminal cases as a proportion of all criminal cases referred to the mediation office during the year (e.g. whole country N=9140 in 2014)

Undertaken mediation processes in domestic violence cases as a proportion of all domestic violence cases referred to the mediation office during the year (e.g. whole country N=1857 in 2014)

Mediation processes discontinued in the mediation office during the year⁽²⁾

No. of discontinued mediation processes in criminal cases	849		835	13	257		300	13	73		76	10	139		138	13	226		208	19	87		69	10	62		42	12	5		2	10
No. of discontinued mediation processes in domestic violence cases	179		169	12	63		86	11	6		6	8	19		14	10	62		38	21	17		13	12	11		12	17	1		0	0
No. of discontinued mediation processes in criminal and domestic violence cases	1 028		1 004	13	320		386	12	79		82	9	158		152	12	288		246	19	104		82	10	73		54	13	6		2	10

(2) Discontinued mediation processes in criminal cases as a proportion of all undertaken mediation processes in criminal cases (e.g. whole country N=6452 in 2014).

Discontinued mediation processes in domestic violence cases as a proportion of all undertaken mediation processes in domestic violence cases (e.g. whole country N=1380 in 2014).

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2013–2014

	Whole country			Southern Finland			Southwestern Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%
Agreements⁽³⁾																								
No. of agreements in mediation of criminal cases during the year	5 514	5 025	78	1 966	1 682	71	757	755	95	797	792	72	988	920	82	708	555	80	273	312	87	25	9	45
No. of partial agreements in mediation of criminal cases during the year	71	68	1	36	29	1	10	11	1	5	7	0,6	5	14	1,3	8	5	1	7	2	1	0	0	0
No. of agreements in mediation of domestic violence cases during the year	1 206	1 144	83	561	660	83	108	74	94	111	116	82	206	149	82	148	91	83	68	54	78	4	0	0
Total no. of agreements in mediation of criminal cases during the year	6 791	6 237	80	2 563	2 371	75	875	840	96	913	915	74	1 199	1 083	83	864	651	81	348	368	86	29	9	45
No. of agreements in mediation of civil cases during the year	159	144	33	38	38	26	19	19	32	53	54	45	25	21	32	17	8	29	7	3	23	0	1	10

(3) Agreements in mediation of criminal cases during the year as a proportion of all undertaken mediation processes in criminal cases (e.g. whole country N=6452 in 2014).

Agreements in mediation of domestic violence cases during the year as a proportion of all undertaken mediation processes in domestic violence cases (e.g. whole country N=1380 in 2014).

Agreements in mediation of civil cases as a proportion of the number of civil cases referred to the mediation office and extracted from mediation referrals during the year (e.g. whole country N=443 in 2014).

No agreement reached in undertaken mediation⁽⁴⁾

No agreement reached in mediation of criminal cases (no.)	482	517	8	195	209	9	80	64	8	103	88	8	39	91	8	36	50	7	25	9	3	4	6	30
No agreement reached in mediation of civil case (no.)	39	38	9	10	16	11	15	6	10	7	4	3	3	5	8	2	3	11	2	1	8	0	3	30
No agreement reached in mediation of domestic violence cases (no.)	57	57	4	18	27	3	13	3	4	7	3	2	17	20	11	0	0	0	2	4	6	0	0	0

(4) No agreement reached in mediation of criminal cases during the year as a proportion of all undertaken mediation processes in criminal cases (e.g. whole country N=6452 in 2014).

No agreement reached in mediation of civil cases as a proportion of all civil cases referred to mediation offices during the year (e.g. whole country N=6452 in 2014).

No agreement reached in mediation of domestic violence cases during the year as a proportion of all undertaken mediation processes in domestic violence cases (e.g. whole country N=1380 in 2014).

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2013–2014

	Whole country			Southern Finland			Southwestern Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%
Referring party in criminal cases																								
police	7 645	7 433	82	2 733	2 650	81	968	981	78	1 194	1 141	87	1 457	1 384	80	983	859	87	276	385	88	34	33	100
prosecutor	1 153	1 307	14	463	557	17	198	241	19	104	133	10	208	241	14	139	96	10	33	39	9	8	0	0
interested party	96	102	1	43	26	1	12	16	1	12	14	1	17	34	2	9	4	0,4	2	8	2	1	0	0
<i>interested party, victim</i>	40	48	1	23	17	1	2	13	1	4	7	1	8	8	0,5	2	1	0,1	0	2	0,5	1	0	0
<i>interested party, offender</i>	50	39	0,4	13	14	0,4	10	3	0,2	8	7	1	10	6	0,3	7	3	0,3	2	6	1	0	0	0
social welfare authority	103	61	1	82	28	1	2	3	0,2	0	0	0	17	28	2	2	0	0	0	2	0	0	0	0
parent/custodian	8	6	0,1	1	5	0,2	3	0	0	0	0	0	4	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
guardian	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
other	81	124	1	11	21	1	4	11	1	22	23	2	16	32	2	28	33	3	0	4	1	0	0	0
Referrals to mediation in criminal cases, total	9 176	9 033	100	3 369	3 287	100	1 199	1 252	100	1 344	1 311	100	1 737	1 720	100	1 170	992	100	313	438	100	44	33	100
Referring party in domestic violence cases																								
police	1 587	1 508	81	614	778	79	136	99	83	161	139	86	379	262	81	196	149	90	98	81	91	3	0	0
prosecutor	315	343	19	166	213	21	25	21	18	11	22	14	66	63	19	25	16	10	20	8	9	2	0	0
Referrals to mediation in domestic violence cases, total	1 902	1 851	100	780	991	100	161	120	100	172	161	100	445	325	100	221	165	100	118	89	100	5	0	0
Referring party in civil cases																								
natural person	241	262	62	71	89	64	24	26	43	72	79	65	36	35	65	29	19	68	7	11	85	2	3	30
other	172	163	38	37	50	36	45	34	57	43	42	35	25	19	35	16	9	32	6	2	15	0	7	70
Referrals to mediation in civil cases, total	413	425	100	108	139	100	69	60	100	115	121	100	61	54	100	45	28	100	13	13	100	2	10	100

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2013–2014

	Whole country			Southern Finland			Southwestern Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland			
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	
	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	
Criminal cases extracted from mediation referrals by offence category																									
petty assault	760		803	9	280	265	8	94	95	8	119	168	13	144	166	9	82	70	7	39	38	9	2	1	3
assault, including attempt ⁽⁵⁾	3 304		3 046	33	1 207	1 155	34	357	367	29	410	354	27	794	633	34	362	369	37	156	159	36	18	9	25
aggravated assault, incl. attempt ⁽⁵⁾	59		45	0	22	15	0,4	2	2	0,2	12	8	1	14	11	1	5	5	1	4	4	1	0	0	0
robbery and extortion, incl. attempt ⁽⁶⁾	38		34	0,4	14	11	0,3	3	3	0,2	2	5	0,4	18	8	0,4	0	6	1	1	1	0,2	0	0	0
theft, incl. attempt	843		833	9	247	257	8	95	141	11	115	132	10	192	194	10	140	73	7	53	33	8	1	3	8
fraud and embezzlement, incl. attempt ⁽⁵⁾	550		519	6	180	178	5	104	75	6	80	78	6	82	75	4	74	66	7	27	45	10	3	2	6
criminal damage, incl. attempt ⁽⁵⁾	1 730		1 641	18	607	586	17	218	275	22	277	217	17	280	329	18	241	160	16	104	69	16	3	5	14
unauthorised use, incl. attempt ⁽⁵⁾	71		58	1	29	22	1	12	14	1	9	6	0,5	7	7	0,4	9	6	1	4	1	0,2	1	2	6
offences against privacy and public peace, incl. attempt ⁽⁷⁾	389		390	4	119	132	4	75	70	6	46	60	5	80	62	3	51	45	5	15	20	5	3	1	3
menace, coercion ⁽⁸⁾	687		703	8	223	276	8	96	64	5	101	122	9	145	125	7	83	90	9	34	22	5	5	4	11
defamation	449		410	4	132	151	4	72	60	5	80	68	5	77	70	4	64	42	4	20	14	3	4	5	14
other offence	607		778	8	282	321	10	59	86	7	108	93	7	81	182	10	50	60	6	24	32	7	3	4	11
Criminal cases extracted from mediation referrals by offence category, total	9 487		9 260	100	3 342	3 369	100	1 187	1 252	100	1 359	1 311	100	1 914	1 862	100	1 161	992	100	481	438	100	43	36	100
Domestic violence cases extracted from mediation referrals by offence category																									
petty assault in domestic settings	542		522	29	221	280	29	48	41	34	47	49	29	114	84	26	64	39	24	48	29	33	0	0	0
assault in domestic settings, incl. attempt ⁽⁵⁾	1 329		1 289	70	543	673	70	113	78	65	120	117	70	326	237	73	157	125	76	66	59	66	4	0	0
aggravated assault in domestic settings, incl. attempt ⁽⁵⁾	16		13	1	3	6	1	0	1	1	4	1	1	5	3	1	0	1	1	4	1	1	0	0	0
sexual offence in domestic settings, incl. attempt ⁽⁹⁾	1		5	0,3	0	3	0,3	0	0	0	1	1	1	0	1	0,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domestic violence cases referred to mediation extracted by offence category, total	1 888		1 829	100	767	962	100	161	120	100	172	168	100	445	325	100	221	165	100	118	89	100	4	0	0
Violent crimes in total and as a proportion of all offence categories⁽¹⁰⁾	6 049		5 757	50	2 290	2 408	56	617	587	43	715	703	48	1 415	1 143	52	670	615	53	318	291	55	24	10	28

(5) As of 2012, "including attempt"/"attempts" was added to the data collection form.

(6) As of 2012, "extortion, including attempts" was added to the data collection form.

(7) As of 2012, "offences against public peace, including attempts" was added to the data collection form.

(8) As of 2012, "coercion, including attempts" was added to the data collection form.

(9) As of 2012, the data collection form was amended by adding attempted sex crime and by removing the definition "violent".

(10) Violent crimes include petty assault, assault, aggravated assault, violent sex crime, and robbery (incl. attempts). Violent crimes as a proportion to all offence categories and civil cases (e.g. whole country N=9487+1888+413 in 2013)

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2013–2014

	Whole country			Southern Finland			Southwestern Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%

Distribution of criminal cases by the right to bring charges (no.)¹¹

Criminal case: complainant offence (AOR)	4 212	4 163	44	1 411	1 467	40	599	624	50	693	704	54	772	782	42	468	372	38	249	193	44	20	21	64
Criminal case: offence under public prosecution (VSR)	5 098	5 388	56	1 899	2 195	60	588	628	50	642	606	46	1 041	1 082	58	675	620	63	232	245	56	21	12	36
Total			100			100			100			100			100			100			100			100

Number of mediators

No. of active mediators	1 175	1 207	-	419	476	-	146	138	-	168	183	-	211	202	-	133	124	-	82	68	-	16	16	-
Number of mediators on the reserve list	105	72	-	30	11	-	7	6	-	27	20	-	28	20	-	3	4	-	10	6	-	0	5	-

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2013–2014

	Whole country			Southern Finland			Southwestern Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%
Parties to criminal cases, civil cases and domestic violence cases																								
Suspected offenders, men	9 092	8 799	78	3 297	3 238	76	1 105	1 155	78	1 257	1 165	77	1 754	1 822	80	1 140	933	82	488	446	80	51	40	83
of which men suspected of domestic violence	1 293	1 249	11	511	620	15	107	95	6	137	114	8	313	238	10	151	113	10	71	69	12	3	0	0
Suspected offenders, women	2 538	2 469	22	1 010	1 019	24	350	318	22	273	343	23	475	467	20	298	199	18	122	115	20	10	8	17
of which women suspected of domestic violence	461	433	4	193	216	5	39	26	2	33	43	3	108	91	4	53	40	4	33	17	3	2	0	0
Suspected offenders, total	11 630	11 268	100	4 307	4 257	100	1 455	1 473	100	1 530	1 508	100	2 229	2 289	100	1 438	1 132	100	610	561	100	61	48	100
Injured parties, men	5 432	5 154	57	1 956	1 944	54	723	638	60	731	699	59	1 040	963	59	626	576	62	314	296	61	42	38	66
of which men as injured parties in domestic violence cases	564	484	5	208	251	7	42	32	3	61	52	4	158	90	5	56	34	4	37	25	5	2	0	0
Injured parties, women	3 771	3 834	43	1 457	1 676	46	452	422	40	449	493	41	765	680	41	422	353	38	208	190	39	18	20	34
of which women as injured parties in domestic violence cases	1 174	1 241	14	480	623	17	78	93	9	112	115	10	290	235	14	141	112	12	70	63	13	3	0	0
Injured parties, total	9 203	8 988	100	3 413	3 620	100	1 175	1 060	100	1 180	1 192	100	1 805	1 643	100	1 048	929	100	522	486	100	60	58	100
Legal persons as injured parties ⁽¹²⁾	1 194	1 156	11	448	438	11	150	200	16	137	166	12	221	198	11	172	108	10	66	46	9	0	0	0
Parties to civil cases ⁽¹³⁾	1 020	934		268	261		155	137		240	285		179	143		144	78		34	30		0	0	

(11 Excluding criminal cases in domestic settings.

(12 Typically, legal persons in mediation cases include housing co-operatives, insurance companies, or similar. Legal persons as injured parties/complainants as a proportion of the total number of injured parties/complainants (N=8988+1156 in 2014).

(13 Parties to mediation in civil cases, total.

Age of suspected offenders at the time of the act in criminal cases, domestic violence cases and civil cases (no.)

under 15	1 499	1 118	10	617	341	8	202	230	16	104	137	9	251	221	10	272	165	14	53	22	4	0	2	5
15–17 years	1 878	1 892	16	742	611	14	233	271	19	222	221	14	350	516	23	255	170	15	75	97	17	1	6	14
18–20 years	1 423	1 385	12	513	505	11	188	162	11	202	181	12	253	314	14	173	130	11	85	85	15	9	8	19
21–29 years	2 417	2 355	20	801	975	22	295	250	17	352	331	21	513	415	18	302	258	22	133	118	21	21	8	19
30–39 years	1 756	1 773	15	653	797	18	191	186	13	227	246	16	409	291	13	188	154	13	81	92	16	7	7	17
40–49 years	1 350	1 480	13	530	627	14	160	193	13	179	204	13	260	257	11	138	131	11	77	64	11	6	4	10
50–59 years	907	975	8	330	429	10	104	101	7	128	154	10	167	148	6	120	87	7	52	53	9	6	3	7
60–64 years	243	264	2	72	99	2	42	30	2	44	48	3	42	38	2	32	35	3	11	13	2	0	1	2
65 years or older	316	347	3	120	122	3	45	41	3	58	50	3	41	85	4	34	31	3	18	15	3	0	3	7
Suspected offenders by age at the time of the act, total	11 789	11 589	100	4 378	4 506	100	1 460	1 464	100	1 516	1 572	100	2 286	2 285	100	1 514	1 161	100	585	559	100	50	42	100

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2013–2014

	Whole country			Southern Finland			Southwestern Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%

Age of injured parties at the time of the act in criminal cases, domestic violence cases and civil cases (no.)

under 15	685	661	7	289	278	7	114	94	9	54	103	8	114	88	5	84	76	8	30	21	4	0	1	2
15–17 years	696	731	8	266	364	9	101	81	8	90	74	6	120	118	7	89	56	6	29	33	7	1	5	10
18–20 years	1 037	943	10	397	352	9	109	124	12	151	141	11	187	165	10	117	108	11	67	45	9	9	8	16
21–29 years	2 056	2 134	22	726	876	22	251	242	23	260	296	22	434	377	22	265	212	22	105	118	24	15	13	25
30–39 years	1 648	1 704	18	639	764	19	182	154	14	221	222	17	353	303	18	149	180	18	95	74	15	9	7	14
40–49 years	1 572	1 522	16	618	630	16	172	153	14	199	203	15	281	282	17	191	156	16	104	89	18	7	9	18
50–59 years	1 079	1 060	11	376	453	11	145	100	9	166	165	12	182	166	10	141	112	11	66	61	12	3	3	6
60–64 years	308	315	3	90	95	2	38	37	3	63	51	4	60	72	4	40	30	3	15	28	6	2	2	4
65 years or older	433	476	5	133	144	4	63	78	7	81	70	5	81	108	6	46	53	5	28	20	4	1	3	6
Injured parties by age at the time of the act, total	9 514	9 546	100	3 534	3 956	100	1 175	1 063	100	1 285	1 325	100	1 812	1 679	100	1 122	983	100	539	489	100	47	51	100

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2013–2014

	Whole country			Southern Finland			Southwestern Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014	2013		2014
	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%	no.		%

Types of compensation in the agreements reached in mediation of criminal, domestic violence and civil cases

Monetary compensations (no.)	3 623	3 380	36	1 348	1 162	33	515	541	39	539	568	40	582	533	34	428	359	37	202	214	36	9	3	27
Work compensations (no.)	418	337	4	130	100	3	67	100	7	65	38	3	40	37	2	83	26	3	33	36	6	0	0	0
Return of property (no.)	69	36	0,4	26	13	0,4	8	2	0,1	7	3	0,2	21	6	0,4	2	1	0,1	4	10	2	1	1	9
Acceptable behaviour contracts (no.)	924	851	9	339	384	11	98	61	4	120	191	13	99	80	5	181	94	10	83	41	7	4	0	0
Apologies (no.)	3 350	3 821	40	873	1 539	44	611	528	38	356	413	29	688	651	42	636	440	45	165	243	41	21	7	64
<i>of which apologies without any other form of compensation (no.)</i>	2 048	1 862	20	838	909	26	242	216	16	153	140	10	480	339	22	212	149	15	112	105	18	11	4	36
No claims/waivers of claims (no.)	974	1 044	11	243	315	9	116	161	12	218	221	15	277	240	16	78	52	5	40	55	9	2	0	0
Types of compensation in the agreements reached in mediation, total	9 358	9 469	100	2 959	3 513	100	1 415	1 393	100	1 305	1 434	100	1 707	1 547	100	1 408	972	100	527	599	100	37	11	100
Value of monetary compensations, €	1 724 154	1 703 676	94	671 172	674 243	96	289 919	287 502	96	247 662	241 454	97	268 372	201 347	94	165 883	187 703	88	75 074	110 498	87	6 071	930	100
Value of work compensations, €	102 072	102 904	6	33 321	27 207	4	8 762	11 735	4	10 712	7 611	3	23 945	13 761	6	18 998	25 480	12	6 334	17 110	13	0	0	0
Value of all compensations, total, €	1 826 226	1 806 580	100	704 494	701 449	100	298 681	299 237	100	258 374	249 065	100	292 317	215 108	100	184 882	213 183	100	81 408	127 608	100	6 071	930	100

Explanation of symbols in the table

- Magnitude nil

.. Data unavailable or too uncertain for presentation

Reporting data for the 2014 statistics on mediation in criminal and civil cases

Please find attached the data collection form concerning the variables for the annual statistics by the National Institute for Health and Welfare. The data reported with the annual basic data collection form are so-called summary data.

Data for the statistics are collected with a web-based questionnaire. The electronic data collection form is available at the website: **<http://www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelulomake>**

For more information, see the questionnaire sections and relevant instructions.

Data should be reported by 28 February 2015.

Form: Data collection for the statistics on mediation in criminal and civil cases 2014

- 1. Regional state administrative agency (AVI)
- 4. Name and location (municipality) of the mediation office
- 6. Staff at the mediation office

60. Person responsible/director (names of all relevant persons)

61. Mediation advisors (full-time), no.

62. Mediation advisors (part-time), no.

63. Other staff (clerical staff, caretaker, etc., incl. part-time staff), no.

64. Number of active mediators

(Number of mediators working on mediated cases during the year.)

65. Number of mediators on the reserve list

Reserve list refers to the mediators on maternity or parental leave, study leave, job alternation leave or long-term sick leave (no. of mediators).

11. Referrals to mediation submitted to the office during the year (no.)

A referral to mediation is the set of mediation-eligible offence categories recorded in, for example, the preliminary investigation records. A referral to mediation can have one or more criminal or civil cases. A civil case can consist of one or more disputes. Criminal cases which are recorded in separate investigation notifications or records are recorded as separate mediation referrals. A referral to mediation can also be oral.

A criminal case is eligible for mediation if there is a victim (injured party) and at least one suspected offender. A civil case is eligible for mediation if there are at least two parties involved (parties to a civil case) of which at least one is a natural person and if the dispute is of small economic importance.

Referrals to mediation can be submitted by the parties involved, the police, a public prosecutor or other authority. If the suspected offender or the victim of a crime is underage, his/her custodian or other legal representative has the right to propose mediation. If an adult has no legal capacity, also his or her guardian has the right to propose mediation.

General conditions for mediation: Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, chapter 1, sections 1–3.

111. Extract the number of criminal cases from the mediation referrals (no.)

Report the number of criminal cases based on the offence category case numbers recorded in the preliminary investigation records of the police. Under the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, criminal cases are eligible for mediation if there is at least one victim and one suspected offender.

Civil cases are reported under section 112 (not under section 111).

Domestic violence cases are reported under section 113 (not under section 111).

112. Extract the number of civil cases from the mediation referrals (no.)

A civil case can consist of one or more disputes. Under the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, civil cases are eligible for mediation if there is at least two parties involved and if at least one of the parties is a natural person.

113. Extract the number of domestic violence cases from the mediation referrals (no.)

An act of domestic violence (physical violence such as petty assault, assault, aggravated assault or sex offence) has been committed against family members or in other interpersonal relationships, and may involve spouses, co-habiting partners, family members, engaged couples, divorced couples or couples about to divorce as well as ex-partners (Criminal Code, chapter 21, section 16.

Only homicide and bodily injury offences can be recorded as domestic violence cases in the data collection for the mediation statistics. These include, most typically, petty assault, assault and aggravated assault (Criminal Code, chapter 21). If a violent sex offence is eligible for mediation, it should be reported as a domestic violence case (Criminal Code, chapter 20). This underlines that violence is always a component of the concept of domestic violence. Domestic violence cases do not include offences such as defamation, invasion of domestic premises or menace between persons specified above. Such cases are recorded under section 17. The above definition of domestic violence applies even to other questions relating to domestic violence. (See section 18 on Domestic violence cases referred to mediation extracted by offence category.)

13. Party submitting a referral to mediation in criminal cases, civil cases and domestic violence cases (no.)

Referrals to mediation can be submitted by the parties involved, the police, a public prosecutor or other authority. If the suspected offender or the victim of a crime is underage, his/her custodian or other legal representative has the right to propose mediation. If an adult has no legal capacity, also his or her guardian has the right to propose mediation.

This applies to separate criminal offences and domestic violence offences that have been extracted from the referrals to mediation. Please, check that the figures correspond with the figures under sections 111, 112 and 113.

Criminal cases referred to mediation by (no.)

131. the police

132. a public prosecutor

133. parties to a case

of which 1331. injured parties

1332. suspected offenders

134. social welfare authorities

135. parents/custodians

136. guardians/trustees

137. other

Civil cases referred to mediation by (no.)

138. private individuals

139. other

Domestic violence cases referred to mediation by (no.)

140. the police

141. a public prosecutor

14. At the mediation office ...

14.1. Started mediation processes in criminal cases, total (no.)

A mediation process starts when the parties involved have given their consent to mediation, a decision on starting mediation has been made, and the case has been referred to mediators. In unclear situations, the person responsible at the mediation office decides whether or not a mediation process has started. The arrival of a referral to mediation at the mediation office does not alone signify the start of a mediation process. NB! It is possible that the arrival of a mediation referral in criminal case and the start of the mediation process do not occur in the same year (cf. Question 111).

14.2. Started mediation processes in domestic violence cases, total (no.)

A mediation process starts when the parties involved have given their consent to mediation, a decision on starting mediation has been made, and the case has been referred to mediators. In unclear situations, the person responsible at the mediation office decides whether or not a mediation process has started. The arrival of a referral to mediation at the mediation office does not alone signify the start of a mediation process. NB! It is possible that the arrival of a mediation referral in domestic violence case and the start of the mediation process do not occur in the same year (cf. Question 113).

14.3. Discontinued mediation processes in criminal cases, total (no.)

A favourable decision on the start of a mediation process in a criminal case has been made and the mediation process has been initiated, but the process is discontinued under section 19 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases.

Section 19 Discontinuation of mediation:

The mediation office must immediately discontinue mediation if a party withdraws its consent to mediation or if there is reason to suspect that the consent has not been given voluntarily. Mediation must also be discontinued if there is a justified reason to suspect that a party to the mediation process cannot understand the meaning of mediation and the solutions to be made in the process, or if continuation of the mediation process is clearly against the interests of a party who is underage.

The mediation office may discontinue mediation if it emerges that there is no basis for successful mediation for reasons other than those referred to in section 19(1) of the Act.

The number of discontinued mediation processes does not include processes where no agreement was reached that would be satisfactory to all parties. Such mediation processes are recorded under section 264 (no agreement) although the reasons for no agreement are not in line with the instructions under section 264.

14.4. Discontinued mediation processes in domestic violence cases, total (no.)

A favourable decision on the start of a mediation process in a domestic violence case has been made and the mediation process has been initiated, but the process is discontinued under section 19 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases. The mediation office must immediately discontinue mediation if a party withdraws its consent to mediation or if there is reason to suspect that the consent has not been given voluntarily. The mediation office may discontinue mediation if it emerges that there is no basis for successful mediation for reasons other than those referred to in section 19(1) of the Act.

The number of discontinued mediation processes does not include processes where no agreement has been reached that would be satisfactory to all parties. Such mediation processes are recorded under section 264 (no agreement) although the reasons for no agreement are not in line with the instructions under section 264.

15. Distribution of criminal cases and/or domestic violence cases by the right to bring charges (no.)

Report the aggregate number of criminal cases and domestic violence cases reported above. Please, check that the figures correspond with those reported under sections 111 and 113.

151. Criminal case: complainant offence (AOR)

152. Criminal case: offence under public prosecution (VSR)

153. Domestic violence case: complainant offence (AOR)

154. Domestic violence case: offence under public prosecution (VSR)

16. Parties to criminal cases, civil cases and domestic violence cases

Includes the total numbers of both male and female suspected offenders and injured parties. Example: If there is a brawl between two persons, both of these persons have the dual role of suspected offender and victim, and two injured parties and two suspected offenders are reported for the statistics.

Here, the figures do not necessarily correspond with the figures under sections 20 and 21 if it has not been possible to report the exact age.

161. Suspected offenders

Men ___ -> of which men suspected of a domestic violence offence ___

Women ___ -> of which women suspected of a domestic violence offence ___

162. Injured parties/complainants

Men ___ -> of which men as injured parties in domestic violence cases ___

Women ___ -> of which women as injured parties in domestic violence cases ___

163. Legal persons as injured parties (no. of cases)

The gender of the representative of a legal person is not recorded.

If the other party is a city with several units involved in the case, each of these units can be counted separately (e.g. City of Espoo/Päiväkehrä primary school or City of Espoo/Matinkylä secondary school). Or, if a city engineer's office has been the injured party in five cases during the year, it should be reported five times to the statistics as a legal person.

164. Parties to civil cases

Report the total number of parties to civil cases.

164.1 Give examples of civil cases referred to mediation.

The purpose of these data is to provide additional information to the statistics compilers. The data are not published in the statistical report, although the report may contain some examples of mediated civil cases.

17. Criminal cases referred to mediation extracted by offence category (no.)

Report the numbers of cases by appropriate offence category. Observe the definition of criminal case in section 11.

Please, make sure that the figures correspond with those reported under section 111.

NB. Invasion of domestic premises etc. and defamation etc. under chapter 24 of the Criminal Code are divided into separate categories:

171. Petty assault

Chapter 21, section 7 Petty assault

172. Assault, including attempt

Chapter 21, section 5 Assault

173. Aggravated assault, including attempt

Chapter 21, section 6 Aggravated assault

174. Robbery and extortion, including attempt

Chapter 31, sections 1 Robbery, 2 Aggravated robbery, 3 Extortion, 4 Aggravated extortion

175. Theft, including attempt

Chapter 28, sections 1 Theft, 2 Aggravated theft, 3 Petty theft, 9 a Stealing of a motor vehicle for temporary use, 9 b Aggravated stealing of a motor vehicle for temporary use, 10 Game offence, 11 Criminal trespass, 12 Violation of security right

Chapter 32, sections 1 Receiving offence, 2 Aggravated receiving offence, 3 Professional receiving offence, 4 Negligent receiving offence, 5 Receiving violation

176. Fraud and embezzlement, including attempt

Chapter 28, sections 4 Embezzlement, 5 Aggravated embezzlement, 6 Petty embezzlement

Chapter 36, sections 1 Fraud, 2 Aggravated fraud, 3 Petty fraud, 4 Insurance fraud, 5 Misuse of a position of trust, 6 Usury, 7 Aggravated usury

Chapter 37, sections 8 Means of payment fraud, 9 Aggravated means of payment fraud, 10 Petty means of payment fraud, 11 Preparation of means of payment fraud

177. Criminal damage, including attempt

Chapter 35, sections 1 Criminal damage, 2 Aggravated criminal damage, 3 Petty criminal damage

178. Unauthorised use, including attempt

Chapter 28, sections 7 Unauthorised use, 8 Aggravated unauthorised use, 9 Petty unauthorised use

179. Offences against privacy and public peace, including attempt

Chapter 24, sections 1 Invasion of domestic premises, 2 Aggravated invasion of domestic premises, 3 Invasion of public premises, 4 Aggravated invasion of public premises, 5 Eavesdropping, 6 Illicit observation, 7 Preparation of eavesdropping or illicit observation, 8 Dissemination of information violating personal privacy

1710. Menace, coercion

Chapter 25, sections 1 Deprivation of personal liberty, 2 Aggravated deprivation of personal liberty, 6 Negligent deprivation of personal liberty, 7 Menace, 8 Coercion

1711. Defamation

Chapter 24, sections 9 Defamation, 10 Aggravated defamation

1712. Other criminal offence

Criminal offences not recorded under any of the categories above are recorded under this category.

Examples of other criminal offences:

Give examples of criminal cases referred to mediation that recorded under the category Other criminal offences.

18. Domestic violence cases referred to mediation extracted by offence category (no.)

Report the numbers of cases by appropriate offence category. Please, make sure that the figures correspond with those reported under section 113. See the definition of domestic violence in section 113.

181. Petty assault in domestic settings

Chapter 21, section 7 Petty assault

182. Assault in domestic settings, including attempt

Chapter 21, section 5 Assault

183. Aggravated assault in domestic settings, including attempt

Chapter 21, section 6 Aggravated assault

184. Sex offences in domestic settings, including attempt

Offences under Chapter 20 of the Criminal Code are very serious offences, and only the most lenient cases are eligible for mediation. For example, a case of sexual abuse of a child was referred to mediation because the suspected offender (aged 17 years) and the injured party (aged 15 years) were dating at the time of the act.

20. Age of suspected offenders at the time of the act in criminal cases, civil cases and domestic violence cases (no.)

Report the total number of offenders under appropriate section. Example: If there is a brawl between two persons, both of these persons have the dual role of suspected offender and victim, and two injured parties and two suspected offenders are reported for the statistics. Here, the figures do not necessarily correspond with the figures under section 16 if it has not been possible to report the exact age.

201. under 15 years

202. 15–17 years

203. 18–20 years

204. 21–29 years

205. 30–39 years

206. 40–49 years

207. 50–59 years

208. 60–64 years

209. 65 years or older

21. Age of injured parties at the time of the act in criminal cases, civil cases and domestic violence cases (no.)

An injured party is a natural or legal person whose right or interests an offence has violated or who has been subjected to an offence. Report the total number of injured parties under appropriate section.

Example: If there is a brawl between two persons, both of these persons have the dual role of suspected offender and victim, and two injured parties and two suspected offenders are reported for the statistics.

Here, the figures do not necessarily correspond with the figures under section 16 if it has not been possible to report the exact age. It is not possible to record the age of a legal person.

211. under 15 years

212. 15–17 years

213. 18–20 years

214. 21–29 years

215. 30–39 years

216. 40–49 years

217. 50–59 years

218. 60–64 years

219. 65 years or older

26. Mediation outcomes, according to data in the annual statistics

A single criminal case is resolved through a single agreement. Mediation cases are resolved through agreements (section 261) or partial agreements (section 262), or left unresolved (section 264).

261. Agreements in criminal cases, according to data in the annual statistics

An agreement has been reached in the mediation of a criminal case. Report the number of agreements reached in mediation of criminal cases.

262. Partial agreements in criminal cases, according to data in the annual statistics

The parties to mediation in a criminal case have agreed on damages or other compensation only in part or that only some of the parties involved have reached an agreement. Report the number of partial agreements (see the definition in section 262) reached in mediation of criminal cases.

263. Agreements and partial agreements in civil cases, according to data in the annual statistics

Report the number of agreements and partial agreements (see the definition in section 262) reached in mediation in civil cases.

264. No agreement in criminal and civil cases, according to data in the annual statistics

Report the number of mediation processes where no agreement was reached. For example, mediation negotiations were initiated, but no agreement was reached.

Do not report under this section cases where mediation is still in progress.

Do not report under this section cases where mediation has been discontinued. Discontinued mediation processes in criminal cases are reported under section 14.3.

264.1. No agreement in a criminal case (no.)

264.2. No agreement in a civil case (no.)

265. Agreements in mediation of domestic violence cases during the year, according to data in the annual statistics

Report the number of agreements reached in mediation of domestic violence cases.

266. No agreement in mediation of domestic violence cases during the year, according to data in the annual statistics

Report the number of mediation processes where no agreement was reached. For example, mediation negotiations were initiated, but no agreement was reached between the parties involved.

Do not report under this section cases where mediation is still in progress.

Do not report under this section cases where mediation has been discontinued. Discontinued mediation processes in domestic violence cases are reported under section 14.4.

27. Forms of compensation in mediation agreements concerning criminal cases, civil cases and domestic violence cases

One agreement may contain several kinds of compensation forms. For example, a person can return some of the goods s/he has stolen and pay monetary compensation for the stolen goods that have not been recovered. The agreement may also include an apology. In such cases, report one entry for each form of compensation used. Or, in mediation agreements, return of property and acceptable behaviour contracts may be mutually required (two entries). One of two offenders pays a monetary compensation, while the other offender compensate in the form of work (two entries).

The type of agreement reported depends always on what the injured party and the suspected offender have agreed upon. For example, if the agreement contains a work compensation for one suspected offender, work compensation is not recorded for any other suspected offender who has not agreed to compensation in the form of work.

271. Monetary compensations (no.)

272. Total value of monetary compensations, €

The total value of monetary compensations does not include the monetary value of work compensations.

273. Work compensations (no.)

274. Total value of work compensations, €

The value of a work compensation may be, for example, the monetary value of the working hours agreed as a work compensation.

275. Return of property (no.)

276. Acceptable behaviour contracts (no.)

For example, a party involved commits to visiting follow-up services (such as substance abuse services, family therapy, domestic violence intervention services, etc.), or the suspected offender promises not to telephone the injured party while intoxicated.

277. Apologies (no.)

Report the total number of apologies, including cases where the agreement includes also other forms of compensation, such as monetary or work compensation.

277.1 Apologies, no other compensation (no.)

Report the number of apologies in agreements that include no other form of compensation.

278. No claims/waivers of claims (no.)

Mediation in criminal and civil cases

Quality description (OSF)

Relevance of statistical data

Mediation in criminal and civil cases is a voluntary, impartial and non-chargeable social service that allows the victim and the suspected offender(s) to meet through an impartial mediator. Mediation is a procedure either parallel or supplementary to the criminal process. Mediation regulated by the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005)¹.

Starting points for mediation are the crime or the civil dispute as well as the interested parties' needs and wishes concerning the case. A referral to mediation can be submitted by complainant/injured party, suspected offender, custodian, guardian or other legal representative, the police, the public prosecutor or some other authority. A referral to mediation is submitted to a mediation office where the professional staff assess whether the case is suitable for mediation and then assign the case to volunteer mediators who have received appropriate training. The mediators then organise the meetings between the parties. Mediation is voluntary and confidential. The mediation parties can discuss the mental and material harm caused to the complainant/victim and agree on measures to redress the harm. In addition to criminal cases, mediation is also applicable to minor civil cases.

According to the Act, the general supervision, management and monitoring of mediation services fall within the jurisdiction of the Ministry of Social Affairs and Health. The Advisory Board on Conciliation in Criminal Matters, appointed by the Government for three years at a time, guides, monitors, formulates and promotes national and international activities and development efforts².

The regional state administrative agencies are responsible for organising mediation services in their operating area so that services are available throughout the country. They also guide, counsel and monitor the mediation service providers. The regional state administrative agencies are also responsible for organising continuous professional training in mediation as well as for allocating the state reimbursement for mediation services. They also supervise how the reimbursement is used. Mediation services are based on commission agreements. The responsibility to organise mediation services will be transferred from the regional state administrative agencies to the National Institute for Health and Welfare (THL) on 1 January 2016.

The National Institute for Health and Welfare (THL) compiles statistical information on mediation in criminal and civil cases, monitors and conducts research on mediation activities, and co-ordinates development efforts in the field. The collection of the annual statistics form a part of the monitoring of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, the importance of which was highlighted by the Legal Affairs Committee of Parliament in its report on the bill (13/2005): the Committee stated that

---

¹ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases [<http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2005/en20051015.pdf>].

² The Advisory Board's sphere of operations is defined by Decree (267/2006, 1805/2009, 1252/2010).

the application of the Act will be closely monitored and that this monitoring will be used to determine whether the Act needs to be amended.

The Advisory Board on Conciliation in Criminal Matters has agreed separately on the data collection for the statistics. The data collection is part of the tasks of the Advisory Board on Conciliation in Criminal Matters, which, according to section 1 of the Government Decree 267/2006, must monitor and evaluate mediation-related developments and research, draw up proposals for further development, as well as monitor and promote the uniform application of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases.

Data for the statistics are collected annually with an electronic survey form from all the mediation service providers by operating area³. There were 20 operating areas in 2014. In 2014, mediation services were provided by 19 operators consisting of municipalities, NGOs, and association.

The data collection form is available online at www.thl.fi/tilastot/rikossovittelu.

The statistics on mediation in criminal and civil cases contain data on cases referred to mediation offices and the separate offences contained within the cases, and also on domestic violence cases and civil cases. Offences under the Criminal Code and domestic violence offences are recorded according to offence category and according to the authority making the referral to mediation. The statistics on the civil cases referred to mediation contain only summarised data.

Data are collected on the number, age group and gender of parties concerned in criminal and civil cases. The statistics also include data on the initiated and discontinued mediation processes in criminal cases. The statistics also contain data on the number of mediation processes where the parties reached an agreement on the forms of compensation, on the sums of compensation (EUR) and on the monetary value of work compensations.

The data in the statistical report on mediation in criminal and civil cases are compared with the data, collected by Statistics Finland, on suspected offenders in crimes under the Criminal Code recorded and solved by the police⁴.

THL collects the statistical data for the statistics on mediation in criminal and civil cases and edits and publishes a statistical report once a year. The text section of the statistical report explains the concepts and definitions used in the statistics. The concepts and definitions are also explained on the form used for collecting the statistical data.

The report aims to provide information and numerical data on mediation in criminal and civil cases to administrators, mediation service providers, NGOs and other co-operation partners, researchers and students and any others in need of such information.

---

³ Operating area: The regional state administrative agencies have organised their mediation activities by setting up operating areas for mediation. There are 20 operating areas for mediation (on 31/12/2014) and some of these areas also have regional or branch offices. Data for the statistics are requested from each of the operating areas and are, then, reported by regional state administrative agency.

⁴ Figure 7. Age distribution of offenders in crimes under the Criminal Code recorded by the police and suspected offenders referred to mediation, 2014, %

Table 4. Comparison by regional state administrative agencies 2014

Description of methods

Data are collected annually from all 20 operating areas for mediation in criminal and civil cases in Finland. Every year in December, the mediation offices are sent a data request form to be completed within due time.

The mediation offices supply the data in the format requested by THL using an electronic response form. If a municipality fails to respond within due time, it will receive a reminder. The statistics are not compiled until the data needed have been received from all mediation offices. The statistics have a coverage of 100 per cent.

Correctness and accuracy of data

The statistics on mediation in criminal and civil cases provide aggregate data, which means that cross-classification is not possible. The statistics do not cover the mediation process or its duration for a single offence. It should also be noted that there is some uncertainty in the data due to limitations in the existing client data system. The system was created for the purpose of documenting data about the practical work with clients at a time when no statistical data were collected. For example, there is a discrepancy in the sum total of criminal cases extracted from mediation referrals and the sum total of offence categories based on the extracted cases. There are also inaccuracies in the statistics on the referring party and on the age and gender of the parties involved. The data are correct insofar as they have been reported correctly by the mediation offices. THL does not routinely check the data it receives. However, if clear inconsistencies or other errors are detected in the material, the data suppliers are contacted and the data are corrected where necessary. This means that the annual time series data will also be changed and updated.

Timeliness and promptness of published data

The statistics on mediation in criminal and civil cases are produced annually by THL. The annual statistical information is published approximately six months after the data collection in June.

Availability and transparency / clarity of data

The statistical reports are published on THL's website at www.thl.fi/tilastot/rikossovittelu as well as on the mediation websites at www.thl.fi/sovittelu, www.thl.fi/medling and www.thl.fi/mediation.

The report describes major findings and specifies concepts and definitions.

Comparability of statistical data

The National Institute for Health and Welfare (THL) (formerly STAKES until 31 December 2008) has collected data and produced the statistical report on mediation in criminal and civil cases since the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005) entered into force on 1 June 2006. Comparable data are available from that point onward on the number of cases referred to mediation offices, on the separate offences and civil cases contained within the cases, on offence categories, on the number of people in mediation, and on the forms of compensation and sums of compensation involved.

The data collection form was revised as of 2012. The time series data is, however, maintained.

Clarity and consistency

The statistical report contains data covering the entire country concerning the criminal and civil cases referred to mediation.

Special issues concerning the 2014 statistics

An act amending the Criminal Code (879/2013, Chapters 24 and 25) entered into force on 1 January 2014, introducing message interception, dissemination of information violating private life, and persecution, among others, as offences under the Criminal Code. This resulted in an increase in the number of cases in the Other offence category.